

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

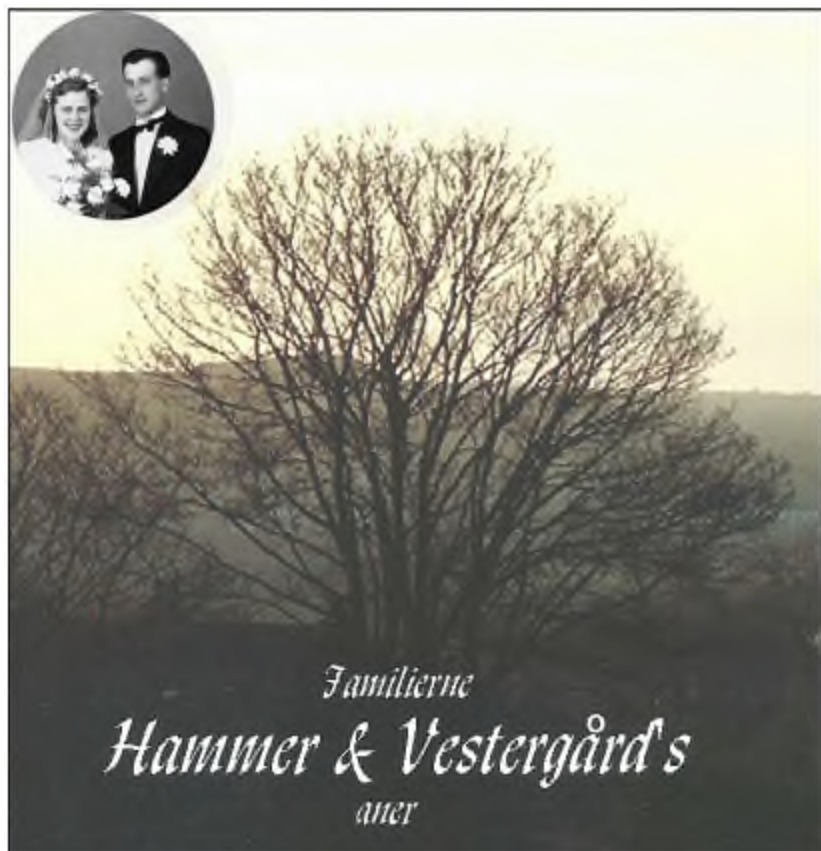
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTSHISTORIE

Lis og Christian Houmark Hammer

2001

Lis og Christian Houmark Hammer

SLÆGTSHISTORIE

2001

Denne slægtshistorie er en elektronisk kopi af den slægtsbog, som mine brødre og jeg fik af mor og far julen 2001. Jeg har fundet det meste af selve teksten som backup på disketter i fars arkivalier efter hans død i 2016.

Jeg har så vidt muligt forsøgt at beholde den originale formatering.

Hvis det har været muligt, så har jeg indscannet nye kopier af de benyttede billeder, men ellers har jeg benyttet kopier fra mit eget eksemplar af den originale slægtsbog (far var desværre ikke altid lige omhyggelig med det genopfyldningsblæk, han fyldte i sine printer-patroner). Jeg har desuden tilladt mig i en del tilfælde at anbringe billederne, så de passer bedre sammen med teksten.

Jeg har ind imellem også tilføjet mindre kommentarer/rettelser.

Jeg har desuden inkluderet de tilføjelser, som vi fik af far senere, bl.a. da mor døde i 2006.

I afsnittet om de illegale blade har jeg af hensyn til eventuelle nulevende familiemedlemmer til de her omtalte nazi-sympatisører fjernet "GABESTOK" afsnittene.

Endelig har jeg tilføjet kopier af forskellige dokumenter fra fars begravelse + min beretning: "Mysteriet om Laurits Hansen" sidst i bogen - og lavet en indholdsfortegnelse.

Udgave 1.0 - Januar 2021

*Morten Hammer
Fyrrehusene 10
2600 Glostrup
www.mhammer.tk*

Peter Hammer:

Min ønskeseddel til min mor og far.

Et bånd fyldt med erindringer – far på den ene side og mor på den anden.

Vil gerne have fødested – navne – stillinger på farmor – farfar – mormor – morfar. Hvor er de begravet. Hvad døde de af. Hvordan var de (strenge – nærige – velhavende – fattige – antal søskende – politik – religion o.s.v.)- Hvor er I født – søskende – opvækst – små skægge episoder – skolegang – kærester o.s.v.

Efterskole – ferie oplevelser. Uddannelse – flytning fra hjemmet – hvor/hvornår I mødes – Job (antal år i job), familiebegivenheder – dødsfald – krigen – venner – ferie. Hvad var pengene værd – hvad kunne man evt. købe. Flyttede sammen hvornår – fik børn hvornår (gode – strenge tider?)

Dette her er ikke kun til mig men også til mine børn, når de om 25 år spørger om noget ang. Jer og Jeres livsforløb.

Kærlig hilsen

Peter – med familie.

Indhold

Anetavle	7
Familiegravsteder.....	8
Slægtshistorie - Lis.....	11
Slægtshistorie. 1. Lis.....	11
Slægtshistorie. 2. Lis.....	14
Slægtshistorie. 3. Lis.....	16
Slægtshistorie. 4. Lis - Mine bedsteforældre.. ..	17
Slægtshistorie. 5. Lis - Mor og Far.	21
Slægtshistorie - Christian - 1.....	30
Familie – 2.	40
Mor og Far - 3.	46
Mor og hendes slægt - 4.....	52
Mormor - 5.....	63
Sigrid Gerstrøm – født Hammer - død 7. marts 2005	72
Barndom, Ungdom - Livsforløb - 6.	76
Efterkrigstid, - begyndelse på "kold krig" og start som selvstændig.....	86
Forskelligt organisatorisk arbejde i forbindelse med Landbrugserhvervet	94
Peter efterlyser ferieoplevelser.....	98
Bessie og Robert Jordan.....	100
Afslutning. Slægt.	109
Vores 3 sønner	114
Morten - født 5 marts 1947.	114
Peter - født 2 juni 1950.	128
Troels - født 17/11 1952	140
Erindringer fra besættelsestiden.....	151
"Kejsegaarden".....	152
"Rosenlund"	155
Kaj Munk	156
Hvidstengruppen	160
Sabotage-uheld i Snedsted	162
Nazister i Sundby	165
Nødlanding ved Tandrup	167

Illegale blade for Thy og Mors.	169
Anmeldelse af fars bog	176
Ved vor elskede Lis Hammer's død. 27. okt. 2006	177
Til vore børn, svigerdatter og børnebørn.	177
Mindeord af Morten. "Vilsund Strand" - 2. nov. 2006.....	187
Sange ved minde-sammenkomst. Vilsund Strand.....	188
Fars sidste dage - foråret 2016	197
Mysteriet om Laurits Hansen.....	216

Anetavle

Anetavle for Morten Hammer-

----- Peter Hammer

----- Troels Hammer

Forældre:

Christian Houmark Hammer--gift 18/4-1946 m.Ella Elisabet Vestergaard
f. 26/3-1922 i Stagstrup f. 30/9-1924 i Visby.

Bedsteforældre: Gift 1/12-1916.

Martin Hammer
f. 6/6-1882 i Skyum.
d. 18/1-1942.

Jenny Marie Houmark
f. 20/4-1895 i Vibberstoft.
d.24/7-1986.

Bedsteforældre: gift 10/11-1908.

Hans Christian Vestergaard
f. 17/7-1879 i Visby.
d. 17/12-1969

Nielsine Marie Jørgensen
f. 29/11-1884 i Kjæstrup.
d. 6/9-1975.

Oldeforældre:

Niels Peter Hammer
f. 23/4-1850 i Villerslev.
d. 22/12-1925 i Skyum.

Mariane Nielsen Munk
f. 28/6-1854 i Skyum.
d. 25/10-1895 i Skyum.

Oldeforældre:

Niels Kresten Jensen
f. 6/3-1851 i Ydby.
d. 31/1-1903 i Visby.

Ane Kirstine Hansen
f. 14/10-1856 i Sindrup.
d.19/11-1938 i Hurup.

Thomas Houmark
f, 7/4-1855 i Lyngs.
d. 16/4-1928 i Vibberstoft.

Lausine Dam
f. 4/12-1860 i Lyngs.
d. 26/11-1946 i Vibberstoft.

Ole Gyrup Jørgensen
f. 13/5-1840 i Nørhå.
d. 23/11-1912 i Visby.

Ane Marie Pedersen
f. 22/10-1841 i Ullerup.
d. 15/2-1907 i Kjæstrup.

Familiegravsteder

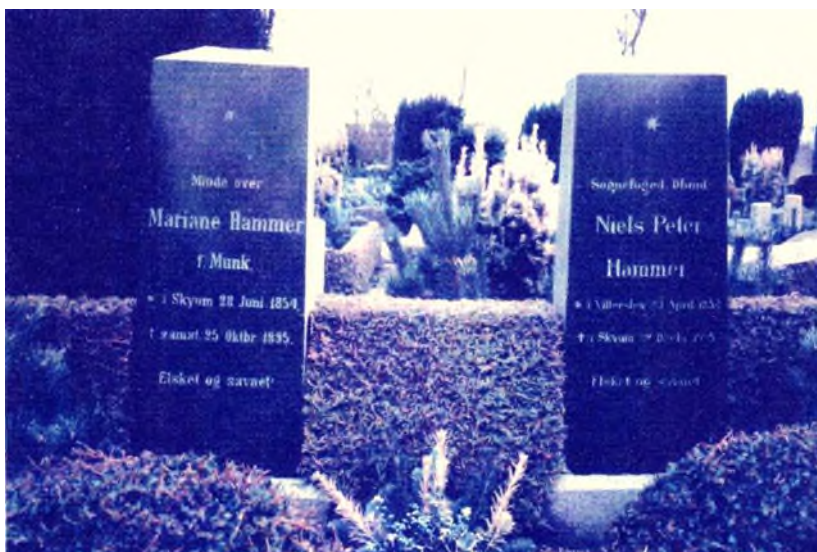
Visby kirke

Villerslev kirke

Morten:

Bemærk, at ifølge Lyngs kirkebog er Thomas Houmark faktisk født 7. april 1856 – og ikke 1855, som der bl.a. står på hans gravsten. Det fremgår da også af hans egen levnedbeskrivelse til Ordenskapitlet – se nedenfor - at han faktisk er født i 1856.

Skyum kirke

Stagstrup kirke

Slægtshistorie - Lis

Slægtshistorie. 1. Lis.

Far var født 17-7--1879 i "Vestergård" -Visby.

Død 12-12 - 1969 i Visby.

Mor var født 29-11--1884 i Kjæstrup.

Død 6-9 - 1975 i Visby.

Min Mor, Nielsine Marie , f. Jørgensen, og Far, Hans Kristian Vestergård blev gift 10/11-1908.

De fik 7 børn.

1. Niels Kristian f. 4-11-1909. Ugift.

2. Ole Marinus f.19-5--1911. Ugift

De to brødre overtog fødegården "Vestergård" i Visby, efter min Mor og Far.

3. Asta Marie Kirstine f. 22-6--1912.---Gift 1938 med Poul Andersen, f. i Ginnerup.

Poul var uddannet mejerist, men ved giftermålet købte de en forretning i Esbjerg.

Senere havde de grossist-forretning i Randers, og restaurant i Hobro. Boede til sidst i Ålborg.

Børn: John, f. 1938.---Steen- f. 1943.---Hans Pejter - f. 1944.

4. Karl Emil f. 9-7--1914.--Gift 1946 med Astrid Andersen,- søster til Poul. Bopæl - gård i Gudnæs.

Børn: Hans Christian f. 1947.--Egon f. 1950. -- Niels Jørgen f 1952.-- Birgith f. 1964.

5. Edel Marie f. 17-12 --1915.--Gift 1939 m. Mads Jensen fra "Vestergård" i Grurup. De købte "Over Astrup", der havde tilhørt en morbroder til Mads, som var død samme år.

Børn: Mogens f. 1940.---Graves f. 1942.--- Hans f. 1949.

6. Meta f. 21-11-- 1919.---Gift 1945 med Oskar Gade fra Villerslev.

På grund af krigen, var det vanskelig at købe landbrug, så de startede som bestyrerpar på en gård i Heltborg. Året efter købte de en gård i Haring, og få år efter overtog de "Højgård" i Villerslev, efter Oskars forældre.

Børn: Otto f. 1946.-påkørt af bil og dræbt på sin 15 års fødselsdag.--Kirsten f. 1948.—Hanne

f. 1950. -- Laurids f. 1951.--- Christian f. 1953.--- Per f. 1955.--- Flemming f. 1958.

7. Som den sidste i flokken, blev jeg født d.30-9--1924.

Jeg blev døbt Ella Elisabet,--men det blev forkortet til Lis, mit rigtige navn bruger jeg kun på officielle papirer.

Som seksårig kom jeg i skole, for da havde jeg lært at læse.-- Da jeg blev 10 år begyndte jeg at hjælpe med i hus og have, når jeg ikke var i skole.--Ind i mellem også i landbruget, når der var behov for det, dog ikke ved malkning, for på det tidspunkt, havde vi fået malkemaskine, og så var det ikke pige-arbejde længere,-- men for mine ældre søstre, havde det hørt med til det daglige arbejde.

For de fleste børn på landet dengang, var skoletiden 7 år, men mine forældre syntes, jeg var for ung til at blive konfirmeret, så jeg fik et ottende skoleår, hvad der var ret ualmindelig dengang.

Jeg ville gerne have gået på realskole, men efter min Fars opfattelse, så var det ikke noget for piger. De skulle lære husholdning, så de kunne blive gode husmødre.

Han regnede med, at alle hans fire døtre blev gift,--selv om fem af hans egne 8 søstre forblev ugifte.

I tiden efter mine forældres giftemål, og indtil jeg blev født, skete der store forandringer på landet, både ude og inde.-- Der kom selvbinder og tærskværk,-elektricitet, biler, telefon og centralvarme. Det var alt sammen med til at lette det daglige arbejde.

På gården var der 3 karle og 2 piger- som medhjælp. I min barndom, var det som regel mine ældre søskende, men ind imellem også fremmede medhjælpere, når mine søskende var på højskole, eller ude at lære andre forhold at kende.

Sølvbryllup i "Vestergaard" (1933)

Slægtshistorie. 2. Lis.

Efter min konfirmation- april 1939, blev jeg fuldtids hushjælp derhjemme.

Jeg gik til gymnastik i Heltborg og blev udtaget til et hold, der skulle til Lingeåden i Sverige, men det ville mine forældre ikke give lov til - så det blev der ikke noget ud af.

I løbet af sommeren fik vi travlt med at gøre forberedelse til Edels bryllup. Det blev fejret i et stort telt på gårdspladsen. Året efter blev Danmark besat af Tyskerne. Det medførte bl. a.- at import fra udlandet blev stoppet. Eftersom lagrene blev brugt op, blev der mangel på mange forbrugsvarer, bl. a. tekstil. Mine ældre søstre havde benyttet fritiden til at hækle og brodere til brudeudstyr.

Jeg kom i stedet til at karte uld, som min mor spandt. - Så kunne vi strikke beklædning til store og små. Der var begyndt at komme børnebørn i familien.

En eftermiddag om ugen, gik jeg til husholdningskursus på Landboskolen i Hurup, hvor vi fik lært at bruge erstatningsvarer for det- som ikke længere kunne købes.

Da jeg blev 17 år, lykkedes det omsider at overbevise Mor og Far om , at jeg skulle ud og se andre egne af landet. - Bortset fra besøg hos mine fastre i Langå og Århus, og et kort ophold i Esbjerg, hos Asta og Poul, hvor jeg hjalp med i forretningen-så havde jeg ikke været ret meget uden for Thy.

Den 1. august 1942, blev jeg ansat som stuepige hos læge Gullestrup i Give. Løn 50 kr. pr. måned.

Foruden alm. husarbejde, omfattede det tøjreparation, rengøring af lægeinstrumenter og telefonvagt.

Desuden skulle jeg fyre med brunkul i 5 kakkelovne.--Så der var ikke megen fritid.

Dog gik jeg på aftenskole, og til gymnastik.

Efter 9 mdr. i Give, kom jeg på et tre måneders ophold på Snoghøj Gymnastikhøjskole.

Meta havde været der nogle år før, og var gymnastikleder. Det ville jeg også være, og fik derfor en delingsfører- uddannelse.-- Foruden gymnastik og svømning (I Lillebælt), havde vi også almindelige højskolefag, så der har jeg mange gode minder fra.

Sidst på sommeren 1943, flyttede Asta og Poul fra Esbjerg til Randers.-- John og Steen var hjemme i Visby, så længe de ordnede flytningen. Dengang kunne man ikke bare bestille en flyttebil.

Det blev min opgave at følge dem til Randers, da hjemmet var kommet i orden.

Senere har det undret mig, at jeg ikke var bange for at rejse alene med de to små børn.

Steen var kun 8-9 måneder, og på dette tidspunkt var der undertiden jernbanesabotage, men det gik da heldigvis uden uheld, men det tog lang tid.

Om vinteren blev jeg gymnastikleder for et pigehold i Villerslev, og som Christian har skrevet, - var det til opvisning - foråret 1944, at vi mødtes første gang.- Christian har skrevet, at jeg ikke var interesseret i nærmere bekendtskab. Det kunne han ikke vide, for han spurgte mig ikke.

1. maj 1944 rejste jeg til Kolding, hvor jeg skulle være elev i køkkenet på Missionshotellet i Helligkors-gade.- Det var ikke det bedste tidspunkt at lære husholdning. Der var ikke direkte fødevarermangel her i landet under krigen, men udvalget var begrænset, og meget var rationeret--så det var med at få det bedst mulige ud af det , som var til rådighed.

Min løn her var 25 kr.pr. måned. Heraf gik 7 kr. til sygekasse-kontingent.

Samtidig, denne sommer var Karen Nikolaisen stuepige på "Dyrhavegård" ved Kolding, -så vi var en del sammen i fritiden. Bl. a. besøgte vi Karens bror og svigerinde, der havde en gård lidt uden for byen.

Hjemkommen til Thy 1. november, begyndte jeg igen som gymnastikleder, og jeg spillede dilettant i Hurup Ungdomsforening.

Slægtshistorie. 3. Lis.

Foråret 1945 i Snedsted, traf Christian og jeg igen hinanden og begyndte at se lidt mere til hinanden.

Men vi havde hver sit at passe. - Derhjemme havde vi travlt med forberedelser til Metas bryllup i april.

Christian havde illegalt arbejde, der skulle ordnes, men det blev da til nogle stævnemøder, inden Christian omkring 20.

april måtte flygte til Mors, på grund af et uheld ved en sabotagehandling.

Og jeg måtte ikke vide, hvor han boede.--Efter tyskernes kapitulation d. 5. maj blev der gensynsglæde.

Efter befrielsen arbejdede Christian i flere måneder i Thisted, med oprydning efter tyskerne.

Men der blev dog tid til at købe forlovelsesringe.- Derefter skulle der forberedes bryllup.

Min brudekjole blev syet af faldskærmsstof fra våbenedkastning. Det var hvidt nylon - noget hidtil ukendt herhjemmedengang. Den opbevares på Thisted Museum.

Vi blev gift i Visby kirke d. 18. april 1946.

Bryllupsfesten blev holdt på Missionshotellet i Hurup, og derefter flyttede jeg ind på gården i Stagstrup, hvor Christian er født.

Slægtshistorie. 4. Lis - Mine bedsteforældre..

Farfar Niels Christian Jensen f. 1851.---Farmor Ane Kirstine Hansen f. 1856.

Mine bedsteforældre kender jeg ikke ret meget til, for kun min Farmor var levende, da jeg blev født.

Hun var født på en gård i Sindrup. De var kun to børn, og broderen overtog fødegården. Han og hans kone havde ingen børn, men fik en plejedatter, som blev gift med Hans Sørensen i Sindrup.

Min Far har fortalt, at hans Morfar, Hans Graugård, kørte til Tyskland i hestekøretøj, og solgte stude. Studene måtte svømme over fjorden ved Oddesund, og så gik de resten af vejen til Tyskland. Når han kom hjem, havde han en kiste fuld af penge med.- Hvor stor kisten var, det ved jeg ikke, men der har nok været til en god medgift til min Farmor.

Min Farfar blev født i "Holmgård" ved Ydby. Han havde også kun en broder, som overtog fødegården. Han var gift, men havde ingen børn, så min Far havde ingen fætre eller kusiner. Den 21-8 -- 1877 blev mine bedsteforældre gift og købte "Vestergård" i Visby. De fik 11 børn, hvoraf en pige og en dreng døde som små. - 1903 døde min Farfar af sukkersyge, kun 52 år gammel. - Dengang var der ingen insulin.

Far havde aftjent sin værnepligt som soldat i København. Derefter var han på Haslev Høj&Landbrugs-skole, og blev nu bestyrer for sin Mor, indtil han selv overtog gården i 1908. Farmor flyttede til "Karensminde", et mindre landbrug øst for hovedvejen ved Hurup. Bygningerne er forlængst nedrevet, men stedet kaldes stadig Karensminde-krydset.

Her er det høstredskab, der var i brug dengang – slåmaskine
med aflægger.
Stedet er "Karensminde". Manden på slåmaskinen er Alfred
Nordentoft.

Jeg mindes mange gode sommerferier hos min Farmor,
sammen med nogle af mine kusiner.
Bedstemors bestyrer, Alfred Nordentoft, og faster Margrete, var
altid parat til at underholde os.
Farmor døde i 1938.

Morfar, Ole Gystrup Jørgensen f. 1840.--Mormor, Ane Marie Pedersen f. 1841.

I 1883 blev min Mormor og Morfar gift.

De boede på en mindre landejendom over for den daværende købmandshandel i Visbyå.

Den er forlængst nedrevet, fordi hovedvejen skulle gå, der hvor den lå.

De var henholdsvis 41 og 43 år, da de blev gift.-- Hvad de har lavet før den tid, ved jeg ikke noget om, men Mormor havde vist været gift før, og de var vist ret velhavende.

Morfar var født i "Krogsgård" i Nørhå.- Hans forældre døde i en ung alder af tuberkulose, og børnene kom i pleje i familien. Hans mor var født i "Gystrup" i Sønderhå. I denne slægt døde mange af denne sygdom.-- Morfar kom vistnok til "Fredskilde" i Nørhå.

Mormor var født i "Pallesgård" i Ullerup.--Hun havde flere søskende.-- Mor havde mange fætre og kusiner, men jeg tror ikke, hun kendte dem allesammen.

Derimod ved jeg, at hun kom på besøg i "Gyrup" og "Over Astrup", der var ejet af hendes Far's fætre.- Der var der jævnaldrende piger, bl. a. Mads Jensens Mor, der også døde af tuberkulose, før Mads blev voksen.

Mor var enebarn.-- Hun besøgte tit købmanden overfor-på den anden side af vejen.

Her foregik der mange spændende ting, Dengang blev de fleste varer i Limfjordsområdet, transporteret med skib. Og i området her, blev de losset i Visbyå. Derfor kom der mange mennesker her.-- Da jeg var barn, kom der også skibe hertil, med bl. a. kunstgødning. Så kom folk kørende langvejs fra med heste-køretøj, for at hente forsyninger.

Mormor og Morfar blev begravet på Heltborg kirkegård..

Slægtshistorie. 5. Lis - Mor og Far.

Far, Hans Christian Vestergård f. 1879.--Mor, Nielsine Marie Jørgensen f. 1884.

Som ung pige havde Mor plads i huset hos en præstefamilie i Tranum. Hun nåede også et ophold på Askov Højskole, før hun blev gift med Far i 1908.

Mormor døde i 1907.- derfor flyttede Morfar med til "Vestergård", som mine forældre kunne overtage ved hjælp af en god medgift til min Mor.

De gik i gang med at forbedre gården.--Byggede nye stalde, lade, hønsehus og maskinhus.

Også stuehuset blev renoveret.----De fik børn i hurtig rækkefølge, 5 i løbet af 6 år.

Morfar var meget plejekrævende den sidste tid, før han døde i 1912.- Der var nok at tage fat på.

I 1913 blev Far sognefoged og lægdsmand. Det havde den fordel , at han ikke blev indkaldt til sikringsstyrkerne under 1. verdenskrig.

Fra gammel tid, hørte der til hver landejendom et lille stykke hede, mose, strand og eng, så man kunne være selvforsynende med lyng, tørv og grus, samt græs til dyrene i engen.

Far købte engarealer af naboerne,- så han fik et stort samlet areal, hvor der kunne græsse mange stude om sommeren. Han plantede skov på heden, så vi manglede aldrig brændsel under 2. verdenskrig.

Hans Christian Vestergaard ca. 1945

"Vestergaard" ca. 1900

1950

Efter allerhöieste Befaling udfærdiget i

H^o Kongelige Majestæts
Ordenscancelli.

Undertegnede Cantsler for H^o Kongelige Majestæts
Ridderordener gjør, herved, vitterligt, at det, allermaadigst
har behaget H^o Majestæt ved allerhöieste Rescript af
6 April 1943 at udnævne H^o Gaardens Hæns Christian
Vestergaard, Wisby, Sognsfoged og Sognermand i
Wisby Sogn, Thisted Amt, til Riddersognermand.

Kjøbenhavn, den 7 April 1943.

Harald
Nielsen
Cantsler

Sognefoged, Gaardejer Hans Christian Vestergaard
af *Visby* } By og *Visby* Sogn i *Thisted* Amt
Vestergaard }
beskikkes herved til Lægdsmand for det *225* Lægd (*Visby*
Sogn) i *5te* Udskrivningskreds.

Som Følge heraf ere samtlige Værnepligtige af bemeldte Lægd forpligtede til at vise ham al den Hørighed og Lydighed, der tilkommer ham i fornævnte hans Stilling, og ville de for Overtrædelse heraf blive dragne til Ansvar.

Dette Beskikkelsesbrev bliver i Henhold til det forrige Kongelige danske Kancellis Cirkulærskrivelse af 23de Februar 1793 § 3 at forelæse Lægdets Mandskab ved Kirkestævne.

5te Udskrivnings-Kreds

Aalborg d. - 1. Mars 1913, den *3de Marts* 1913.

Udskrivningschef.

Lægdsforstander.

Beskikkelsesbrev
for

Sognefoged, Gaardejer Hans Christian Vestergaard
som Lægdsmand for det *225* Lægd
i *5te* Udskrivningskreds.

Legitimationskort
for
Sikkerhedsområdet i Jylland.

Navn *Hans Kristian Nielsen*

Stilling *Assistent*

Bopæl *Nielsen*

Født d. *17/7 1879* i *Nielsen*

Indehaverens Underskrift *Hans Kristian Nielsen*

266 1941
A. Førgensen

Kortet skal altid medføres.

Legitimationskort
for
Sikkerhedsområdet i Jylland.

Navn *Nielonie Marie Pedersen*

Stilling *Husmoder*

Bopæl *Nielsen*

Født d. *29/11 1884* i *Nielsen*

Indehaverens Underskrift *Nielonie Pedersen*

266 1941
A. Førgensen

Kortet skal altid medføres.

Far fik med tiden flere offentlige hverv.--Her skal nævnes: Mejeribestyrelse, Skolekommision, Menighedsråd, et par perioder som sognerådsformand. I bestyrelsen for Thylands Bank.

Og en kort tid i Amtsrådet, valgt af de konservative.- Han blev Dannebrogsmænd, og efter 40 år som sognefoged,-fik han fortjenstmedalje.

Mor var en overgang i menighedsrådet, men ellers passede hun de hjemlige gøremål...

I 1951 købte mine forældre et mindre landbrug ved siden af gården. Mine brødre Niels og Ole, overtog så "Vestergård" der var på 76 ha.-Vi andre søskende, fik en del af købesummen som gave, for Mor og Far mente ikke, de havde brug for så mange penge.

Mor og Far havde ingen husdyr, kun nogle høns, og jorden der hørte til ejendommen, dyrkede Niels og Ole sammen med deres egen. Men i den første tid, fodrede Far stadigvæk grisene på "Vestergård".

Med årene kom der tiltagende alderdomssvækkelse, og i 1965 flyttede de på alderdomshjem i Ullerup.--Her døde far i 1969, og Mor i 1975.--De blev begge 90 år gamle og fejrede diamantbryllup året før Far døde.

Niels og Ole boede sammen på "Vestergård" indtil Ole døde i 1980.-- Nogle år efter, solgte Niels gården, og købte hus i Hurup, hvor han boede til sin død 1988.

Den nye ejer af "Vestergård" solgte skoven fra, og den næste ejer solgte bygningerne,--så nu er der ikke en rigtig gård mere.

Nu er fem af mine søskende døde. Asta døde i 1975, Meta i 1991.--De er alle døde pludselig af hjertestop. -

Astas mand Poul , døde 1976 af kraniebrud, som han pådrog sig ved at falde bagover i glat føre.

Min bror Karl havde en gård i Gudnæs, men flyttede sammen med sin hustru Astrid- til Hurup. Her døde han i 1997..-- Hans hustru Astrid er delvis lammet og sidder i kørestol.

Min søster Edel blev for flere år siden lammet af hjerneblødning, og sidder også i kørestol. Mads, hendes mand døde 1999.

Mor og Far er begravet på Visby Kirkegård. Her ligger også Fars forældre, fem af Fars søskende, og mine to brødre.

Dødsfald

Fhv. gårdejer Niels Kristian Vestergaard, Bredgade 53, Hurup, er søndag død, 78 år gammel.

Niels Kristian Vestergaard boede indtil for få år siden på sin fødegård i Visby, hvor han sammen med sin bror virkeliggjorde sit livsværk med at drive gården efter sine forældre.

Afdøde, der var ugift, overtog gården midt i halvtredserne sammen med broderen, der døde for otte år siden. Det var landmandsskab helt ud til fingerspidserne, der karakteriserede de to. Forældrene købte hus ved siden af gården, så der var ofte besøg, og Niels Kristian Vestergaard var altid en sikker støtte for forældrene på deres gamle dage.

I sine unge dage var Niels Kristian Vestergaard på et par højskoleophold, og han holdt sig også på højde med situationen i landbruget ved at følge landbokerne ved Tommerup Højskole.

Niels Kristian Vestergaard var en alsidig orienteret mand, der også i de sidste fire år efter salget af fødegården i Visby var udadvendt og interesseret.

80 år

Gdr. Karl Vestergaard, Gudnæs, der fylder 80 år lørdag den 9. juli, er født i Vestergård i Visby, hvor en stor børneflokk voksede op. Af sønnerne er Karl Vestergaard den eneste, der er tilbage.

I sine unge dage arbejdede Karl Vestergaard det meste af tiden hjemme på sin fødegård. Ind imellem var han soldat i Århus og på landbrugsfagligt højskoleophold i Tommerup.

I 1946 blev Karl Vestergaard gift med Astrid Andersen fra Ginnerup. De overtog den ejendom, hvor de stadig bor, Gudnæsvej 22. Karl Vestergaard var en driftig landmand, og et nyt stuehus blev bygget, inden udbygningerne brændte, så de måtte genopbygges.

Karl Vestergaard var blandt dem, der under besættelsen tog imod nedkastede våben, og han var i mange år i hjemmeværnet. Desuden har han dyrket forskellige former for idræt og været en ivrig jæger og lystfisker.

Han interesserer sig for historie og genstande fra oldtiden. For en del år siden

fandt han en af de største og smukkeste flintøkser, der er set i miles omkreds.

Efter en hofteoperation har Karl Vestergaard igen let ved at færdes, og han deltog for et par år siden i Kirkehøjskolens tur til Polen. Det blev for ham den bedste tur, han nogen sinde har været med på.

Astrid og Karl Vestergaard bor stadig på den ejendom, de overtog for omtrent et halvt hundrede år siden. Fire børn er vokset op i hjemmet. Tre sønner bor i henholdsvis Vejrum, Bonnet og Glyngøre, en datter i Sevel.

Diamantbryllup

Fhv. gårdejer, sognefoged og sognerådsformand Hans Vestergaard og hustru, De gamles Hjem, Ullerup, tidligere Visby, kan fejre diamantbryllup søndag den 10. november.

Hans Vestergaard, som nu er 89 år, stammer fra slægtgården »Vestergaard« i Visby, som han ved sit bryllup overtog og drev i en lang årrække, til gården for nogle år siden gik over til en ny generation i familien. Hans Vestergaard var rodfæstet på sin egn, og han fik i tidens løb betroet mange tillidshverv. I sine yngre år var han stærkt optaget af det kommunale arbejde, og var bl.a. sognerådsformand i Visby-Heltborg i en årrække. Han var også medlem af menighedsrådet i mange år og sognefoged i Visby i ca. 40 år. Men forøvrigt var han med i det offentlige liv på egnen og havde vidtspændende interesser. I en lang årrække var han medlem af bestyrelsen for Thylands Bank i Hurup.

Fru Nielsine Vestergaard havde sit barndomshjem i Visbyaa og havde således som sin ægtefælle nær tilknytning til egnen. I »Vestergaard« i Visby skabte ægteparret i forening et godt og gæstfrit hjem. I ægteskabet er der syv børn, tre sønner og fire døtre.

75 Aar.

Lørdag den 17. fylder Sognefoged Hans Vestergaard i Visby 75 Aar.

Han er født i Visby Vestergaard og blev 1908 gift med Niels Signe Jørgensen, Kjæstrup. I Ægteskabet er der tre Sønner og fire Døtre; to Sønner har overtaget Gaarden efter Faderen, den tredje har en Gaard i Villerslev. Den ældste Datter er gift og bor i Vendsyssel, den næste er gift og bor paa Over Astrup, en tredje er gift med Oscar Gade, Villerslev, og den fjerde med Gdr. Chr. Hammer, Stagsrup.

Hans Vestergaard har haft en lang Række Tillidshverv. Han har i fire Perioder siddet i Sogneraadet, deraf en Periode som Formand. Desuden har han været Medlem af Visby Menighedsraad. I over en Menneskealder har han været Sognefoged i Visby og desuden har han været Voldgiftsmand i Handel med Husdyr og Vurderingsmand til Ejendoms-skyld. Han er desuden Medlem af Thylands Banks Bestyrelse. En kort Tid sad han i Thisted Amtsråd. Hans Vestergaard er en meget gaset Mand paa Egnen.

Slægtshistorie - Christian - 1.

Peter har engang bestilt et bånd, hvor vi skulle fortælle om vores livsforløb. Men det falder lettest for mig at skrive, så det vil jeg nu prøve. Og forhåbentlig således, at efterfølgende slægtled kan studere emnet, dersom det har interesse.

Martin Hammer og Jenny Hammer – født Houmark

Først lidt om familieforhold:

Jeg er født "Ågård" i Stagstrup 26/3 1922.

Fotografi af Aagaard 1920 (farvelagt af den kendte "gårdmaler" Anton Jensen)

Far hed *Martin Hammer*- han var født i "Kirkegård" Skyum 6/6 1882.- Farfar, *Peter Hammer*, var sognefoged og vist også sognerådsformand.

Farfar var kendt for at være ret så charmerende, med godt humør og sådan husker jeg ham også, -selv om jeg ikke var ret gammel, da han døde 71 år gammel.- Han ligger begravet i Skyum.

Farfar var tildelt "Dannebrogordenen" - som det hed dengang. Farfar f.23/4,1854, død 22/12,1925.

Farmor, *Mariane Hammer*, var født *Munk*. Hende har jeg ikke kendt, men hun må have været en tiltalende person, hun er nemlig kaldt op - ikke mindre end 5 gange i den nærmeste familie.

Farmor døde i barselseng, kun 41 år gl Hun var født 18/6, 1854 og døde 25/10, 1895.

Farmor *Mariane*, var jo født *Munk*. -Efter forlydende, stammer slægten *Munk* i Thy, helt tilbage fra adelslægten *Munk*-Hvor bl.a. *Kirsten Munk* fra Kristian den fjerdes tid, stammede fra

gården "Nørlund" i Jylland. (Efter Fabricius, Danmarks-historie).-Kirsten Munk var mor til Leonora Kristina, så her er der måske en opgave for en slægtsforsker.-Til hjælp kan fortælles, at Kirsten Munks far var lensmand i Norge. Men han faldt i unåde hos kongen, og boede derefter på gården "Nørlund".

Det kan godt passe med, at denne gård var beliggende heroppe i denne del af landet.

Da Norge hørte med til riget, var Thy det sted, hvor der var kortest afstand til Norge.

Med de skibe, som var til rådighed dengang, drev man en omfattende skudehandel fra Thykysten. Der findes mange beretninger herom. Bl. a. med korneksport til Norge-og man fik tømmer med hjem.

Morten:

Desværre har min egen slægtsforskning vist, at det slægtsskab ikke holder, fordi Mariane Munks far Niels Jensen Munch - og hans søster Karen Marie -rent faktisk voksede op som plejebørn hos Jens Thomassen Munk i Skyum, der var gift med en søster, Marianne, til Niels Jensen Munks rigtige mor, der var død allerede i 1826 efter datterens fødsel. Niels Jensen Munch er således født i Sundby, Stagstrup sogn, den 8. marts 1817 som søn af gaardmand Jens Pedersen (min ane nr. 36) og Inger Nielsdatter (min ane nr. 37).

At Niels Jensen Munchs aner så kan føres tilbage til før reformationen - og muligvis til den danske kongerække - er så en helt anden sag, som ikke har noget med Christian IV og Kirsten Munk at gøre.

Peter Hammer og Mariane Hammer – født Munk

Far havde følgende søskende: *Kresten, Niels, Karl, Petrus, Marius, Anna, og Dorthea.*

Kresten var gårdejer, boede først i Ås. Her var han bl. a. sognerådsformand for Skjoldborg –Kallerup kommune. Han flyttede siden til "Højvang" i Tingstrup, men han vedblev med meget offentlig arbejde, og sad i bestyrelsen for H&L-Banken lige til sin død. Han var gift med *Dorthea*, hun var søster til *Karl Knakkegård*, som var gift med fars søster *Dorthea*.

De havde 3 børn: *Kresten, Mariane og Else.*

Kresten var gift med *Stinne*. de boede i "Bromølle" Skovsted, en meget forfalden gård da de overtog den. De gravede kanaler, byggede pumpestationer og gennemdræned jorden, samt byggede helt nye bygninger og drev den mønsterværdigt i mange år. De var barnløse.

Mariane var gift m. købmand *Viggo Jeppesen* i Thisted. Deres søn - *Niels Kristian*, døde som ung.

Else var gift med *Kai Lykke*. Han var direktør hos Valdemar Smith, Thisted.

De havde en datter, *Dorthe*- Men hun døde også ret ung.

Farbror *Niels* var læge i Thisted fra 1910 til 1941. Han var vist i mange år den, som havde den største praksis i byen. Han var meget vellidt, selv om han havde sine egne meninger om mange ting.

Han var ikke så populær hos apotekerne, fordi han skrev diætsedler m. råkost i stedet for recepter.

Dengang var der et hotel i Thisted, som hed "Thy". Her var der sommertheater hvert år.

Onkel *Niels* var fast indslag hvert år, med hans råkost, så han var forud for hans tid m. dette.

Onkel *Niels* var gift med *Rigmor*, som var sygeplejerske. Der var ingen børn i ægteskabet.

Tempel-gongongen og de fleste af vore malerier, stammer fra ham.

Onkel Niels

Høje Skolevej 14, Skolevej.

Juleen 1945.

Kære Jenny & Christian!

Vore bedste ønsker om en glædelig Jule
og et godt Nytår.

V. har det godt her.

Glæde er det at gøre Tilly & Vortel
og alle Vennerne her næst Sommer
På Tjude med Christens Forening
se. V. har jo Besøg af Florent,
Promotør i Huset Juleen. De var

meget begejstret for Christens Forening
mede og sagde, at de havde en god
Bilag, og at det var en hørbare
Tilværelse her i Fællesskabet.

V. glæder os til at se dem.

Man kan se dem her i
Christens og den Moder

Ragna & Niels

Forordet til Astrid Lassens bog er skrevet af en læge i Thisted, N. Hammer, som gav sine patienter råkost i stedet for giftpiller og operation. Han skriver bl.a.:

»At der kan opnås »mirakuløse helbreddelser« ved mange sygdomme ved hjælp af den rigtige diæt er uden for al tvivl; dette har jeg selv erfaret de tusinde gange i min snart lange praksis. Jeg har jo nu i mange år brugt diæten som den væsentligste helbredelsesfaktor ved snart sagt alle sygdomme.

Thi hvis det er sandt - og det er det, - at så godt som alle sygdomme har deres

rod i forkert ernæring, så er den første betingelse for helbredelse selvsagt: At vende tilbage til den rigtige ernæring. -

En kost består af friske frugter, rå salater, grøntsager, nødder, hele gryn og friske mejeriprodukter er den sundeste ernæring for mennesket.«

Selv om man ikke vil gå helt over til den idelle føde, kan der dog vindes meget ved delvis overgang.

17

70 Aar.

Læge Niels Hammer, Skodsborg, tidl. Thisted, fylder 70 Aar Søndag den 18. April. Læge Hammer er født i Skyum (Søn af afd. Sognefoged P. Hammer) og har i over 30 Aar haft Praksis i Thisted, til han for 7 Aar siden solgte sin Praksis til Læge Bierregaard for at tage Ophold i et mildere Klima. Læge Hammer har mange Venner her i Thy, ikke mindst blandt tidligere Patienter. Med stor Interesse følger han stadig disse. Hans Ernæringsteori vil sikkert ad Aare blive anerkendt. Han har været fremsynet i Anvendelse af Raakostkure og Vitaminer, det kan tidl. syge, nu raske Mennesker tale med om. Allerede for mange Aar siden mente han, at Kræft kunde forebygges, hvis man daglig fik et bestemt Tilskud af Vitaminer. Han har faaet bekræftet denne Tro gennem de mange gode Resultater, han har set. Selv om han ikke mere praktiserer, søger adskillige Mennesker op til Skodsborg for at overtale ham til at hjælpe dem. Morsomt er det, naar man ved Selskaber i København, hører om de Mirakler en kendt Læge i Skodsborg, som hedder Hammer, har præsteret, overfor københavnske Patienter.

Læge Hammer er Selskabsmand, og han har Sans for det lyse i Livet, Naturens Rigdom og Skønhed. Hver Sommer rejser han til Thy, den Egn som han omfatter med stor Kærlighed og Trofasthed. Derfor vil mange Hilsener og gode Ønsker herfra gaa til Hjemmet i Skodsborg paa Søndag.

vir.

Læge Niels Hammer død.

Læge Niels Hammer, Høje Skodsborg, tidl. Thisted, døde den 23. December efter nogen Tids Svagelighed, 74 Aar gl. — Han blev begravet i Gaar i største Stilhed, idet det var hans Ønske, at der ikke blev meddelt noget om hans Død, før Bisættelsen havde fundet Sted. Læge Hammers mange Venner i Thy havde en Anelse om, at han var alvorligt syg, idet de ikke som sædvanligt havde faaet nogen Julehilsen fra ham, og de bange Anelser viste sig altsaa at være rigtige.

Niels Hammer var født i Skyum som Søn af Gaardejer og Sognefoged P. Hammer og Hustru. Han blev Student fra Viborg Katedralskole, og efter at han havde taget sin medicinske Embedseksamen i Kbhvn. 1905, var han Kandidat paa forskellige Sygehuse, bl. a. paa Middelfart Sindssygehospital. Det var egentlig hans Agt at specialisere sig som Øjenlæge, og han var derfor i nogle Aar ansat hos den senere Professor Rønne, men han naaede ikke at blive færdig med denne Uddannelse, og det var forøvrigt nærmest hans Faders Skyld.

Læge Grabow i Thisted søgte i 1910 en Hjælpelæge, og P. Hammer i Skyum opfordrede sin Søn til at søge denne Stilling, idet han meget gerne saa, at han fik sit Virke her paa Egnen. — Niels Hammer fulgte sin Faders Raad, fik Pladsen og overtog 1911, da Læge Grabow døde, dennes Praksis, som han fortsatte, indtil han afstod den til Læge Ejler Bjerregaard i 1941 og flyttede til Høje Skodsborg. Han følte, at han ikke havde Kræfter til at fortsætte sit Arbejde paa samme Maade som hidtil, og derfor trak han sig tilbage.

Læge Hammer havde i de over 30 Aar, han kom til at virke i Thisted, skabt sig en overordentlig stor Praksis, og han var tillige Jernbanelæge. — Under Spansksyge-Epidemien i 1918—19 blev han imidlertid saa overanstrengt, at han en Tid efter maatte sige Nej til at tage ud om Natten, ligesom han maatte afskrive en Del af sine Sygekassepatienter, men senere tog han fat for fuld Kraft igen, indtil Alderen og et ikke alt for stærkt Hjerte begyndte at blande sig i hans Dispositioner. Forøvrigt havde Læge Hammer den Glæde, at alle hans Spansksyge-Patienter kom sig. Han havde sine egne Metoder og Meninger — ogsaa paa Ernæringssspørgsmaa-

lets Omraade, og hans Patienter havde Tillid til ham, hvilket i mange Tilfælde sikkert ogsaa har haft sin Betydning.

Nævnes skal det endvidere, at Læge Hammer altid har været ualmindelig godgørende overfor Folk, som sad smaat i det, og han ofrede sig i lige saa høj Grad, ja, maaske snarest mere, for de fattigste i Samfundet som for sine rigere Patienter. Mange, mange Penge har han i Aarenes Løb foræret bort til trængende Medborgere, og i andre Tilfælde var der Tale om Laan,

som ikke altid blev indfriet, simpelthen fordi Laaneren ikke magtede det. Men, som Hammer selv en Gang udtrykte det, saa har jeg da haft den Glæde at hjælpe disse Mennesker — og jeg havde sikkert ikke haft flere Penge, hvis jeg ikke havde gjort det. En idealistisk Indstilling, som ikke er alt for almindelig i vore Dage. Ja, der er adskillige her paa Egnen, som har meget at sige Læge Hammer Tak for.

Afdøde efterlader sig Hustru, men der var ingen Børn i Ægteskabet.

(Niels Munk Jensen Hammer døde den 23. december 1952)

Familie – 2.

Farbror *Karl* husker jeg som en høj flot mand,-han havde en god gård i Hassing og var gift med *Johanne*, søster til dengang kendte statskonsulent i Sønderjylland, Toftdahl Møller. De havde sønnen *Marius*. Han begyndte først på dyrlægestudiet, men kom som 24-årig meget alvorlig til skade ved et trafikuheld i København.-Om det var på grund af ulykken, vides ikke, men han genoptog ikke dyrlægestudiet. Han blev siden direktør for et selskab i København og gift med en søster til læge Hvass Hansens hustru i Koldby.

Morten:

Marius Hammer blev faktisk gift på Københavns Rådhus allerede 29. november 1933 (altså omkring trafikuheldet) med Maren Marie Hvass Hansen, der var tvillingesøster til læge Niels Ansgar Hvass Hansen (på dette tidspunkt sygehuslæge i Thisted) - se nedenfor. De boede på dette tidspunkt i Blaagaardsgade 39.

Farbror *Petrus* var postkontrollør i Thisted - havde ingen børn og døde ret ung.

Farbror *Marius* overtog fødegården "Kirkegård" i Skyum. Han kunne ikke klare kriseårene før anden verdenskrig, men blev sælger for et tobaksfirma og bosatte sig i Fjerritslev. Han var gift med *Else*, som var født *Harkjær* og stammede fra gården "Store Todbøl".

De havde 3 børn: *Jens Peter*, student under krigen, arresteret af Gestapo og ført til Tyskland, men overlevede.- Han blev prokurist i et stort firma i Vejle, men flyttede siden til København.

De to piger blev kaldt "Søster" og "Tut" jeg kan desværre ikke rigtig huske deres rigtige navne, men mener det var *Mariane* og *Dorthe*. "Søster" var sygeplejerske på Rigshospitalet i mange år.

"Tut" var laborant på Serum-Laboratoriet i København.

Faster *Anne* var gift med *Anders Yde* og de boede i "Midholm" Skjoldborg.

De havde to børn: *Mariane blev gift med Anders Frøkjær*, Ås. *Jens*, som ville være dyrlæge, men han kunne ikke klare studierne og endte som vicevært, for et stort ejendoms-kompleks i København.

Faster *Dorthea* blev gift med *Karl Knakkegård*. De boede i "Knakkegård" i Skyum, som dengang var en af de mest veldrevne gårde i Skyum.

Onkel *Karl* overtog hvervet som sognefoged efter bedstefar, han blev også sognerådsformand, og var det vist lige til sin død i 1945. Jeg var med til at bære ham til hans grav.

Faster *Dorthea* døde kun 46 år gammel og onkel *Karl* forkælede sit eneste barn *Mariane*, ud over alle grænser, måske var dette årsagen til, at *Mariane* ikke faldt så heldig ud, som man kunne forvente.

Hun blev gift med *Kristian Nielsen*. Onkel *Karl* købte en lille gård til dem i Stagstrup-"Kirketoft".

Efter onkels død overtog de "Knakkegård", men det kunne de ikke klare og blev nødt til at sælge.

Derefter købte de en kro i Århus..

Hermed slutter beretningen af min fars familie, som jeg har kendt, på nær farmor og farbror *Petrus - de var begge døde før min fødsel*. -Men alle de øvrige har jeg kendt godt, fordi der var et godt sammenhold i familien, og man skiftedes til at holde sammenkomster, og der var børnene altid med.

En nærmere omtale af far følger senere. Men far døde meget pludselig 18/1 1942 kun 59 år gl.

Det var den meget strenge krigsvinter. Bilkørsel var jo stoppet under hele krigen, Far havde ærinde i Snedsted og måtte bruge cyklen, selv om der var ca. 25. frostgr.- Far naede lige at komme ind i soveværelset, der faldt han død om, ramt af hjertestop.

Tømrermester Edward Wang, som var en af fars venner, hjalp mig med at pynte garagen med papir og gran. Så stod fars kiste her, indtil begravelsen, der fandt sted i 30 gr. frost. Netop den dag - kulderekord for denne vinter. Jeg kørte selv far til kirken med vores egne heste og vogn.

Martin Hammer død.

Gdr. Martin Hammer, Aagaard i Stagstrup, døde pludselig i Gaar Eftermiddag, 59 Aar gl. Han havde været paa en Cykletur til Snedsted, og det har antagelig været for anstrengende for ham at cykle i det kolde Vejr. Lidt efter, at Hammer var kommet hjem, vilde hans 19-aarige Søn tale med ham og gik ind i Stuehuset, hvor han fandt sin Far liggende død i Soveværelset. Fru Hammer var ikke hjemme, idet hun var paa Besøg hos en Datter i Momtøft.

Martin Hammer var født i Skyum den 6. Juni 1882 som Søn af Sognefoged P. Hammer. Indtil sit 20. Aar hjalp han til hjemme hos sine Forældre, og efter en Tid at have arbejdet for fremmede nedsatte han sig som selvstændig Landmand. Det var i 1908, da han overtog Aagaard i Stagstrup, og samtidig giftede han sig. Ægteskabet varede imidlertid kun kort, idet hans Hustru døde. Der var ingen Børn i dette Ægteskab. I 1916 giftede Martin Hammer sig igen, og han fejrede Solvbryllop med sin Hustru, der er fra Vibberstøft, i Fjor. I det andet Ægteskab er der to Børn, Sønnen, der er paa Gaarden, og en Datter,

der er med Prop. G. Strøm.

Afdøde var en meget beskedn og tilbageholdende Mand, som helst vilde nøjes med at passe Bedriften derhjemme, og hans Kunne som Landmand var ogsaa betydelig, men helt fri for offentlige Hver kunde Martin Hammer ikke blive, kendt og afholdt som han var. Han har haft forskellige lokale Tillidshverv, var saaledes i en Aarrække Medlem af Tilsynsraadet for Harring-Stagstrup Kommunes Spare- og Laanekasse og i mange Aar til sin Død Medlem af Repræsentantskabet for Handels- og Landbrugsbanken i Thisted. Ogsaa indenfor Plantningsagen, der havde hans særlige Interesse, har han gjort en god Indsats.

Martin Hammers Søsken, hvoraf flere nu er døde, var kendte Folk paa Egnen. Dr. Hammer, der flyttede fra Thisted i Efteraaret, afd. Postekspedient P. Hammer, Thisted, og afd. Gdr. Chr. Hammer, Tingstrup, var saaledes hans Brodre. Flere af Martin Hammers Søsken er døde paa samme pludselige Maade som han selv.

Morten holder tale for Farmor -- 70 års fødselsdag 20. april 1965

.....

Ja, Farmor, nu skal du ikke tro, at jeg vil holde en lang tale, for jeg ønsker bare at sige tak for, hvad du har været for os, der går i skole i Thisted, ja også for, hvad du altid har været for os.

Især nu, hvor vi går i skole herude, får vi rigtig øjnene op for, hvor meget det kan betyde for os at have et sted at gå hen, når vi ikke har noget at lave. Har vi en fritime eller har på anden måde fået lidt tid til overs, så ved vi altid, hvor vi kan gå hen og måske få en sodavand og et stykke wienerbrød. Og har vi pludselig af en eller anden grund fået lommemesmerter, kan der måske bevilges et lille lån.

Men det viser sig jo engang imellem, at du både kan have bestemte meninger og en stærk vilje, og så vidt jeg har hørt er det noget, som du har arvet fra min oldemor. Og vi tager nok ingen skade af engang imellem at blive holdt lidt i ørene.

Dødsfald

Jenny Hammer, forhen Thisted, er efter lang tids sygdom og svækkelse død den 24. juli.

Jenny Hammer var født 1895 i Vibberstoft som datter af Lousine og Thomas Houmark. Efter højskoleophold og plads i huset på Langeland blev hun i 1916 gift med Martin Hammer, Stagstrup. Martin Hammer døde i 1942 og i 1946 afstod hun gården til en søn og bosatte sig i Thisted indtil hun i 1978 tog ophold på »Vestergaarden« i Sundby.

Hun efterlader sig foruden sønnen en datter, som bor i Thisted.

Ung Mand fra Hassing kvæstet ved Bilulykke i København.

En ung Dyrlægestuderende, den 24-aarige Marius H a m m e r, Søn af Gdr. Karl Hammer, Hassing, er Natten til Tirsdag kommet alvorligt til Skade ved en Bilulykke i København. Han var i Bil paa Vej til sin Bopæl, da han i Krydset mellem Borbergade og Dronningens Tværgade havde et kraftigt Sammenstød med en Spørvogn, som han paa Grund af regnfuldt Vejr ikke havde bemærket. Bilen slyngedes langt henad Gaden og blev stærkt ramponeret. Paa Førersædet fandt man Hammer blødende og bevidstløs. Han havde faaet en alvorlig Hjerne-rystelse og muligvis Kraniebrud og blev i Ambulansen ført til Kommunehospitalet.

Farbror Karl's eneste barn- Marius, m. frue. (Søster til fr. Hvass Hansen, Koldby).

- Ø.P.V. -
Han var direktør i København.

Morten:

Marius Hammer og Maren Marie Hvass Hansen (født 28. maj 1910 i Lemvig) fik faktisk en datter, Bente Jytte Hammer, født 18. august 1938 - og døbt 28. maj 1939 i Lemvig Frimenighedskirke. Forældrenes adresse var på dette tidspunkt Rosbæksvej 1 på Østerbro. Bente Jytte Hammer dimitterede fra KFUM's seminarium på Frederiksberg i 1961, og jeg har ikke kunnet finde mere om hende. Hun og moderen flyttede faktisk (formodentlig midlertidig) til Lemvig til hendes forældre ved krigens start.

Moderen sad iøvrigt i en periode i bestyrelsen for firmaet (firmaerne - se nedenfor). Det sidste har givetvis noget at gøre med en domsafsigelse, som jeg har fundet omtalt i Politikken i 1948.

Om firmaet - Statstidende november 1952:

Register-nummer 14.287: „Aktieselskabet Grundejernes Boligtilsyn“ af Frederiksberg. Under 14. juli 1952 er selskabets vedtægter ændrede. Selskabets formål er handel, bygnings- og boligservice, skadedyrabonnement og hermed beslægtet virksomhed. Selskabet driver tillige virksomhed under navnene „Nordisk Garanti a/s (Grundejernes Boligtilsyn a/s)“ (reg.-nr. 23.801), „Grundejernes Bygningscompagni a/s (Grundejernes Boligtilsyn a/s)“ (reg.-nr. 23.802) og „Vaccasana a/s (Grundejernes Boligtilsyn a/s)“ (reg.-nr. 23.803). Aktiekapitalen er udvidet med 50.000 kr., indbetalt i forskellige værdier. Den tegnede aktiekapital udgør herefter 100.000 kr., fuldt indbetalt, dels kontant, dels i andre værdier. Selskabet tegnes af to medlemmer af bestyrelsen i forening eller af direktøren; ved afhændelse og pantsætning af fast ejendom af et medlem af bestyrelsen i forening med direktøren eller af den samlede bestyrelse.

M. M. H. Hammer er udtrådt af, og selskabets direktør M. Hammer er indtrådt i bestyrelsen og den ham meddelte eneprokura er bortfaldet.

Register-nummer 16.853: „Nordisk Garanti Aktieselskab“ af København. Den under 25. april 1952 vedtagne overdragelse af selskabets aktiver og passiver til „Aktieselskabet Grundejernes Boligtilsyn“ (reg.-nr. 14.287) har fundet sted, hvorefter selskabet er hævet i henhold til aktieselskabslovens § 70.

Register-nummer 18.343: „Grundejernes Bygningscompagni A/S (Nordisk Garanti Aktieselskab)“. Da hovedselskabet „Nordisk Garanti Aktieselskab“ (reg.-nr. 16.853) er hævet er nærværende bifirma slettet.

Alle selskaber blev likvideret 16. april 1973 efter generalforsamlingsbeslutning. På dette tidspunkt havde firmaerne adresse Folkvarsvej 22-26 på Frederiksberg.

Ifølge flere kilder døde Marius Hammer i 1973. Han boede da i Charlottenlund.

På grund af de skærpede persondata-bestemmelser har det desværre ikke være muligt at finde mere om familien.

Mor og Far - 3.

Far = Martin. Mor = Jenny. Ca. 1920

Mor døde 27/7. 1986. Hun blev 91 år gl.

Mor blev jo gammel, men fra ca. 80 år, stærkt svækket.- Jeg vil altid huske hende fra min barndom og ungdom, som en meget smuk kvinde og en sød og omsorgsfuld mor, der ville gøre alt for sine børn.

Desværre blev mor enke i en meget ung alder. Mor var kun 46 år gl. da far pludselig døde af hjertestop.

4 år efter, i 1946, overtog *Lis* og jeg gården, efter at vi var blevet gift 18 april.

Mor købte en villa i Thisted. Og herefter levede mor kun for sine børn og børnebørn.

Mor var jo vant til at gå og pylre-om far, for de levede sammen i et meget godt ægteskab.

Nu bagefter kan jeg godt se, at det har været meget hårdt, at blive ene i så ung en alder

Far lignede sin bror *Niels* på flere områder. De to brødre havde også megen kontakt med hinanden.

Jeg husker farbror *Niels* sagde engang, at far var lige så meget læge som ham.

Far var meget plaget af gigt, og han prøvede alle mulige slags medikamenter, som bror *Niels* fik sendt som prøvepakker fra medicinal-firmaerne, men lige lidt hjalp det.- Farbror ville have far til at spare på tobak og kaffe, samt følge en råkost diæt.-Det mente far ikke var nødvendig. Men han skulle nok have lyttet til det gode råd, for gigten plagede ham meget, lige til hans død, 1942 kun 59 år gl.

Martin Hammer i det luksuskøretøj, man brugte dengang – en ”jumbe” med plads til 4 personer.

Far var meget interesseret i mekanik. Han var en af de første, som fik automobil her i området, ca.1920.

Den første var tysk. Jeg husker, at far fortalte den var med kaleche og udvendig håndbremse.

Siden en Ford, også med kaleche. Derefter den høje lukkede Ford. T. (H.G.F.kaldtes den populært).

Men så i 1929, forærede morfar sine to døtre hver en ny Ford.- en lav model og en meget god bil, som vi kørte mange og lange ture i. Prisen på en ny bil var dengang ca. 4000 kr.

Ny Ford – Mo. 1929

I 1938 fik vi besøg af mors veninde og hendes mand mejeriejer *Vilhelm Pedersen*, (morfar til *Peter Brixtofte*, borgmester i Farum og venstre politiker).- De kom kørende i en ny Ford V.8.amr. model.

Denne bil gjorde et stort indtryk på far, og da vi havde været heldige med vores sølvrævefarm,så syntes far vi skulle have en magen til. Nu var prisen 8000 kr.-Det var en stor luksus i forhold til de foregående.

Men nu kom krigen og bilen kom til at stå opklodset i garagen i 6 år. Da vi måtte køre igen, 1946,- da havde far været død i 4 år, og *Lis* og jeg overtog bilen og brugte den i 11 år.

Amerikansk Ford V8. Det var luksus i 1938.

1946 var vi heldige med at overtage denne næsten ubrugte bil. Alle fabrikker i hele verden, havde været omstillet til krigsproduktion. Det varede flere år endnu, før en sådan luksus-genstand kunne købes.

Far ville gerne prøve noget nyt. Vi var nogle af de første, der fik malkemaskine. (Ca. 1925), Amerikansk og hed "Perfection". Far fik 25 kr. af firmaet, når der meldte sig en ny køber i oplandet.

Vi fik kornblæser på tærskemaskinen, så slap vi for at bære korn i sække. Gødningsspreder fik vi, da den kom frem. -Far dyrkede kløverfrø og rapgræsfrø. -Dette at far var med på det nye, der kom frem, var nok medvirkende til, at far havde sine medhjælpere i lang tid. -I den tid jeg kan huske, havde vi kun to forkarle. Desuden en andenkarl, samt fodermester, og mor havde en husassistent.

I kriseårene ca. 1932 oprettede far en sølvrævefarm, som jeg passede i ca. 2 år, efter skolen -1936.

Med hensyn til politik, så var far ikke medlem af noget parti, men stemte på personer han syntes om, og mor fulgte ham altid. -Religion;- her var både far og mor overbevidste Grundtvigianere. De havde begge været på højskole, og levede på en egn, hvor Indre Mission stod meget stejl over for andre. Økonomi: Dersom man sammenligner med kolleger i landbruget, - så var den god.

Til gavn for Thisted og opland

Den tredje rod i den jubilerende Den Danske Banks rodnethed i Thy

Handels- og Landbrugsbanken i Thisted har nu arbejdet et Aar, og dens første nu afsluttede Regnskab viser et særdeles smukt Resultat; saaledes viser det en Balance på 1 1/2 Millioner Kroner, en Omsætning paa ca. 45 Millioner Kroner og et Nettooverskud paa ca. 36.000 kr.

Alt i alt kan Bankens Ledelse kun have Grund til at være tilfreds med disse Resultater og den Tilslutning hos Befolkningen, der har skabt dem, og der er da heller ingen Tvivl om, at Banken i Aarene, der kommer, vil naa det Maal, dens Ledelse tilsigter, nemlig det: at dens Virksomhed kan blive til Gavn for Thisted og dens Opland, saaledes at den i bedste

Forstaaelse bliver et Led i Erhvervslivets Udvikling.

Sådan skrev »Illustreret Tidende« i 1917 – godt et år efter, at A/S Handels- og Landbrugsbanken var blevet stiftet i efteråret 1915 med en aktiekapital på 300.000 kr. Bankvirksomheden begyndte i januar 1916 i Vestergade, formentlig i nummer 6, men flyttede ret hurtigt til Vestergade 10, hvor banken havde domicil, indtil den i 1973 flyttede til nybygningen i Jernbanegade/Toldbodgade.

Den 1. januar 1989 ophørte nu H&L Banken som selvstændig: Den fusionerede med Den Danske Provinsbank, der blot et lille års tid senere blev en del af storfusionen Provinsbanken, Handelsbanken og Den Danske Bank. Efter mange år som solid lokalbank løb H&L-Banken ind i et økonomisk stormvejr – måske tildels fordi den fik for meget

vokseværk - der slog banken omkuld.

Men i 1917 var banken ung og ny, og »et saadant nyt Pengeinstituts Opvækst i en By som Thisted er altid Udtryk for et Erhvervsliv i stærk Vækst, og Handels- og Landbrugsbankens smukke Start og den betydelige Tilslutning, den siden da har mødt, er et sikkert Bevis for ikke alene, at den i høj Grad var tiltrængt, men ogsaa for at dens Betydning for Erhvervslivets fremtidige Udvikling vil blive netop det, dens Mænd tilsigtede.«

De mænd, som »Illustreret Tidende« havde i tanken, var bankens stiftere: Herredsfuldmægtig S. Bjerregaard, købmand N. I. Thykier, grosserer N. L. Spangberg, konsul S. Zacho, købmand Th. Nielsen, og proprietær Brix, Landlyst, alle Thisted, sognefoged Christensen, Sennels, gård-ejer Martin Hammer Stagstrup, sognerådsformand N. Immersen-

Mortensen, Klitmøller, købmand Chr. S. Hove, Vigsø, og sognerådsformand Martin Jensen, Dollerup.

Bankens første bestyrelse - eller kontroludvalg - bestod af by- og herredsfuldmægtig, cand. jur. S. Bjerregaard, Thisted, gård-ejer Niels Hove, Thingstrup, og købmand N. I. Thykier, Thisted.

Bankens direktion har været: O. Olsen 1916-17, A. Guldager 1918-19, A. Guldager og A. Nordoft, A. Guldager 1921-27, Albert S. Bornerup 1928-31, William Jensen 1932-60, William Jensen og Asger Blaabjerg 1961-62, Asger Blaabjerg 1963-82, Niels Jensen 198-84, Niels Jensen og Knud Erik Sørensen 1985-89.

Fusionen med Provinsbanken fandt sted den 1. januar 1989, og på et-årsdagen derefter tiltrådte Arne Jakobsen som filialdirektør.

Mor og hendes slægt - 4.

Mor, Jenny Marie Hammer , f. Houmark 20/4 1895.
Nåede at komme på Roskilde højskole, derefter et år som husholdningselev på en gård (Langeland).
Blev gift med far 1916. Mor fulgte levende med i samfundsudviklingen og var interesseret i **mange** ting.
Men familie hus og have, var det hun prioriterede højest.-Mor blev tidlig enke, kun 46 år
Flyttede 1946 til en villa i Thisted, hvor hun boede indtil hun blev alvorlig syg af lungebetændelse 1980.
Indtil da, var mor rask og færdedes som et ungt menneske, men herefter var mor stærkt svækket og flyttede til Vestergården i Sundby, hvor hun opholdt sig til hun døde, 1986 -91 år gl.

Mors bedste veninde var Karen Pedersen (Gift m. mejeriejer V. Pedersen, Viby, Sj.)
De blev ved med at have kontakt indtil Mor blev 80 år.

Her er Karen Pedersens 5 ~~børn~~ den mindste er Peter Bristofte's Mor.

Morten:

Ifølge Karen Pedersens nevø Hans Ejvind Hansen (søn af Laurits Peter Hansen - se nedenfor: "Mysteriet om Laurits Hansen") er det faktisk den høje pige i midten, Inger, der var Peter Brixtoftes mor. Den lille dreng på bordet hed Søren.

Mor og far havde to børn: *Sigrid Mariane f. 17/9. 1917. og Christian f. 26/3 1922.*

Sigrid blev 1938 gift m. Johan Gerstrøm, og boede ca. 30 år i "Momtoft" Sennels.

Men så holdt ægteskabet ikke længere, og hun bor nu Kornvej 3 i Thisted.-*Sigrid har følgende børn:*

Gustav f, 21/9-. 1941. -Ing. ved S.A.S. bor i Viby, Sjælland.

Ole f. 27/7 -1946 . Civiløkonom, bor i Vedbæk, Sjælland.

Hans f. 11/9. - 1950. Entreprenør. Bor på Grønland , gift med en grønlander.

Morfar hed *Thomas Houmark*, han boede i "Hougården" Vibberstoft. Her var mor født.

Han var sognefoged i mere end 35 år, og var ligesom farfar, tilkendt "Dannebrogordenen"

Morfar var født på Thyholm 1856. Kom som 15årig alvorlig tilskade med en fod. - Derfor var landbrugs-arbejdet for hårdt, og han kom i lære som tømrer. men efter 1½ år, kunne foden bruges igen, og så blev bedstefar landmand igen, vist endog en meget dygtig landmand.- Men tiden som tømrer var ikke spildt, han lavede værksted på gården. Netop i landbrug, er kendskab og evner i dette fag, af stor værdi.

Efter at han og bedstemor var flyttet på aftægt i villa "Bøgen", tæt ved gården, brugte han megen tid på, at lave gaver af træ til sine børnebørn. Om morfar iøvrigt, henvises til beretning = Ordenskapitlet.

Morten 2019:

Denne beretning nåede aldrig at komme med i slægtshistorien – jeg lavede senere en afskrift af Thomas Houmarks håndskrevne kladde til denne beretning:

Til Ordens Kapitel

Da jeg ifølge Deres Anmodning bør opskrive min Levneds-skildring, hvad jeg også er glad for at prøve, da jeg derved faar Lejlighed til at opfriske Minderne. Hvis det maa være, da har jeg Lyst at tage med, hvad som har givet Livet sin Verdi for mig. – Jeg er født den 7. April 1856 i Torp i Lyngs Sogn, Paa Thyholm. Søn af Gaardmand Jens Andersen og dennes Hustru Dorthea Magrethe Houmark. Det var Faders Fædrenehjem, som de beboede, Moder var født i Hovmarksgaarden i Dover, Ydby Sogn. Fader havde været gift før, og i første Ægteskab var der 3 sønner, foruden disse havde jeg en Helbroder. Da jeg var knap 2 Aar døde Fader og Aaret efter giftede Moder sig igen med en Tjenestekarl Jens Skyum Kristensen. Som altid var meget god imod mig. Og jeg lærte tidligt at være lydige og venlige imod ham.-

Saa tidligt som muligt maatte jeg begynde at gøre nytte hjælpe med Kreaturpasning. Da jeg var 7 Aar begynde jeg at gaa i Landsbyskolen i Lyngs, der var kun 1 Lærer – S. K. N. Klitgaard, en ældre Mand, og af den gamle Skole, saa jeg fik ikke tilegnet mig mange Kundskaber. Religion tro jeg var hans bedste fag. Engang vi havde Bispevisitats af Kirkegaard, var Læreren saa nervøs at han ikke kunde holde Katekismen med os, hvorfor Præsten Lind fra Hvidbjerg som var tilstedes tog fat og gennemgik Lutters Katekismus med os paa en saa klar maade som jeg ikke senere Mindes at have været vidne til. Særlig lod Biskopen os dvæle ved Daabespagten og det 4 Bud, Du skal ære din Fader og Moder, at det maa gaa dig vel og du maa længe leve i Landet. Det var ikke underne der vistes hen til, men den enfoldige Børnetro. Saa kom Komfirmationsforberedelse hos samme Præst, det var en skøn Tid. Da jeg var 15 Aar var jeg uheldig og fik forstuet venstre fod, saa jeg maatte søge Læge i lang Tid og ikke kunne forrette Landarbejde. Jeg tog derfor i Tømmerlære, hvad jeg mente bedre at kunne udføre, efter at have arbejdet herved i 1½ Aar maatte jeg atter tage Hjem da min Broder da døde af Brystsyege 20 Aar gammel. Mit Helbred havde da bedret sig saa at jeg kunne tage del i almindelig Arbejde. Om Vinteren gik jeg i Aftensskole hos en ung Lærer i Smerup Skole, hvor vi lærte Melodierne til vores bedste Fædrelandsange, og samtidig fik Kendskab til vore gode digtere. Og lit Litteratur blev oplæst hver Aften. Sommeren efter havde jeg min Sjælelige Gennembrud, hvor jeg i stadig Bøn søgte Gud. – Da jeg var 17 Aar, fik jeg lov at tage paa Højskole i Villerup 3 Maaneder. Forstanderen Karl Klausen var Sinnerrist og havde ved utrættelig Flid tilegnet sig et Fund af Kundskaber paa mange Omraader, særlig som Tegnælærer var han enestaaende. Vi var kun 16 Elever. Jeg saa straks at jeg stod langt tilbage hvad Kundskaber angik og maatte derfor tage fat med den smule Energi jeg havde for at faa lit af hvert Fag.

I de 2 første Maaneder var det Stil og Tegning, som optog mig mest, i Marts Maaned derimod Nivelering og Landmaaling. Og igennem Forstanderens Foredrag følte jeg at han havde til Hensigt at operere for Tungebaand og Stær i Øjet – Saa vi i Fremtiden maatte faa noget værdigt at Tale om, Og det rette Syn paa Naturen. Da jeg forlod Skolen var jeg bestemt paa senere at komme paa en af Landets større Højskoler, men det blev aldrig. – Den siste Sommer Skolen i Villerup bestod var Lausine Dam Lyngsgaard Elev der og ogsaa hun havde god Udbytte deraf. En tid efter hendes Hjemkomst saa Amor, at der paa denne Egn kunde være noget for ham at udrette. Han tog 2 pil paa Buen som rettedes mod os, traf det, valgte Uro og Længsel. Da jeg havde udtalt mig for hende, sagde hun hun havde længe følt jeg ville komme. Derefter tog Lausine fra sit Hjem og tjente i 3 Aar hos Pastor Lundø i Haridslev Præstegaard ved Hjørring. Vi møtes sjelden men skrev mange Breve. Jeg var stadig Hjemme, kun med en lille Afbrydelse. Vi stod langt tilbage med hensyn til Rodfrugtdyrkning paa Thyholm. Saa søgte jeg Landhusholningsselskabet om Plads hvor jeg kunne faa noget Undervisning deri og blev anvist Ophold hos Propiretær Olesen Stadegaard ved Brønderslev. Det var i Sommeren 1882. Der var stor Rodfrugtdyrkning og Sommerstalfodring. Jeg skulle føre Dagbog og ellers tage del i Arbejdet. I 83 kom Lausine en kort tid hjem paa Lyngsgaard men tog om Vinteren Plads paa Skibstedgaard hos Fru Bendiksen som Husholdningselev. Samme Efteraar købte jeg vor nuværende Hjem, Hovgaarden i Villerslev som vi skulde overtage 1 April 1884. Gaarden havde 4 1/2 Td. Hartkorn 90 Td. Land. Købesummen 36000 Kr. og det var uden Besetning. Den 28 Marts holdt vi Bryllup paa Lyngsgaard. Saa mente vi at være nogenlunde skikkede til at tage den Gjerning op der ventede os. Der blev ingen Brollupsrejse. Nej vi tog fat paa Arbejdet straks. Gaarden var meget forsømt og Bygningerne daarlige.

Konjunktorene var ikke høje men gik endnu længere ned, saa vi maatte anspænde al vor Energi for at holde Stillingen. Min hustru var ikke rask de første mange Aar, og for en Knælidelse måtte hun underkaste sig en Oprasjon på Viborg amts Sygehus under Læge Hejberg. Vi har haft 5 Børn, hvoraf 2 er døde en som spæd og en haabfuld Søn døde af Diffteritis da han var 9 Aar. Jeg var i Sogneraadet i 2 Perioder 11 Aar. Den 30 Juli 1889 blev jeg udnævnt til sognefoged og Lægdsmand, her i Villerslev under Hassing-Refs Herred. Og i den lange Tid har jeg tjent under 6 Herredsfogeder og Politimestere, som alle har vist at være besjælet af stor Ansvarsfølelse overfor hele Befolkningen. Ja jeg maa mindes Dem alle med Tak for al deres Venlighed mod mig. Og naar jeg nu den 21 December 1920 har modtaget Udnævnelser til Dannebrogsmænd. En Anerkendelse jeg ikke har fortjent, men som jeg er glad for og frem for alle bringer vor Folkekære Konge min dybfølte Tak. – At hans Kgl. Majestæt også i denne så bevægede Tid ikke glemmer nogen Del af det danske Folk, heller ikke os i det afsidesliggende. Den 19 Januar 1921 var jeg sammen med 2 af mine Koleger Indbut af Politimester Dirtukamp Hurup som ved en smuk Højtidelighed i Overværelse af Herredsfoged og Dommer A Fugl med flere, overrakte os Dannebrogskorset. Hermed maa jeg saa slutte min Optegnelse med Haab om Guds Velsignelse, Fred og Lykke for vort Konge Land og Folk, og at den Tid der endnu forundes mig maa leves paa rette Maade.

Villerslev den 28 Marts 1921

Aller Ærbødigst

sign.

Th. Houmark

Sognefoged.

Thomas Houmark

Bedstefar døde 1928, 74år gl. Jeg var da 6 år gl, men husker ham tydeligt-.Engang til jul, kom han i slæde med en stor gyngest til mig, og et meget stort dukkehus til *Sigrid*.- Gaver han selv havde lavet. .

Skolegang var man ikke forvænt med dengang. Men bedstefar var kun 17 år da han var på højskole.

nr. 1898.

Billed af Hovgård i Vibberstoft 1900. Fra venstre: Peder Veje med bestene, Peder & Dorthea Houmark Thomas & Lausine Houmark med datteren Jenny på armen, samt hunden Kvik

Jordelørd.

I Tirsdags begravedes tidligere Sognefoged og Gaardejer Thomas Hovmark paa Villerslev Kirkegaard. Det store Følge, hvori man saa Repræsentanter baade for Øvrigheden i Vestervig og Hurup, Sognefogder fra Hassing-Refs Herreder og den Afdødes store Venner og Bekendtskabskreds foruden hans paarørende, samledes i Høugaard i Vibberstoft. Her talte Lærer Grøn, Villerslev, og fremhævede, hvilket eksemplarisk og efterfølgelsesværdigt Liv, Afdøde havde ført: Flittig som faa, men han krævede ogsaa trofast Arbejde af andre. Han elskede sit Hjem og sit Fædreland og var stærkt interesseret i alle nationale Spørgsmaal. Han fulgte i det hele stærkt med i alle aandelige Rørelser i vort Folk. Ære være hans Minde.

Overbetjent Jensen, Vestervig, rettede en personlig Tak til Afdøde for de mange Aars Venskab. Han var ogsaa bemyndiget til paa Sognefogdernes Vegne at tolke en Tak for godt Samarbejde, og han vidste, at man baade i Hurup og Vestervig havde sat stor Pris paa hans Arbejde som den Hædersmand, han var. Han brugte ikke mange Ord, men til Gengæld kunde man stole klippefast paa det, han sagde. Han var helt igennem en Pryd for sin Stand, baade som Sog-

Derefter drog det næsten kilometerlange Tog af Biler og gaaende til Kirken, hvor Omegnens Sognefogder bar Kisten ind. Pastor Bavnhøj udtalte: Det er en af vort Sogns bedste Mænd, der er gaaet bort, og tillige en af de betydeligste, en Personlighed, der ragede op over det

almindelige. Man kunde aldrig glemme dette karakteristiske Ansigt, naar man en Gang havde set det. Desværre er der faa af hans Type nu til Dags — den diamentrale Mod-sætning til den selvgode Farisær, men alligevel med den ranke Ryg. Man kunde kun komme til at holde af ham, naar man lærte ham at kende.

Ved Graven fremhævede Sviger-sonnen, Gdr. Laur. Christensen, hvad Afdøde havde været for sin Familje, baade ved sit Eksempel og ved sit Arbejde. Han havde efterladt sin Gaard i mønsterværdig Stand, for han stillede store Krav til sig selv. I sin Ungdom vandrede han ofte til Fods de mange Mil fra Lyngs til Galtrup Højskole for

at overvære et Møde dér, og denne aandelige Vækkelse varede hele Livet. Som den stærke Personlighed, han var, kunde han synes stejl, men naar man lærte ham nøjere at kende, kunde man kun agte hans rettede Karakter. Han bad mig, før han døde, bringe alle Venner en Tak for alt godt i Livet, ogsaa under hans Sygdom, og tillige en særlig Tak til hans Kolleger og til Øvrigheden i Vestervig og Hurup; jeg bringer den nu, og Tak til alle de mange, der i Dag har vist ham den sidste Ære.

Kisten var dækket af et Væld af Kranse, deriblandt mange signerede, bl. a. fra Herredskontoret o. fl. St.

Mor havde følgende søskende:

Jens Skyum Houmark, han døde af difteritis, 9 år gl. i 1894.

Peder Dam Houmark, han døde af epilepsi, efter hjernebetændelse. 38 år i 1925. (Meget dygtig gymnast).

Dorthea f. 1890. Gift med *Laurids Christensen*. De overtog "Hovgården" 1925. Moster *Thea* blev 97 år.

Onkel *Laurids* havde mange tillidshverv. Formand for Brugsforeningen, formand for Villerslev Mejeri, desuden formand for Sydthy Andelsslagteri i mere end 25 år. Han blev Ridder af *Dannebrog*.

Onkel *Laurids* og Moster *Thea*, fik kun en søn, *Thomas Houmark Christensen*, gift m. *Marie*, f. *Saubjerg*. -De har to sønner, *Laurids* og *Henrik*.

Lausine Houmark – født Dam, Thomas Houmark, Dorthea og
Peter Houmark

2 glade søstre – Jenny og Dorthea

Mormor - 5.

Lausine, kaldet Sine. Var f. Dam og stammede fra "Lyngsgård" på Thyholm.

Lyngsgaard ca. 1910.

Hun var født 1860, og var som ung på højskole. Derefter 3 år i huset hos pastor *Lundø*, Harritslev- præstegård v. Hjørring. Derefter 1 år som husholdningselev hos prop. *Bendix*, "*Skibstedgård*".

Bedstemor blev gift med bedstefar i 1884, og de overtog "*Hovgården*" i Vibberstoft samme år.

Denne gård var i meget ringe stand. Uden besætning og med dårlige bygninger.

De arbejdede hårdt for at få jorden drænet og merglet, og bygningerne fik de også repareret. Alt dette på trods af, at Mormor var meget syg i de første år-Det var hendes ene knæ, der var dårlig.- Bedstemor blev opereret på sygehuset i Viborg. Men det resultat, at benet blev stift.

Det var ikke nogen let start for en ung landhusmor.Men bedstemor var ikke den, som beklagede sig, Hun var altid i godt humør, og havde bestemte meninger om, hvordan tilværelsen skulle forme sig.

Efter bedstefars død i 1928, ville bedstemor ikke bo alene i "Bøgen".-Derefter skiftedes hun til at bo hos sine to døtre. -Vi fik indrettet et værelse til hende, og på denne måde fik jeg et meget nært forhold til bedstemor.- I drengeårene, når der var problemer, så var det rart at komme ind til bedstemor, hun var altid parat til at hjælpe og trøste.

Bedstemor døde 1946, og er ligesom bedstefar begravet på Villerslev kirkegård.

4 slægtled: Lausine, Jenny, Sigrid og Gustav Gerstrøm

***Mormors bror, overdyrlæge (Lars Pedersen) Dam,
Bjerringbro.***

Jeg husker denne familie, fordi de kom ret jævnlig i mit hjem. Og vi besøgte også dem.

Bl. a. havde de et dejligt sommerhus ved Tange sø .Her sejlede vi rundt i deres båd.

Af brevet til bedstemor fremgår det, at dyrlægen var en type, der ikke gav op på grund af alder.

Da han skulle pensioneres fra sit arbejde på slagteriet, ja, så begyndte han bare på almindelig dyrlæge-praksis igen. Selv om han var fyldt 70 år.

Morten:

Lars Pedersen Dam døde allerede 30. oktober 1934 i Bjerringbro. Han blev begravet ved en borgelig begravelse 8. november 1934 i de Ukendtes Grav i Aarhus.

Mathea Dam (født Fuglsang - i Nørgaard, Nørhaa sogn) døde i maj 1951 i Viborg. Hun var Lars Pedersen Dams 2. hustru. Hans børns mor var Laura Louise Marie Grønbech, der var født i Rønne 1. juni 1854. Hun døde i 1903. Lars Pedersen Dam var dyrlæge på Bornholm omkring år 1900. Familien flyttede til Bjerringbro i 1912.

Der var 3 sønner:

Poul i Esbjerg, havde sønnen *Henning*, som kom på ferie hos os.

Poul havde været mejerist på New Zealand og deltaget i første verdenskrig på engelsk side.

Knud, boede i Silkeborg, hvor han havde en stilling på slagteriet., og hans familie besøgte vi også.

Herman, var sagførerfuldmægtig i Herning. Han var ugift og kom hver sommer og holdt sommer-ferie hos os og i Vibberstoft.

Pjessingbro d (1933)

Ther søster!

V: plejer jo hvert år ved juletid at sende hinanden et par ord, men i år vil jeg skrive brev. Nu da vi er blevet gamle, synes jeg det er underligt at vi ikke hør mere om hinanden.

V: har det i overvejende grad og jeg kan ikke sige at alderen trokkes os så meget. Jeg har måttet opgive ^{støtten} min svineslagteri og efter et år ønske og ikke fordi jeg ikke kunne passe den, men udelukkende fordi ministeriet har bestemt, at alle dyrslægt med svineslagteri skal forsvinde ved 70 års alderen. Det er vist at være for det undertiden anstrengende arbejde, men pengene er det ikke så godt at undvære og pension gives ikke. Jeg har dog beholdt skillevæggen med et hestevende kreaturskopslagteri og sammen med nogen praksis gør det an. Praksis anses jeg ikke for så anstrengende som svineslagteri, så jeg må i grunden må sige at have det godt, hvad arbejdet angår. Hermed er min søster og har fået plads i jern og vi mente, at han må have det godt. Han kommer ikke hjem i julen, men tog til København til sine brødre. Vi bliver hjemme. Vi tog os ikke meget an at tage ud om vinteren, men til sommer kommer vi sikkert til Trø. Endstjernet jeg ikke har så meget arbejde som dyrslægt er min til dog meget optaget. Jeg har læst meget bog på dristhuse og jeg er ved at læse 4 mistebøger. De skal vist være færdige til tidlig forår. Vi har meget glæde af drøttend og mistebøgerne og det passer ikke meget, når jeg selv kan læse det. Nu det bedste juleantenne til Eds allesammenes for os begge.

Vin brude.

80 Aar.

Fru Overdyrlæge Dam, Tange.

Der er ingen, der ved et flygtigt Bekendtskab vil anse Fru Dam for at være mere end et Steds mellem 60 og 70 Aar. Hun straalte af Vitalitet, og i en snæver Vennekreds udfolder hun et Vid og en Charme og viser en Courtisie som den, de unge Herregaardsfrøkner for 100 Aar siden viste H. C. Andersen, naar de gjorde ham deres Opvartning.

For 100 Aar siden — og Fru Dam bliver først 80 Paaskedag, et Eksempel paa, hvordan det kan være den ærkelte givet i sin Person at føre Kulturen videre gennem flere Slægtled, medens andre lever og dør uden nogensinde at yde Bidrag til Kulturens fortsatte Udvikling.

Fru Dam lader ikke Dagliglive's smaa Genvordigheder forbitre Livet for sig, men er fyldt med Barnets stadige Undren overfor det største. Den fra Dag til Dag, fra Time til Time skiftende Belysning over Søen, Aarstidernes Skiften, det lille Bøgeblad, der folder sig ud indeni det gamle, Musvittens Pippet i Graner-

ne: Altsammen er det lige nyt for hende, naar hun møder det, og fylder hende med Undren og stille Glæde.

I 32 Aar har Fru Dam nu hørt By og Egn til, siden hun og hendes Mand ved Slagteriets Oprettelse kom her til Byen. Det skyldes de voldsomme Begivenheder paa hendes Fødselsdag for 4 Aar siden, at hun endnu hører til her, ellers havde hun formodentlig nu boet i Viborg.

Som Aarene gaar, tynder det ud i Vennernes Kreds, men dem, der endnu er tilbage, vil Paaskedag føje Fru Dams Fødselsdag med ind i de Begivenheder, der er uløseligt forbundne med denne Dag og med 9. April.

Bedstemor havde en god hukommelse. Hun kunne fortælle om, hvordan tyskerne hærgede Thyholm 1865-66. De stjal alle de bedste heste, som de kom i nærheden af. Dengang var hun 5-6 år.

Ligeledes fortalte hun om en morbroder, der opkøbte stude, og drev dem i store flokke til Hamburg.

Morten:

Det er desværre ikke lykkedes mig at finde nogle morbrødre i kirkebøger m.m. Tilsyneladende havde hendes mor kun 1 søster. Til gengæld havde hun 4 farbrødre.

Efter allerhöieste Befaling udfærdiget

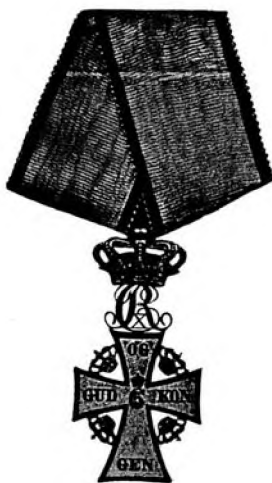
H^o Kongelige Majestæts
Ordenscancelli:

Undertegnede Cancellier for H^o Kongelige Majestæts
Ridderordener gjør herved vitterligt, at det allernaadigst
har behaget H^o Majestæts ved allerhöieste Rescript af
1° December 1920 at udværne H^o Foged Thomsen
Hoornmark, Nilsen, Distrikt Amt, til Dannebrog.
mand

København, den 22. December 1920
H. A. A.
P. H. A.

Ørdenskapitlet.

Ved allerhøjeste Resolution af 26. Oktober 1917 har det behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at approbere, at Baandet, hvori Ridderkorset af Dannebrogordenen og Dannebrogsmændenes Hæders-tegn bæres, fremtidig knyttes i trekantet Form som nedenstaaende Tegning.

Hi Frederik den Siette,

af Guds Naade Konge til Danmark og Norge,
de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen,
Stormarn, Ditmarsken og Oldenburg, Giøre vitterligt:

Vi have givet den i Ser Marhundrede navnkundige **Danne-
brogs-Orden** en mere udstrakt Bestemmelse, og formeret Ordenens
Hæderstegn, paa det at disse **Bidnesbyrd om erkjendt Trofasthed**
og **Borgerværd** kunne vorde flere af Landets meest fortjente Mænd
til Deel.

Hi, vel er det Pligt for Enhver, at hellige Staten sin Kraft
og sine Idrætter; dog er det en skjøn og Opmuntring værdig Be-
stræbelse at kappes med sine Medborgere i Udøvelsen af denne Pligt,
og Landsfaderens Tilfredsshed er den Løn, den Retfrafne attraar, naar
han, med Tanken henvendt til Fædrelandet, virker mere end andre for
Samtid og Efterlæg, eller, opflammet af ædelt og frejdigt Mod,
hæver sig over sine Lige, ved sjeldne og gavnrige Handlinger.

Det er Vor Kongelige Villie, at en saadan Tænke- og Handle-
maade, som baner Vej til Ridderværdighed, for den, hvis Stil-

Hr. Sognefoged Thomas Hornmark, Villense,
Dannebrogsmænd.

Da Hans Majestæt Kongen under 25. Februar
1904 allernaadigst har bestemt, at det herefter skal
være alle danske Undersaatter, hvem Allerhejstamme
har benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn,
tilladt - i Lighed med hvad der paalægges Riddere af
Dannebrog - gennem Ordenshistoriografen at maatte
skriftligt berette Kongen om deres Livsforhold og vigtigste
Oplevelser, skal jeg herved anmode Dem om at
indsende Deres Lærhedsberetning. Den maa helst
være fyldigt affattet og, om muligt, ledsaget af Deres
Fotografi. Ingen Udenforstaaende faaer, saalange
De lever, Adgang til at læse, hvad De meddeler.
Annaliemborg den 22. December 1900.

Frodo-Lund

Sigrid Gerstrøm – født Hammer - død 7. marts 2005

Her ved min søsters begravelse, føler jeg trang til at mindes hende, som hun var før hun blev syg.

Det billede som gemmes i min hukommelse, ligner slet ikke det, vi har set i de sidste år. Engang var hun en glad pige-- med mod på livet.

Som barn var Sigrid livlig - og kravlede gerne op i de højeste træer. Hun var vist ca. 12-14 år, da hun fik en hest. Det var en "Russer". En race der vist er sjælden nu. Men den blev forkælet ud over alle grænser, og hendes kærlighed for heste holdt hele livet.

Sigrid gik i Stagstrup skole. Derefter var hun elev på Ølgod Efterskole.

Hendes første plads var som barnepige på "Bustrup" en større gård på Salling. Den blev siden overtaget af "Tvind" som lavede skole her.

Så fulgte et ophold hos en grossere-familie i København.

Her skulle hun foruden huslige pligter, være en slags selskabsdame for husets jævnaldrende datter.

Efter en sommer på Snoghøj Gymnastikhøjskole - fik hun en plads som husholdningselev på en gård ved Horsens.

Så hun næde at se en hel del af vort lille land, før det blev Johan, som fyldte hendes liv.

Da hun fyldte 21 år, var der bryllup, og Sigrid og Johan købte "Momtoft".

Her blev de 3 drenge født, og på Momtoft fik Sigrid 34 gode år.

Men efter at gården var solgt, og den nye adresse var "Roergård"

i Hjørdemål, så blev Sigrids tilværelse gradvis dårligere og dårligere.

Nervene slog klik, man kan vist godt sige, at døden kom som en befrielse.

Sigrid Mariane Gerstrøm, der i over 30 år var frue i huset på den store gård Momtoft i Sennels, er pludselig død i en alder af 87 år.

Sigrid Mariane Gerstrøm var født i Stagstrup 17. september 1917 som datter af gårdejer Martin Hammer og hustru Jenny, født Houmark. Sigrid var ung pige i huset i København og Horsens, inden hun kom på Snoghøj Gymnastikhøjskole.

På Morup Mølle Kro traf hun forvalteren på Tandrup, Johan Gerstrøm. Da de blev gift i 1938, overtog de Momtoft. Johan Gerstrøm blev efter den tyske besættelse 9. april 1940 jernbanesabotør og tog imod våben i Østerild Plantage. Da tyskerne den 19. september 1944 gennemførte et kup mod det danske politi, blev et par tusinde deporteret til Tyskland, men en del undslap, og nogle fik ophold på Momtoft. Da Johan Gerstrøm blev antastet af tyskerne, fandt han det klogest at gå under jorden, og han tog til sin søster i Skive. Så blev Sigrid alene om tage sig af driften på Momtoft og deres søn Gustav, født i 1942.

Sigrid Gerstrøm var en aktiv landhusmoder, som sørgede godt for familien og de ansatte. Hun dyrkede urter, bl. a. asparges og champignon, og næsten daglig tog hun sig en ridetur.

Sigrid og Johan Gerstrøm drev Momtoft i 34 år, indtil de i 1972 flyttede til Roergård i Hjørdemål. Da de kort tid derefter blev skilt, købte Sigrid hus på Kornvej i Thisted, hvor hun siden har boet. Efter de aktive år på Momtoft levede hun en stille tilværelse. Hun gik meget i kirke og kom gerne til møder i Missionshuset.

Tre sønner voksede op på Momtoft. Ole kom til i 1946, Hans i 1950. Gustav har været flyveringeniør hos SAS og bor i Viby på Sjælland. Ole er uddannet som økonom og virksomhedskonsulent med eget firma og bopæl i Vedbæk. Han var folketingsmedlem for Fremskridtspartiet 1973-75. Hans har boet i Grønland i 30 år og driver vognmandsforretning i Nuuk med 25 ansatte.

Foruden de tre sønner efterlader Sigrid Gerstrøm sig tre svigerdøtre og 5 børnebørn. Et barnebarn, der er uddannet på Musikkonservatoriet i Lund i Sverige, er lige blevet udnævnt til leder af byorkestret i Nuuk. JM

Sigrid Mariane Gerstrøm

☉ 17.9.1917 † 7.3.2005

Aki og Hans Gerstrøm

Ole og Marianne Gerstrøm

Anna og Gustav Gerstrøm

Begravelsen forgår lørdag den 12 marts kl. 13.00
fra Thisted vestre Kapel.

Men hermed vil jeg slutte beretningen om min nærmeste slægt,- de fleste har jeg kendt godt.

Og som det fremgår, har de fleste været dybt forankret i tilværelsen på landet.

Vinteren 1944, mødte jeg en smuk ung pige, der også var fra dette miljø. -Og efter nogen tid blev vi enige om at prøve og skabe en tilværelse sammen.

Lis, er hun altid blevet kaldt, men hendes døbenavn er *Ella Elisabet Vestergård*, og hun er født i "Visby Vestergård".

Fader: *Hans Christian Vestergård*, f. 17/7. 1879. d. 17/12. 1969.

Moder: *Nielsine Marie f. Jørgensen* 29/11. 1884. d. 6/9. 1975.

Slægtsforholdene på *_Vestergård-* siden, har *Lis* selv beskrevet.

Barndom, Ungdom - Livsforløb - 6.

Christian Houmark Hammer.

Skolegang : 7 år i Stagstrup. ½ år på Salling Ungdomsskole. 2 års landbrugsfaglig undervisning (Aftenskole) .Siden et utal af uge-kurser, lige fra Hjemmeværnsskolen i Nymindegab, til landbo-foreningernes og mejeriernes- Tune Landbrugsskole- Hellebæk og Kollekolle.

Kursus som blev gentaget hvert år med højt kvalificerede lærerkræfter, og da jeg var aktiv inden for disse områder i mange år, var det nødvendigt, at følge disse kursus.

Ivrig fodboldspiller.-Som 10 årig på Koldby-Hørdums drengehold.-14 årig på voksen-1. hold.

Fast mand her, indtil jeg som 17 årig fik plads som landvæsenselev på "Kejsegården" (1/11.-1939)

Gården lå lidt syd for Grenå. Her var jeg et år, hvorefter jeg flyttede til gården "Rosenlund" syd for Kolding, hvor jeg også var et år. Det var under anden verdenskrig, derfor skete der mange ting , som man nok har lidt vanskelig ved at forstå i mere fredelige tider.Men det har jeg skrevet lidt om.

Det var min hensigt, at blive forvalter på en større gård, kort sagt, at få en god uddannelse v.landbr.

Men 18 jan. 1942, døde far pludselig, og så var jeg nødt til, at blive hjemme hos mor som bestyrer.

Efter planen skulle jeg 1.febr. det år, have været på maskin-kursus på Teknologisk Institut, Kbh. - og derefter fortsætte min uddannelse 1. maj.

Men således kom det ikke til at gå.-To måneder før jeg blev 20 år, kom jeg til at bestyre gården for mor.-Og det endog helt selvstændig.- Mor ville ikke blande sig.- Heller ikke i økonomi. Var der noget som var særlig vanskelig, så kunne jeg spørge onkel *Laurids*.

Men det var jo krigsår, og efterhånden kom modstandsbevægelsen også ind i min tilværelse, så de sidste krigsår blev temmelig komplicerede..

Men krigen var også den direkte årsag til, at jeg mødte *Lis*, ellers var det måske ikke sket.

Lis var ivrig (og en meget dygtig) gymnast. Hun ledede gymnastikken i Villerslev. Gymnastik-foreningen her, holdt til i forsamlingshuset. Men denne blev beslaglagt af tyskerne vinteren 1944. (Ligesom de gjorde med skoler, hoteller, missionshuse her i Thy).

Forårsopvisningen blev derfor forlagt til en sal i Koldby, der var oven på det daværende bageri.

Thomas og jeg blev enige om, at det måtte vi være med til, der var nemlig bal bagefter.

Her mødte jeg så *Lis* første gang, og faldt med et brag for hendes charme. Men det modsatte var ikke tilfældet.- Først efter et langt år- gav det gevinst. Vi blev forlovet til Skt Hans 1945.

Dengang flyttede man ikke sammen af denne grund. Det var helt uhørt for ordentlige folk.

Så vi ventede selvfølgelig til vi blev gift 18. april 1946.

Sølvbryllup

Hans Vestergaard
Navn

født d. 17/7 1879

i Visby

er ansat under
Visby-Heltborg

Kommunes Vagtværn.

VISBY-HELTBORG d. 30/10 1944.
Bodstad St.
SOGNERAAD

Folkeregister

Hans Vestergaard
Indehaverens Underskrift

F. V. Christensen
Borgmesterens (Sogneraadformandens) Underskrift

Kristian Hammer
Navn

født d. 26/3 1922.

i Hjerting

er ansat under
Harring-Stagstrup

Kommunes Vagtværn.

d. 1/12 1944.

K. H. Hammer
Indehaverens Underskrift

Martin Christensen
Borgmesterens (Sogneraadformandens) Underskrift

1944 afsatte tyskerne politiet i Danmark -og deporterede mange af korpset til Tyskland. For at hjælpe lidt på denne situation, blev der oprettet vagtværn i alle kommuner i hele landet. I Haring-Stagstrup kommune blev der valgt 4. For Vildsund, Driftsleder Thomsen. For Sundby, Hans Peter Jensen. - For Haring, Henry Christensen, Og for Stagstrup var det mig. -Vi fik udleveret knippen og lommedygte, samt rapport-blokke. Vi skulle så udgøre politimyndigheden. Henry og jeg var dengang de eneste modstandsfolk i området. Det fortalte jeg Hans Peter og Thomsen, og de ville også være med. Vagtværnet i Haring-Stagstrup var derfor godt bevæbnet m. masinpistoler.

Polittikreds **Legitimationskort**
 Nr. 55 for
danske Statsborgere.

Navn Hans Kristian Svane
 Stilling Landmand
 Bopæl Harby
 Født d. 9 17 1917 i Aggersø
 Indehaverens
 Underskrift Hans K. Svane

**Harby-Hvidbjerg-Redsted
 kommunes Folkeregister**

d. 5 15 1944

Hr. Nilsen
**Hvidbjerg-Redsted
 nes Folkeregister**

Kortet skal altid medføres.

© O. B. & Co.

Modstandsfolk kunne være heldig at slippe for Gestapo(Det hemmelige tyske politi)-dersom man fik lavet falsk legitimation, og flyttede til en egn, hvor man var ukendt. (Det kaldte man at gå under jorden).-Derfor fik jeg foråret 1944 lavet dette falske legitimationskort, som jeg altid brugte-når vi var på illegalt arbejde.

Sektion Nord-Vest
- THISTED -

H Nr.218

PASSERSEDEL
for

Delingsfører Hammer,

til at ind og udpassere i Fæstningen Bul-
bjerg med ca. 10 Mand.

Thisted, den 5 / 7 1945.

L. Sabroff
Kaptajn.

Balleby - 1017 - 1

Passersedlen var nødvendig i 3 md.-Maj, juni og juli 1945. Da havde jeg et arbejdshold- og 2 lastbiler. Opgaven var at rydde op efter tyskerne. Første 2 md. for modstandsbevægelsen, juli md. for militæret- som nu skulle overtage.
Har man interesse for krigstiden,så har jeg skrevet mange artikler, der er vist til en hel bog.

DANMARK KØBEKORT Mænd

Stilling: *Leier*

Navn: *Husken Hammer*

Adresse: *Søgaard, Søgestrup*

Fødselsaar: *1922* Fødselsdato: *26/3*

Udfyldes af Kommunalbestyrelsen.

Købekortet er strengt personligt. Overdragelse af Kortet er forbudt. De til Kortet knyttede Mærker — der hverken samlet eller enkeltvis maa fraklippes Kortet, for Købet finder Sted — bliver først gyldige efter nærmere Bestemmelse af Handelsministeriet. Mærkerne skal afklippes af Sælgeren eller i Overværelse af denne. Løse Mærker er ugyldige.

København 1 April 1944.

Handelsministeriet

Paategninger og Afstemplinger

P. 128 »CITY« Fod:øj, Thisted

10/10 44. 12. Kommunal No 926

DANMARK KØBEKORT Mænd

Stilling: *Leier*

Navn: *Morten Hammer*

Adresse: *Søgestrup*

Fødselsaar: *1947* Fødselsdato: *5/3*

Udfyldes af Kommunalbestyrelsen.

Købekortet er strengt personligt. Overdragelse af Kortet er forbudt. De til Kortet knyttede Mærker — der hverken samlet eller enkeltvis maa fraklippes Kortet, for Købet finder Sted — bliver først gyldige efter nærmere Bestemmelse af Handelsministeriet. Mærkerne skal afklippes af Sælgeren eller i Overværelse af denne. Løse Mærker er ugyldige.

København 1 April 1944.

Handelsministeriet

Paategninger og Afstemplinger

6/647 *10/205 Sø*

Økonomi - 7.

Da vi overtog "Ågård" 1. maj, 1946, -bestemte jeg selv prisen. Det kan måske lyde mærkeligt.

Men vi var jo kun to søskende. *Sigrid og Johan* købte i 1938 gården "Momtoft" til en pris af 120.000 kr. Far betalte udbetalingen på 30.000 kr.-"Momtoft" var på 120 td. sæde, (mod vores dengang 84 td. sæde,) samt større bygninger og større besætning.

Priserne på landbrugs-ejendomme var kun steget lidt i mellemtiden.Landene omkring os, var hårdt medtaget under krigen, og havde ikke råd til at købe vore landbrugsvarer. Ejendomsskylden på "Ågård" var kun 75.000 kr. i 1946.- *Lis og jeg*, var vist enige om, at det ikke skulde siges vi havde fået det hele forærende. Derfor foreslog jeg, at vi fik de samme vilkår. Så kunne *Johan ikke sige, vi fik mere end dem.*(1947 blev ejendomsværdien sat til 85.000 kr.)

I årene som bestyrer, havde jeg kun fået lommepenge. Derfor overtog vi den næsten ubrugte Ford V8, og det meste møbler og indbo.

Lis købte møbler til dagligstue og soveværelse.-Vi startede så med en gæld på 90.000 kr.

Da vi jo selv havde sat værdien af gården til 120.000 kr.- så var sognerådet hurtig til at forære os en formue på 30.000 kr.

Vi solgte "Ågård" 1996 for 4,7 mill kr.- det var uden besætning, men nu var der 120 td. sæde, og bygninger var fornyet. En ret stor og god maskinpark var der også.-Men skal man sammenligne de økonomiske forhold, før og nu, - så må vi nok erkende, at pengene er blevet mindre værd.

Efter at tyskerne havde røvet mange milliarder kr. fra os i krigsårene, så var den gennemsnitlige indkomst for samtlige indbyggere i Danmark 1945-på 3294 kr.

1.241.888 personer, tjente mindre (i gennemsnit 1672 kr.)
696.948 = // = Tjente mere (i gennemsnit 6184 kr.)

Men dengang disponerede man fornuftig med de beskedne midler, der var til rådighed.

Dersom den selvangivne formue, blev delt ud til alle skatteydere dengang, så kunne der blive en formue til hver på ca. 7000 kr.

Det kan vi så sammenligne med den kæmpegæld, vi har i Danmark i 1998.

Efterkrigstid, - begyndelse på "kold krig" og start som selvstændig.

Modstandsbevægelsen fortsatte over i Hjemmeværnsforeningen, hvor jeg kom i bestyrelsen.

Derefter det statslige Hjemmeværn. Her blev jeg Nk.ved Fibiger, omtrent fra starten.

Fibiger rejste hurtigt til Sjælland, og så blev jeg kompagnichef for 1205.- I min tid havde vi perioden m. Korea-krigen, Østtyskland og Ungarn Derfor var mange alvorlig bange for, at nu kom den tredje verdenskrig. Nato blev dannet som modvægt mod Sovjet, der truede sine omgivelser alvorligt. Bl. a. skød de amerikanske og svenske fly ned over Østersøen.

Danmark oprustede under mottoet: "*Aldrig mere en 9. april.* "

Hjemmeværnet dengang, havde en opbakning, som man vanskelig kan forestille sig i nutiden.

I vores område havde vi mange præster og lærere med, og iøvrigt folk fra alle samfundslag.

Det var folk i den modne alder, fordi alle unge blev jo dengang udskrevet til soldat, og måtte ikke være i hjemmeværnet. Til gengæld hjalp militæret os på alle områder.

Vi havde også øvelser sammen med civilforsvaret, og C.F. i Thisted hjalp os med transport.

Kompagniet hed 1205 Vildsund. Kp-området gik fra Visby - Bedsted i syd- til Thisted-Hundborg i nord.- Mod vest gik det helt til havet- Det var et stort område. Men på grund af forholdene, var folk ivrige efter at melde sig. I løbet af kort tid var styrken på ca. 220 mand.

Hertil kom en gruppe på ca. 20 Lotter, som Lis havde været med til at oprette, og hvor hun var med i signalgruppen ca. 40 år.

Som en fortsættelse af tiden før 1945, kan nævnes, at jeg fik en henvendelse fra amtsrådsmedlemmene *Harald Nygård* og *Aksel Andersen*, samt *Jens Kirk*. *Aksel Andersen* var også formand for Thisted Andelsslagteri og han var med i Jens Kirk's modtagegruppe under krigen. Spørgsmalet til mig var: Om jeg ville være med til at smide L.S. medlemmer ud af de forskellige landbrugsfaglige organisationer.— Dersom jeg sagde ja, så skulle de nok sørge for, at jeg kom med i Landboforeningens bestyrelse. -så på den måde kan det siges, at frihedskampen fortsatte.

L.S. var en organisation, som under krigen samarbejdede med nazisterne. Det havde man ikke taget afstand fra,-men fortsatte som intet var sket.

Jeg blev overtalt, men det medførte en hård periode, hvor vi fik L.S. neutraliseret, så den ret hurtigt helt forsvandt. I mellemtiden var jeg også kommen med i bestyrelsen for vores mejeri, det medførte 19 år i denne brance. -Men da var jeg holdt op som kompagnichef; det var der ikke tid til, men helt kvitte hjemmeværnet, det kunne jeg ikke-.

Men skydning kunne også dyrkes som sport. Det blev til adskillige ture til Distrikt-Region og landsskydninger, samt feltskydninger ud over det ganske land. Lidt held var der også med, så af præmier blev der hentet mange forskellige genstande, med sølvskeer og plader-vist 94. Dersom sølvtojet bliver sat til nutidspriser kommer vi over 10.000 kr.- så lidt er der blevet til kørepenge.

Til min undskyldning,- familien var med på mange af disse ture.

Med henhold til de af

Dans Majestet Kongen

allerhøjest stadfæstede love om hjemmevernets ordning
m. v. ansætter forsvarsministeriet herved

Christian Heimark Kammer,

der har indfødsret, som

kompagnichef i hjemmevernet

fra den 1. februar 1957, at regne.

Det tilkendes gives ham, at han ved denne ansettelse undergives de til enhver tid for befalingsmænd i hjemmevernet i almindelighed gældende regler samt for denne stilling særligt fastsatte

bestemmelser, og at han med trofasthed og nid-
kørhed skal opfylde de pligter, som den ham be-
troede stilling pålægger ham.

Forsvarsministeriet, den 30. januar 1957

J. M. V.
K. Jacobsen

Thomsen

Anscættelsesbrev for
Gårdtjen. E. B. Kommer

Det af

Dans Majestet Kongen

indstiftede hjemmeværnets fortjensttegn er ved allerhøjeste resolution tildelt

kompanichef i hjemmeværnet

Christian Houmark Hammer.

Et eksemplar af de allerhøjest stadfæstede bestemmelser vedrørende fortjensttegnet vedlægges.

Forsvarsministeriet, den 1. april 1959.

Lars Hansen

*Konstant
Lars*

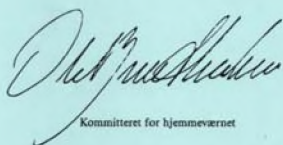
Hjemmeværnets 40-års tegn

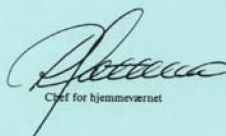
der er godkendt af Hendes Majestæt Dronningen er fra den 1. april 1989
tildelt

Christian Houmark Hammer
ved Hjemmeværnsregion II.

Et eksemplar af de for tegnet stadfæstede bestemmelser vedlægges.

--
Hjemmeværnskommandoen, den 1. april 1989.

Kommitteret for hjemmeværnet

Chef for hjemmeværnet

Hjemmeværnets 40-års tegn

der er godkendt af Hendes Majestæt Dronningen er fra den 28. august 1996
tildelt

Ella Hammer
ved Hjemmeværnsdistrikt 28 Thy-Mors.

Et eksemplar af de for tegnet stadfæstede bestemmelser vedlægges.

..

Hjemmeværnskommandoen, den 1. januar 1996.

Ole Linderby
Kommitteret for hjemmeværnet

Peggy Steen Nielsen
Chef for hjemmeværnet

Jeg forpligter mig herved:

1. til ved mobilisering og krig at tjenstgøre i henhold til den uddannelse lottekorpsset giver mig; og iøvrigt efter samme regler som gælder for frivillige i hjemmeværnet
2. til at møde til de nødvendige uddannelser og øvelser i overensstemmelse med den til enhver tid gældende aftale mellem Danmarks Lottekorps, Kvindeligt Hjemmeværn og forsvarsministeren, således:
 1. år: grundskole, specialuddannelse, øvelser ca. 100 timer,
 2. og 3. år: uddannelse, øvelser ca. 50 timer,
 4. år: og fremefter: uddannelse, øvelser ca. 24 timer.

Uddannelse og øvelser foregår uden for normal arbejdstid.

3. til efter modtaget ordre pr. ordonnans, telefon, telegraf, radio eller post at møde til den i punkt 1 nævnte tjeneste og rette mig efter de forskrifter, som bliver givet for denne.
4. til nøje at følge gældende forskrifter angående tavshedspligt vedrørende den militære tjeneste.
5. til straks at melde alle forandringer, som menes at kunne indvirke på tjenestepligten, såsom langvarig sygdom, svangerskab, invaliditet, nedsat syn eller hørelse m. m. Lægeattest skal vedlægges. Meldingen sendes til den lokale lottekreds.

Så længe denne aftale gælder, forpligter jeg mig til ikke at påtage mig andre frivillige opgaver, som kan hindre opfyldelsen af denne aftale.

Aftalen hindrer ikke, at jeg kan flytte, rejse eller tage andet opholdssted, men alle adresseforandringer skal meldes til lottekorpsset, således at post altid kan nå mig.

Efter gennemgået grundskole og aftalens undertegnelse gælder denne aftale for indeværende kalenderår og må opsiges inden 1. december, ellers forlænges den automatisk for næste kalenderår. Opsigelsen af aftalen på grund af sygdom må vedlægges lægeattest. Aftalen kan iøvrigt ved min fraflytning fra distriktsområdet opsiges fra fraflytningsdatoen.

Efter at højeste beredskab, mobilisering eller krig er indtrådt, kan aftalen ikke opsiges.

Jeg er vidende om, at denne aftale kan opsiges med dags varsel af lottekorpsset, hvis jeg misligholder mine forpligtelser eller overtræder korpsets love.

Aftalen udfyldes i 2 ligelydende eksemplarer, 1 til den lokale lottekreds og 1 til lotten.

Stedly den 28-8 1956.

Ella Hammer
(egenhændig underskrift)

Forskelligt organisatorisk arbejde i forbindelse med Landbrugserhvervet

Efter at jeg i nogle år, havde været formand for vores mejeri,(Sundby),blev jeg formand for et udvalg under Thisted Amts mejeriforening, der skulle forsøge at samle mejerierne i det gamle Thisted Amt til et selskab. Den tekniske udvikling gik jo stærkt i disse år, og mange landmænd ønskede at stoppe investeringer i tankvogne og dyre anlæg på de enkelte mejerier. Desværre lykkedes det kun at samle de 5 mejerier, som lå rundt om Thisted. ”Mejeriselskabet Thy”- kaldte vi dette selskab, som jeg blev formand for. Dette medførte foruden det lokale arbejde, en plads i repræsentantskabet for *Mejeriernes Fællesorganisation*, som gennem *Mejerikontoret* i Århus, var øverste organ for mejeribrugget i hele Danmark.

På omtrent samme tid , blev Lis formand for skolekommisjonen i *Harring-Stagstrup* kommune. Det var lige efter at den nye centralskole var bygget færdig, så der skulle bruges mange lærere, som skolekommisjonen dengang skulle ansætte. - Efter at Lis holdt op i skolekommisjonen, blev hun formand for *Nordthy Husholdningforening* -så vi var begge temmelig hårdt belastet i denne tid, med pligter uden for hjemmet.

Lis og jeg har begge været *Doms mænd* ved *Landsretten* i Viborg.-Vist et par perioder hver.

1974 sagde jeg farvel og tak,-nu måtte det være nok. I de foregående mange år, havde jeg været involveret i adskillige foretagende indenfor landbruget. Først formand for vores lille kontrolforening, derefter formand for Sundby mejeri. Medlem af *Nordthy* Landboforenings bestyrelse, samt i bestyrelsen for regnskabsforeningen, som dengang var en selvstændig Forening.-Formand for *Mejeriselskabet Thy-I* bestyrelsen for Thisted Amts mejeriforening. I repræsentantskabet for *Fællesorganisationen* for Danmarks mejerier.

Før den tid, var det *Hjemmeværnet* for os begge to. Så det var en lang årrække, hvor der var mange pligter uden for hjemmet.- Men Lis klagede ikke, (såvidt jeg husker). Og heldigvis havde vi næsten altid gode og dygtige medhjælpere.

Foredrag af bispinde, fru Gurli Jensen, Aalborg, ved Nordthy Husholdsforenings møde på Afholdshotellet (1970)

Bispinde, fru Gurli Jensen, Aalborg, modtages ved mødet på Thisted Afholdshotel af husholdningsforeningens formand, fru Lis Hammer, Stagstrup.

Et par hundrede damer fra by og land var i går eftermiddag samlet på Thisted Afholdshotel, hvor bispinde, fru Gurli Jensen, Aalborg, talte ved et møde i Nordthy Husholdningsforening.

Foreningens formand, fru Lis Hammer, Stagstrup, bød velkommen til den store forsamling, og bispinden holdt derefter et levende og interessant foredrag over emnet: »Lidt om glæde«.

Hun bad forsamlingen prøve at tænke tilbage til de øjeblikke, der forekommer i ethvert menneskes tilværelse, øjeblikkene, hvor man pludselig fyldes af en uforklarlig glæde. Glæden over alt, over intet eller i det hele taget glæden over livet.

- Husker De den umiddelbare glæde, vi alle oplevede som børn. Vi var ellevilde, når tiden nærmede sig vor fødselsdag, jul eller en dag, hvor vi blot skulle på skovtur med kammerater. Også som unge oplevede vi tingene meget stærkt. Prøv bare at tænke på, hvor glad De var, da De var nyforelsket og da De fik Deres første barn. Det var ligesom Deres glæde med tiden blev større og større - eller gjorde den ikke? Kigger vi os omkring, ser vi da lutter glade og lykkelige mennesker? Nej, sjældent. Tværtimod ser vi det ene forgræmmede og triste ansigt ved siden af det andet, - men hvorfor? Hvorfor be-

røves vi glæden? - Først og fremmest, fordi vi lever i dødens verden. Vi ved, at vi skal miste, og vi tynges af sygdomme, af smerter, skuffelser, bekymringer og fattigdom, eller vi er nedbøjede, fordi vi føler ikke at kunne slå til i dagens mange krav om dygtighed og effektivitet.

Derfor: Vær varsom, når De står overfor de svage i samfundet, de kan være sartere, end De tror, og vi kan alle så let komme til at gøre dem ondt.

Vi mennesker har opøvet en djævelsk dygtighed til at ødelægge for hinanden, men er ikke vort dybeste håb netop i stedet at sprede glæde omkring os. Hvorfor så tale ondt om og til hinanden? Føler vi mon ligefrem en vis tilfredsstillelse, når andre rammes af ulykke?

Krigen med alle dens rædsler, koncentrationslejre og gaskamre er et grimt eksempel herpå, men trods alle disse frygtelige ting er det i alt dette, vi skal leve og trives.

Spørger man folk, om de er

lide at være ulykkelige - eller i hvert fald ynder at spille martyrer. De få, der kan svare, at de er glade og tilfredse, vil ofte være dem, der har set mest af livets skyggesider. Glæden hænger ikke sammen med de ydre ting, men med sindets indstilling. Sigrid Undset definerede rammende glæden som de tusinde små ting omkring os, - alle de små ting, vi lever iblandt, vi skal blot se det positive i dem.

- Nogle mennesker har en evne til altid at opfange og viderebringe det gode og smukke omkring sig. Det er disse mennesker, som virkelig kan gøre andre glade. De taler ikke så meget om sig selv, men har langt vigtigere ting at tage sig for. De har erkendt, at hvis et menneskeliv skal lykkes, skal der være plads for glæden, ellers bliver alt negativt.

Foredraget sluttede med ordene: »Gå ud i livet og glæd Dem over det og alle dets gaver«.

Efter kaffepausen læste fru Gurli Jensen en smuk fortælling af Günther Schulze Wegener, »Det tåbelige kors«.

Peter efterlyser ferieoplevelser.

I min barndom var vi som regel om sommeren på en længere tur, sammen med Bedstemor, Moster Thea, Onkel Laurids og Thomas.-Vi startede i de to Ford biler, og så gik turen for eks. til Vendsyssel, hvor Bedstemor havde haft plads i ungdomstiden. Vi besøgte hendes veninde fra dengang. Langeland, hvor Mor havde været husholdningselev, besøgte vi også.- Sønderjylland nåede vi også et par gange. — Sommerturen blev engang imellem kombineret med indkørsrejser til Fyn og Samsø.

Onkel Laurids og Far, købte røde kælvkvier sammen, fordi de ville kun købe avlsdyr, som var fri for kvægtuberkulose.— Siden købte de sammen med forstander Sandal, Ås Børnehjem, sølvrvæavlsdyr til en fælles pelsdyrfarm. Far og onkel Laurids arbejdede en del sammen på denne måde, og vi havde meget samkvem med hjemmet i Vibberstoft, med Bedstemor som det samlende midtpunkt.

Fra min ungdom husker jeg somrene 1937 og 1938.

I de to år, var jeg sammen med Jens fra Klejtrup, med Salling Ungdomsskole på tur i Sverige.

Forstander Thyregard var formand for foreningen "Norden", derfor var vi sammen med "De Danske Ungdomsforeninger" på en turne, hvor vi var "Nordens" gæster i Sverige.

Vi var privat indkvarteret, og jeg husker, at vi var til store middage på rådhusene i Borås og Uddevalla.

Til gengæld skulle vi underholde med gymnastikopvisning og folkedans.

Vi havde eget orkester med, "Salling Spillemandene" med lærer Krogh, Tøndering De var på dette tidspunkt landskendt, og spillede tit i radioen.

Efter at Lis og jeg har stiftet hjem, har hele familien været på mange ferie-ture, med vores telt.

De første år var det hjemme i vort eget land, men siden kom vi længere omkring.—Sverige var nok vores foretrukne rejsemål, også selv om der var venstrekørsel dengang.

Norge har vi også besøgt, samt Tyskland, Holland og Belgien flere gange.

Efter at børnene var fløjet fra reden, har vi sammen med Landboforeningen besøgt Tyskland, Holland og Belgien igen, samtidig besøgte vi EU i Bryssel.

Finland og Polen har vi også besøgt med Landboforeningen.

Efter at vi flyttede fra "Ågard" til "Gudnæshuset" i 1996, - blev der tid til jan. 1997 at rejse sammen med Peter,- Lis Birgit og Heidi til Florida, for at besøge Ninna, som var 1 år på Highschool i Panama City.

Vi mellemlandede i London på to forskellige lufthavne, så en lille smule fik vi at se af London.

Ninna boede hos Peters gl. kammerat fra flyveskolen i Laredo- Her boede vi også under opholdet.

Og det var en dejlig rejse.

Bessie og Robert Jordan.

Kort efter krigens ophør, blev vi base for et amerikansk ægtepar. Vi var jævnaldrende og Bob, som han kaldtes, havde været med i Stillehavskrigen. Nu studerede han samfundsforhold.

Bessie var netop færdig-uddannet som lærer. Over en periode på 2 år, rejste de rundt i Europa, og kom med jævne mellemrum tilbage til os. Det var meget tiltalende mennesker, og samværet med dem, havde også værdi for os. Vi havde jo været spærret ude fra resten af verden i 6 år, og nu gav de os et friskt pust fra virkeligheden uden for Danmark. Her havde vi alle tiders chance for at lære det engelske sprog, men det viste sig hurtigt, at de var meget bedre til at lære dansk.

Til vores undskyldning, vi havde travlt med vores bedrift,- i vores allerførste år som selvstændige.

Ca. 20 år efter, fik vi besøg af Bob igen.-Han var blevet skilt fra Bessie, og kom for at præsentere os for hans nye hustru. Han var i de mellemliggende år blevet professor, og de var nu på vej til Etiopien, hvor Bob skulle medvirke i et hjælpeprogram. Han skulle starte et Biblioteksvæsen, i det underudviklede land.

Bob og hans familie var der i ca. 2 år. Så kom revolutionen, og de kom heldigvis derfra, før de dramatiske omvæltninger rigtig tog fat. Men deres indsats smuldrede nok hen, samtidig med kommunismens indførelse.

Vi har haft forbindelse med familien i mange år, og de inviterede os derover. Men det blev aldrig til virkelighed.- Vi fik chancen ca. 1955. Da blev Lis og jeg inviteret til USA på en 3 ugers rejse, en lang rundtur i staterne m. privat indkvartering hos medlemmer af det frivillige forsvar derovre. Flyveturen var arrangeret som grupperejse. Den skulle vi betale m 1900 kr(retur) for os begge.

Resten var gratis. Men der var blot det kedelige , at hjemrejsen kunne ramme et tidspunkt, hvor vi var langt henne i kornhøsten.- Som forholdsvis ny-etablerede, turde vi ikke risikere dette.

Så vi måtte sige nej tak til det gode tilbud.

Men vi gik nok glip af alle tiders oplevelse. (Det var et tilbud fra USA til gl. modstandsfolk).

Lis sammen med Bob og Bessie.

Bob og Bessie samt Ingrid i USA.

Bob Jordan, 667 South Downing Street, Denver
Colorado, USA

17 Oct, 1951

Kære Christian & Lis Hammer,

Mange mange tak for sidst. Hvert gang at jeg besøger jer, jeg glæde mig mere til det, fordi vi kan bedre snakke sammen. Men den sidste gang var desværre det sidste for mange år måske, undtagen at I kan finde vejen til Amerika.

Jeg var kun en dag med Holger Jensen, og så en dag med min bror Vic på Askov Højskole. Siden den tid har jeg været her i København, undtagen for to dage til Slagelse. Det var næsten to uger før det lykket mig at få et billet til Amerika. Jeg var til mange forskellige skibs rederier før jeg fik en.

De mennesker som jeg bor med har også forbindelse med Thy. Det er mærkelig nok, fordi jeg kom her rent tilfældig, gennem Turistforenings varelse kontor. Fru Nørreholm var født i Hørup og hun kende mange i Sundby.

Jeg glæde mig meget til at komme tilbage til Bessie. Jeg tror hun er alt for gode en kone for mig. De mest vanskelige børn som hun havde er taget fra hende, så det er lidt bedre for hende nu. Bessies forældre har bestemt at komme til Denver, og vi skal prøve at finde et hjem at vi kan købe, som vi kan bo sammen i, og måske at Bessies forældre kan have efter vi rejser fra Denver i et par år.

Jeg håber at vi ses i Amerika næste gang.

Kærlige hilsener, fra

Bob

BESSIE ROGERS JORDAN
ROBERT THAYER JORDAN
647 SOUTH DOWNING STREET
DENVER 9, COLORADO

22 Juli, 1953

Kære Lis og Christian,

Vi tit tænker og snakker om jer ender
uden at vi skriver. Særlig nu at vi
har faaet vores første, vi husker
dine søde drunge. Vi er begge saa
glad for vores lille pige, og vi har
været særlig glad for at hun er
en pige og ikke et drung, fordi
drungene her i Amerika er saa
uortig, slet ikke som dine Morten
og Peter! Uden tvivl, dine
drunge var de sødeste at vi har
nogensinde kendt. Har lilleken
et navn? Til lykke med ham!
Det skyldes blive dejligt at har
tre drunge paa et ganske bonde-
gaard, men nu maatte i skynde
sig og fortsætte at faa et

nu sende.

Nu sender jeg et billede af Ingrid
i den søde lille kjole og sendte hende.
Duværre blev hun for stor til den
alt for hurtigt men vi gemmer den
til den næste lille pige. Hun var saa
sød i den da - med hendes røde
kinder, blaa øje og brunt hår hun
saa pragtfuldt ud. Tusind tak for den.

Mon hvad i endelig kaldte din
lille dreng for? Er fru Peter og
Morten glade for ham? Det har
jeg tænkt mig. Jeg har ikke endnu
set en anden dreng jeg kunde bedre
halde af en Morten. Peter er vist
lige saa sød nu, dog.

Nu haaber vi at alle har det
gødt herjer og at i kommer til
skinner paa besøg i den nærmeste
framtid. De aller bedste og varmeste
kæmper til jer alle fra

Bob, Berne og Ingrid

Kære Venner

Algen er det paa jød og igen
minder vi ~~den~~ ^{den} dejlige tid i Danmark
som I og andre gjorde muligt. Vi
haaber I har det rigtigt godt alle-
sammen. Hvor mange er i nu
mon? og hvordan har landmønde
det nu? Der bliver snart ~~snart~~
faa landmænd her i U.S.A. Ingen
af mine søskender er blevet paa
gaard - vi var ni børn, og mange
andre familier er lige saadan.

Bob & Bessie (above) arrived in Denmark

Som i vil se, vi er flyttet fra
den varme Californien - her nu i
Washington, D.C. hvor Bob har et
godt job med den "Council on Library
Resources" det skal sige - han og sine
medarbejdere sige at finde svare til
problemer i biblioteksarbejde. Vi kan
godt lide at leve her - hoserne er saa
glade for at se sne paa jorden.

The Free ... designed by Nakayama and sold for the benefit of UNICEF, the
United Nations Children's Fund.

Maa I nu have det godt i 1961. Vi

Libres! ... composition de Nakayama - carte vendue au bénéfice de l'UNICEF.

Fonds des Nations Unies pour l'Enfance.

kan godt lide at høre fra jer - skriv hvis I kan

Libres! ... composición de Nakayama - tarjeta vendida a beneficio del UNICEF.

el Fondo de las Naciones Unidas para la Infancia.

finds tid til det; Kærlige hilsener

Bob, Bessie og pigene.

BESSIE ROGERS JORDAN
ROBERT THAYER JORDAN
3099 DEAKIN
BERKELEY 5, CALIF.

1 Marts, 1954

Kære Christian og Lis,

Vi fik forleden uge en af det dejligste overaskelse vi
har nogensinde oplevet, en pakke med otte slags hjem
bageret smaa kage! Vi er saa stolt over for vore kage
skat, som vi har nogen tilbage endnu. De smake og duft
saa dejlige og bringe os tilbage til saa mange hykkelig
aftener i Danmark med yer is yeres hus. I er nok flinke
og dejlige mennesker, og vi er saa glad at vi lærte yer
at kende.

Kære venner

Forandring er tingenes natur - det er min tanke, mens jeg tænker over året, som er gået, og deler med jer vores julehilsner og nyheder. Det har været et år med meget dramatiske forandringer for os, både med hensyn til bopæl og livsmåde, og jeg tror, det er derfor vi føler ganske særligt for denne jul og det at dele dens mening, og symbolerne og traditionerne som hjælper een at forstå dens mening, med dem vi holder af.

Julen i Etiopien sidste år var speciel på dens egen måde, og vi fejrede den endda to gange - efter vor egen og efter den Etiopiske kalender (Etiopiens Jul falder på den 7 jan.). Men Bob's datter Ingrid og hendes mand Jabir var taget afsted til Amerika først i december, lige efter Bob's mors besøg, så vi fejrede juler med vores lille baby og venner, men vi syntes, at vi manglede noget familie.

Vi forlod Etiopien i April. Sarah's etiopiske barnepige, Bogaletch, rejste med os tilbage og tilbragte sommeren sammen med os. På vejen hjem stoppede vi i Khartoum, Cairo og brugte en tredje uge til at rejse rundt i Marokko. Det er en storartet måde at få tiden til at gå på. Foruden at lege turist talte Bob med nationale og universitets bibliotekarer og trommede en hel del støtte op for sin ide om et Afrikansk Biolografisk Center. I September rejste Bogaletch tilbage til Etiopien, som vi og hun havde lovet hendes familie. Hun holder så meget af Sarah og et næsten blevet medlem af familien, så det blev en pinefuld afsked for os alle.

Bob er vendt tilbage til Federal City College som professor i formidlingslære, information (reklame) og undervisningsmetoder. Han holder meget af arbejdet med studenterne og finder stor tilfredsstillelse i undervisningens kreative muligheder. Jeg arbejder på Nordvirginias Kommune College (gymnasium) i afdelingen for undervisningsmidler, måske det hurtigst voksende college system i landet. Jeg står for den offentlige del af biblioteket på Alexandria skolen. En fremragende bibliotekstabs og et lærerkolegium med enestående interesse for deres elever, giver tro på ideen om et "elevsamfund".

Vi har lejet et hus ved Anne-søen lige i Restons butikskvarter. For os giver stedet de bedste egenskaber af henholdsvis by og forstad hvad angår bekvemmelighed, livskraft og skønhed. Vi var heldige, at det var dårlige tider for husudlejere i Reston. Lige i øjeblikket forskønner en stor, larmende og prægtig flok canadiske gæs søen, de skubber rigtig fastboende bestand af hvide ænder i baggrunden, og selv vildænderne synes en lille smule ordinære. Vi cykler meget i weekenderne med Sarah på Bob's bagagebærer. Det er næsten det eneste tidspunkt, bortset fra når hun sover, at hun er så stille, helt fortryllet af landskabet, der suser forbi.

Denne jul ser vi meget frem til besøg af Bob's mor og min familie. Sarah, 1½ år, forstår ikke meget af det morsomme der står for døren, men hun kigger og hjælper (?) med at finde juledekorationer frem med forventningsfulde ooh'er og aah'er. Hun har et gevaldigt ordforråd, som for det meste kun hendes forældre forstår og hun er meget ivrig efter at sætte nogle ord sammen og fortælle hvad hun mener. Hun er et glad, afslappet og nysgerrigt barn, og hun giver os megen glæde. Med vore forskellige arbejdstider (Bob underviser tre aftener om ugen og jeg arbejder en eller to) ønsker vi bare, at vi havde mere tid til at være sammen med hende, men i det store hele er vi heldige med en vidunderlig babysitter, der selv har fire små piger (og gennem årene 26 plejebørn). Så Sarah er ude for en hel del erfarent TLC (sandsynligvis noget med børneopdragelse), men samtidig bliver hun sandsynligvis forklemt.

Vi har altså slået nye rødder og er glade for at vi har gjort det, men vi savner begge Etiopien og vores venner der. Vi er meget glade for at have haft den oplevelse, som har beriget vore liv i den grad. Og vi vover at håbe, at det endnu må lykkes for landet og dets folk at få en fredelig og meningsfyldt social omvæltning.

Vi ønsker jer alle glædelig jul og alt godt i det nye år.

Kærlig hilsen
Kathy Jordan
(for os alle tre)

Undskyld det sene brev. Ønsker alt godt for 1975.

Afslutning. Slægt.

I 1946 startede vi så et kompagniskab, der nu i skrivende stund, (1998) har været i 52 år.

Forskellig af temperament, har vi nok slidt kanterne lidt af hinanden. Men det har også været en fordel, at vi har kunnet supplere hinanden.

I alt fald synes jeg, at vi har haft nogle gode år sammen.

Og i høj grad også med vore 3 sønner, og som tiden gik, også med svigerdøtrene, og i særdeleshed med vores 4 børnebørn - selv om vi må indrømme, at vi ser dem alt for sjældent.

Selv om Danmark er et lille land, så er der alligevel et stykke vej til København og Næstved, så kan det bedre gå til Århus. Men så længe vi kan køre bil, - må vi nok ikke klage.

Vi drev rigtig landbrug, med kreaturer, svin og fjerkræ, - vi har haft slagtekyllinger og vi har leveret rugeæg, bl. a. direkte til et hønseri i Italien. Af 3-4000 høns. Og det var mange- dengang. Men så havde vi altid 3 fremmede medhjælpere, 2 karle og en ung pige i huset, som boede hos os, og fik fuld kost. Vi havde et areal på ca. 30 ha. i Vigsø. Halvdelen var vort eget, resten tilhørte Krogh's stensiloer, som gratis overlod os arealet, mod at få forkøbsret, når vi ville sælge. Arealet blev brugt til græsning til vore kvier, siden til korn.

Senere, da jeg blev 60 år, solgte vi kreaturerne og lavede om til udelukkende svineavl.

Så kunne vi nøjes med 1 gift medhjælper, og så sparede Mor også den unge pige.

Efter 9 år stoppede vi med svinene, og drev gården udelukkende med planteavl.

Så kunne vi klare det hele selv. Vi havde selv alle maskiner, så det gik let indtil vi solgte gården i 1996.-

Vi flyttede ca. 10 km. mod syd, og bor nu i et dejligt hus i Gudnæs, 600 m. fra Limfjorden med udsigt til Skyum i nord og Næssund og Boddum i syd.

Mod øst over Limfjorden til Karby, Ørndrup, Torp og Tæbring m. fl.på Mors.

Vi har haft nok at rive i, men jeg tror aldrig vi har følt arbejdet som en byrde.

Men vi har også været heldige og haft et godt helbred.

Nu må vi se i øjnene, at vores tid snart kan være forbi,- heldigvis har vi 3 gode sønner der kan fortsætte slægten. Jeg skriver dette, fordi måske er der nogen af vore efterkommere som godt vil vide, hvordan deres forfædre har levet.

Til afslutning en beskrivelse af vore 3 sønner, og deres opvækst, men set med mine øjne.

Aagaard - 1946.

Aagaard = 1955.

Aagaard = ca. 1966.

Aagaard --1970-- med udsigt over Stagstrup sogn- helt til Vildsund og Limfjorden, m. Thisted i baggrunden.

Gudnæskuset

Vores 3 sønner

Morten - født 5 marts 1947.

Morten gik i Stagstrup skole, som dengang kun havde to klasser, og een lærer.

Den lå på jord, købt fra vores gård i 1922. Så der var ingen lang skolevej (ca.200 m.)

Da Morten blev 11 år, kom han i mellemskole. Dengang var der både mellemskole og realskole. Men den lå i Thisted, og der var langt, 13 km.- Helt fra den første dag cyklede Morten, 26 km. hver dag. Det fortsatte han med uden at klynke, jeg har aldrig hørt, at han klagede sig.

Det kan nok tænkes, at Morten har set frem til den dag, hvor han blev gammel nok til knallert.

Den fik han selvfølgelig, da han blev 15 år. (Dengang var aldersgrænsen her).

Morten tog realeksamen med, før han fortsatte i gymnasiet. Jeg husker engang vi var til forældre-møde i realskolen.

Fysiklæreren sagde om Morten, at han skulle være elektronik-ingeniør, herom var der ingen tvivl. Han var heller ikke ret gammel, før han begyndte at eksperimentere med el, og forøvrigt mange andre ting. Morten var gode venner med "Thy Elektro" i Thisted.

Når han cyklede hjem fra skole, var han tit en vending inde og snakke med ejeren, Ing. Bjerre Christensen, og så kom han hjem med mange ting, som var kasseret, men som Morten kunne bruge. Engang kom han med dele fra en højspændingstransformator. Det blev til et udmærket svejseapparat, som vi brugte i flere år til rep. i landbruget.- Morten var højest 14 år dengang.

Ikke længe efter, begyndte han at reparere gl. bilradioer, som hans skolekammerat, Ernfred Vestergård købte på militære overskudslagre, og videre-solgte.

Det blev til et ret omfattende bijob, men der blev også tid til at fabrikere vandbestemmelses-apparater til at måle vand % i korn og andre produkter.-Vi brugte vores eksemplar i mere end 30 år, og den virker stadig. Morten var også vores altnuligmand, samtidig med, han gik i skole.

Han kunne klare alle tekniske problemer, og han hjalp med bygningsopgaver, som vi havde mange af dengang. Men tid til spejderarbejde, blev der også.

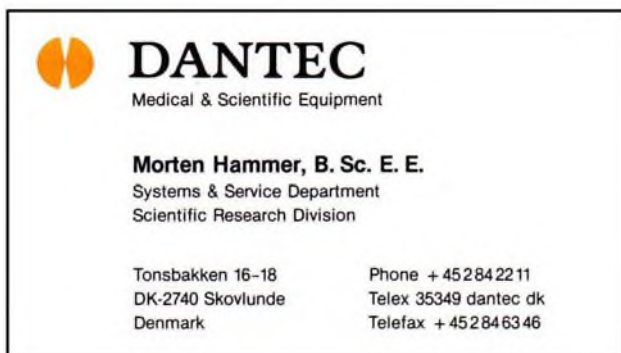
Efter studentereksamen og eksamen som Akademiingeniør (Svagstrøm), aftjente han sin værnepligt som elingeniør i flyvevåbnets materielkommando.-Her beskæftigede han sig med reovering af "Drakens" el-udstyr. Ret selvstændig vist. Han rejste med flyvevåbnets maskiner til Karup, hvor "Draken" var stationeret. Og der kunne godt engang imellem, blive tid til en afstikker til Thy.

Efter værnepligten, kom Morten ind på den fabrik, hvor han i år (1998) kan fejre 25 års jubilæum.

Først hed fabrikken "Disa" og var ejet af A.P.Møller, men blev senere solgt til Kryolitselskabet, så blev navnet ændret til "Dantec".- Dengang var der også kamp for tilværelsen; der var 125 ansøgere til den plads, som Morten var heldig at få på den nyoprettede fabrik.

Her har Morten haft mange spændende opgaver. Automatik af forskellig slags, lige fra den nye postterminal i Kbh. automatik til "Disas" støbermaskiner, automatisk skibsstyring til A.P. Møller.

Videnskabeligt måleudstyr, der bruges i flyvemaskinfabrikker og bilfabrikker i hele verden, foruden mange andre projekter. (Leder af industriafdelingen.).

Morten er gift med Kirsten f. Aust. 4 februar 1953. Kirsten er lægesekretær.

De har følgende børn:

Martin f. 9 september 1979. Studentereksamen 1998.

Anne Marie f. 19 januar 1983.

(Martins konfirmation)

Martin fik studentereksamen 1998, men vil være soldat i 1999, før han studerer videre.

Anne Marie er jo ikke så gammel, men det bliver spændende at se, hvad hun vælger af uddannelse.

Morten som værnepligtig ingeniør i Luftvåbnet 1973

BØRSEN DATA juni 1984

*Morten Hammer:
Vi demonstrerer vore produkter ved hjælp af transportable personlige computere*

Sælgerne har micro'er med på deres rejser

En transportabel datamat har andre anvendelsesmuligheder end blot at fungere som PC'er. Hos Dantec Elektronik, tidligere DISA Elektronik, anvendes den således primært til demonstrationsformål tilkøbet firmaets videnskabelige måleudstyr.

–Størstedelen af vores produktion går til eksport, siger Morten Hammer, som er leder af Dantec's elektronik udviklingsafdeling for videnskabeligt måleudstyr. Og folkene fra vores salgsafdeling rejser rundt til alle dele af verden. De har derfor brug for bærbare datamater, som let kan tilkøbes de forskellige måleinstrumenter. Vi og vore datterselskaber har af den grund anskaffet os en halv snes Osborne-datamater.

–Når vi valgte Osborne's datamater, hænger det primært sammen med, at disse har dejligt mange interface-muligheder som standard. De har standard serielt interface til printer og IEEE 488 parallelt interface, som er det interface, vort måleudstyr anvender. Desuden anvender Osborne CP/M operativsystemet, så vi blandt andet kunne anskaffe en Fortran-compiler og programmerer i dette sprog.

–Endelig vil jeg fremhæve Osbornes design. Den ser færdiggjort ud, og vi kan være bekendt at vise den frem. Hvilket er vigtigt, når vi skal demonstrere vore instrumenter for vore kunder, forklarer Morten Hammer.

–Vi har selv lavet en række demonstrations-programmer, så vi kan vise, hvordan vort videnskabelige udstyr fungerer. Og da salgfolkene rejser lige fra USA til

Kina, er det samtidigt nødvendigt, at maskinerne er robuste. Og det er de, siger Morten Hammer. Men selvfølgelig må datamaterne ikke være dyrere, end vi kan tåle at afskrive dem, hvis de af den ene eller anden grund går tabt undervejs.

3. –Det er virkelig en universel datamat, og det er fantastisk så meget produktivt, den kan anvendes til. Vi bruger også Osborne-computeren som intelligent terminal på vore laboratorier. Vi har fået fremstillet specielle rulleborde, så maskinerne let kan køres derhen, hvor der er brug for dem. Og da maskinerne omgives af kreative ingeniører, får en datamat ikke lov at stå ubenyttet hen ret længe, før der er en medarbejder, som finder noget at bruge den til. Der er for eksempel en, som laver produktionsopfølgning på SuperCalc programmet, og med WordStar er der også mulighed for tekstbehandling.

–Og hvis en maskine ikke er optaget til andre formål, er medarbejderne frit stillet med hensyn til at tage de transportable datamater med hjem om aftenen og i week-end'erne. Vi har såmænd også disketter med spil, som børnene kan lege med.

–Den eneste ulempe ved Orsborne 1 er måske, at der ikke er mulighed for at lave grafik. Det kunne jeg godt ønske mig. Men på den anden side, så har jeg set det udført på Osborne Executive. Så det varer forhåbentlig ikke så længe, før man kan købe en egentlig grafikpakke til denne, siger Morten Hammer.

Mortens arbejdsplads - gennem snart 30 år.

Kært barn har mange navne...

*F*or udenforstående kan alle vore flytninger, navne ændringer og ejerskift nok være temmelig forvirrende, men det kan de egentlig også for os selv...

Fra Frihavnen til Herlev Hovedgade

DISA A/S flyttede i 1961 fra Frihavnen til Herlev Hovedgade, hvor de stadigvæk har til huse i deres nuværende form. I 1969 stoppede våbenproduktionen og specialmaskiner og værktøj blev solgt. DISA fremstiller i dag kun værktøj, formemaskiner og andre former for elektronik.

DISA, Herlev Hovedgade.

Navneforvirring på et højere plan

Elektronikafdelingen blev i 1972 et selvstændigt profitcenter og fik navnet DISA Elektronik, under dette navn flyttede vi i oktober 1973 til Mileparken. Da Kryolitselskabet Øresund i 1983 købte virksomheden blev vi et selvstændigt aktieselskab under navnet Dantec Elektronik, hvor Dantec står for dansk teknologi.

Industrigruppen

Et forsøg på vækst - eller rettere to

Helt tilbage fra DISA-tiden har der været et stærkt ønske om at etablere et tredje ben som supplement til CTA og LDA produkterne, og i 1976 startede man en industriafdeling i forbindelse med en større leverance af computer kontrolleret styringselektronik til centralpostbygningen i København. Industriafdelingen blev ledet af Morten Hammer. DISA Elektronik fungerede som underleverandør til BOY Transportmateriel A/S. En af de større enheder blev produceret i mere end 1100 eksemplarer.

Og så flyttede vi endnu engang

Da Dantec Elektronik i 1987 flyttede til det nuværende domicil på Tonsbakken, var vi med vore 9 datterselskaber i alt ca. 500 medarbejdere. Virksomheden blev opdelt i 2 divisioner: EME der stod for det elektro-medicinske udstyr og MT, der stod for det videnskabelige måleudstyr. På mange områder kørte de to divisioner helt selvstændigt med adskilt udvikling, produktion og salg/marketing.

Incentive tager over

Også ude i datterselskaberne var der en skarp adskillelse mellem medicinske og videnskabelige salgsfolk, så umiddelbart var det ikke så stor en omvæltning, da vi i 1992, efter en fusion mellem Kryolitselskabet Øresund og Incentive A/S, blev delt op i 2 selvstændige aktieselskaber: Dantec Medical A/S og Dantec Measurement Technology A/S. Desuden blev der udskilt 2 mindre produktionsselskaber, nemlig Citech der laver forarbejdning af metalplader og Zoma, der producerede printplader m.v. Opdelingen af Medical og MT var med det formål at sælge virksomhederne, hvilket lykkedes mht. Medical i 1995, hvor de blev købt af det svenske foretagende Syntetics, der kort tid efter blev købt af den multinationale concern Medtronic.

Cam Tropea, Jesper Thestrup og Franz Durst ved indgåelsen af joint venture aftalen med Invent i 1993.

Ved fusionen mellem Kryolitselskabet og Incentive opstod der en særdeles stærk konstellation, idet Kryolitselskabet var meget pengestærk og Incentive bestod af nogle af de helt store pinger indenfor dansk erhvervsliv.

Invent og Dantec slår pjalterne sammen

Incentive førte en ekspansiv politik. Det medførte blandt andet købet af Caltronic lækagesøgeren samt indgåelsen i et joint-venture i 1993 med det tyske Invent GmbH, der var en af verdens førende virksomheder indenfor partikelmåling. Alliancen afstedkom et nært samarbejde med to virkelige kapaciteter indenfor fluid mechanic, nemlig professor dr. dr. Franz Durst og professor Cam Tropea, der begge er tilknyttet universitetet i Erlangen. Det tyske selskab kom til at hedde Dantec/invent Measurement Technology GmbH.

Peter - født 2 juni 1950.

Peter nåede også at begynde i den toklassede skole i Stagstrup. -Men så blev der bygget en ny centralskole, og så fortsatte skolegangen her, indtil han begyndte i realskolen i Thisted. Fra 2. real gik han lige over i gymnasiet, og fik studenter-eksamen 1969.

Peter var aktiv på mange områder.- Han var den som mest helhjertet, gik ind for landbruget.

I lang tid troede jeg faktisk, at Peter ville være landmand.- Han kørte vældig professionel med de forskellige landbrugs-maskiner, og spurgte om mange ting inden for faget.

Men efter at han kom i gymnasiet, var det kun flyvning, som stod i hovedet på ham.

Peter var meget ivrig spejder, og patruljefører blev han ret hurtigt og konkurrerede på livet løs, med de andre spejdere i de forskellige dicipliner. -Fodbold var han også ivrig med.

Lommepengene blev tjent ved alle de forskellige jobs, som der altid var nok af dengang- på en gård, der blev drevet som alsidig landbrug.

Allerede før Peter skulle op til studentereksamen, havde han bestået Flyvevåbnets optagelses-prøve. Derfor var han ikke hjemme i ret mange dage, før han rejste til Avnø. Her begyndte uddannelsen til pilot i små propelmaskiner. Efter at have bestået her, som nr. 2 af et hold på 20, så gik turen til 11 md. hård træning i USA, med de Jet-jagere, som fandtes dengang. Basen lå tæt på Rio Grande, der er grænseflod til Mexico, ved byen Laredo i staten Texas.

Peter valgte at blive A-officer, eller officer af linien, som det også hedder. Efter veloverstået Officersskole, gik turen til Skrydstrup i Sønderjylland. Her nåede han at blive major og eskadrillechef - kun 30 år gl. Derefter nogle år ved Flyvevåbnets taktiske kommando i Karup.

Så kom udnævnelsen til eskadrillechef for 729, Fotoeskadrillen i Karup.

Denne stilling fortsatte Peter med, indtil han efter ca. 18 års tjeneste forlod Flyvevåbnet, for at gå over i civil lufttrafik. For ikke helt at slippe Flyvevåbnet, fortsatte han som major i reserven.

Peter er nu kaptajn i SAS, og der er han også aktiv med bestyrelsesarbejde. Han har i dette år, 1998, været formand for pilotforeningen.

Peter har hele tiden været aktiv med sport, han var i flere år på Flyvevåbnets landshold i femkamp.

Og nu, han har passeret de 45, fortsætter han på motionsbasis m. fodbold og håndbold.

		PETER HAMMER CAPTAIN
		
		SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM DENMARK NORWAY SWEDEN
		CPHOASK DK-2770 KASTRUP, DENMARK
		PRIVATE: SKOVKANTEN 104 DK-4700 NESTVED
		PHONE: +45 53 738843 MOBILE: +45 40 198843
Tel	+45 55 73 88 43	
Mob	+45 23 40 74 43	
Fax	+45 55 77 78 43	
E-mail	p.hammer@get2net.dk	

Peter er gift m. Lis Birgit f. Laursen 12/9 1953 i Vordingborg.

De har følgende børn:

Ninna f. 15/6 1980.

Heidi f. 12/5. 1985.

Ninna var 1996/97 et år i Florida-. USA, på High School. Hun går nu (1998) 2. G. på Herlufsholm. Ninna er ligesom Heidi meget gymnastik-interesseret.

Øjet!

- uundværligt i varslingen !!

Det er imponerende, at man via moderne fotorekognosceringsudstyr fra luften i stor fart fx kan konstatere, om en stilling på jorden har frisk eller afbrækket løv som slørringsmateriale. Dette og det tidspres, fotoeskadrillen i Karup ofte arbejder under, fortæller eskadrillechefen, major P. Hammer, om

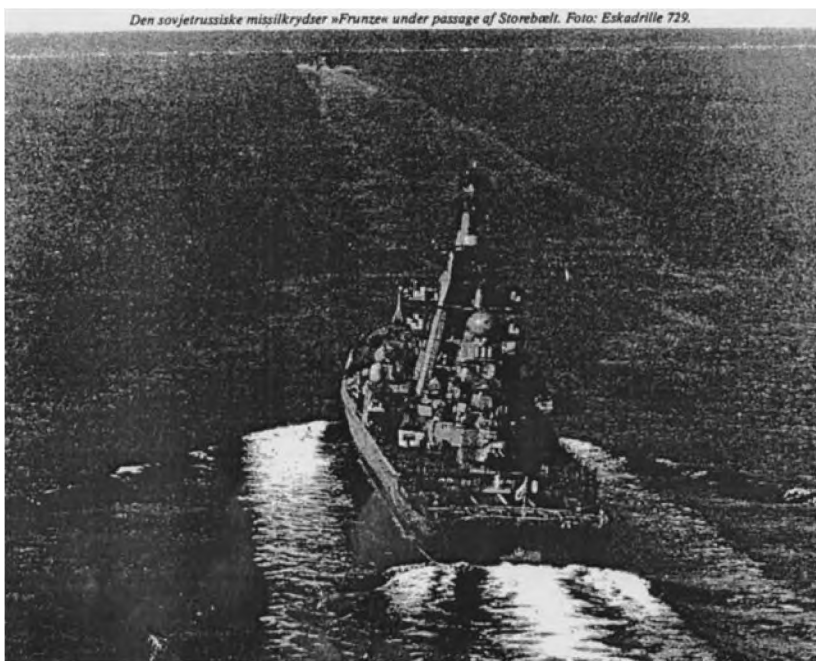
»Russisk missilkrydser på vej gennem Storebælt! Den skal fotograferes!«

Sådan lyder meldingen til Eskadrille (ESK) 729's vagthavende officer tidlig mandag morgen, den 27. august.

ESK 729 har nemlig ved siden af rollen som jagerbomberenhed, som den eneste ESK også en rekognosceringsrolle eller kort, »reccerolle«.

Recce er i den militære terminologi opstået ved, at man ønsker oplysninger om fjenden, hans position, hans styrke, hans bevægelsesretning osv. De fleste af de oplysninger, man får fra recce, er behæftet med den ulempe, at de ikke er helt friske, dvs. er minutter eller timer gamle. For at overkomme dette problem går udviklingen idag imod »real time« recce, f.eks. med droner udstyret med fjernsyn, infrarødt udstyr eller radar,

Den sovjetrussiske missilkrydser »Frunze« under passage af Storebælt. Foto: Eskadrille 729.

86 i rødt og hvidt

1986 er ved at rinde ud. Det blev året, hvor vi pludselig kom til at holde af og med Danmark – og samtidig smækkede hoveddøren i til verden omkring os. Jyllands-Postens 15 pressefotografer så det hele og Stig Olesen har sat tekst til. På Ole Linds billede her over er det piloterne fra eskadrille 729 på Flyvestation Karup, der fejrer Danmarks sejr over Uruguay i VM i fodbold ved at male deres jager-bomber i rød-hvide farver.

2. DEL, SIDE 8 OG 9

Troels - født 17/11 1952.

Troels nåede lige, at prøve den toklassede skole hos lærer Andersen. Men efter at Centralskolen var bygget færdig, fortsatte han her, indtil han startede i Realskolen i Thisted.- Efter Realskolen gennemførte Troels, Handelsskolen. Derefter 2 år på kontoret hos DLG i Thisted.

Efter at være udlært, fulgte militærtjeneste. De to ældre brødre var begge i flyvevåbnet på denne tid.

Troels sagde, at han ville være rigtig soldat. Da han på session blev spurgt, hvad han helst ville være, svarede han:

Marinesoldat. Det blev til to år her, det sidste år- korporal ved den mobile forsynings og varslingstjeneste, der betjente motortorpedobådene.

Efter militærtjeneste fulgte nogle måneder i Schweiz, før han begyndte med Højere Handelsskole i Ålborg .Efter 2 år afsluttede Troels med eksamen, og rejste så til England på sprogskole.

Efter denne alsidige fortid, var det i alt fald sikkert, at Troels ikke ville være landmand.

Han uddannede sig nu til EDB. konsulent og blev ansat hos LEC. i Århus.

Efter nogle år her, må Troels have følt udlængsel. Han fik orlov i 6 md. og garanti for, at han kunne komme tilbage til stillingen hos LEC igen.- Så rejste han til øen Rhodos i Middelhavet, hvor han havde fået en stilling som rejseleder for pastor Krogager, Rejseselskabet Tjæreborg.

Efter hjemkomsten fortsatte Troels hos LEC. Det blev til ca. 10 år i dette firma.-Derefter etablerede han sig med selvstændig forretning, som EDB konsulent i Århus.Han sælger også materiel til faget.

Troels var ligesom hans brødre, spejder i drengeårene.- Af sport er det særlig Tennis og Badminton.

Men windsurfning og sejlsport har han også dyrket ivrig om sommeren. Vinterhalvåret er det skisport, der står øverst på listen. Troels har været på mange skisportsture bl. a. Schweiz, Italien, Frankrig, Norge og vist også Østrig.

Med til at give et billede af Troels, som udfarende søn, skal lige med, at han efter LEC. sammen med en kollega, havde et job med at modernisere EDB- systemet i et af Norges forsikrings-selskaber.

Troels er ugift, så der er ingen børnebørn,-men han er jo ikke så gl. Så hvem ved, hvad der kan skrives om dette emne engang.

Nu har jeg prøvet, at give lidt oplysninger om vor tid. -

Forhåbentlig er der andre af slægten, der vil fortsætte til sin tid.-Og jeg håber Lis vil fortsætte med hendes gren af slægten.

**Kender du til EDB-problemer ?
Det gør vi ikke - vi løser dem.**

Jysk Softwareformidling

Sandgravvej 2 • DK-8000 Århus C

TLF: 06 126047 (9-16 ellers telefonsvarer)

Databaser et værktøj mange ikke kender

Trods EDB-teknologiens fremmarch ligger danske virksomheders brug af databaser endnu på et beskedent plan.

Ganske vist er det i visse store virksomheder og i de fleste forskningscentre blevet en næsten daglig rutine at hente nyttige informationer i danske som internationale databaser.

I mindre og mellemstore virksomheder er kendskabet til de mange informationer, der kan hentes i databaserne, derimod ikke nær så udbredt.

»Men det ligger lige om hjørnet,« siger EDB-konsulent Troels Hammer, som - under firmanavnet Jysk Softwareformidling - driver sin egen lille EDB-rådgivningsvirksomhed i Århus.

Spredt kendskabet

I sin rådgivningsvirksomhed beskæftiger han sig bl.a. med at sprede kendskabet til de databaser, som stort set enhver dansk virksomhed - stor som lille - kan drage nytte af.

»Alene i Danmark findes der i lag op mod 100 offentligt tilgængelige databaser. For få har blot kendskab til deres eksistens, og endnu færre er klar

»Praktiske anvendelsesmuligheder er der masser af, hvis man ellers forstår at håndtere værktøjet og i øvrigt at bruge fantasien. En industrivirksomhed kan f.eks. på kort tid og for en minimal udgift få oplyst, hvad der findes af patenter, der eventuelt kan stå i vejen for et nyt produkt, som firmaet har under udvikling.»

Fandt nye kunder

»Et andet eksempel er et transportfirma, som via en database fandt ud af, hvilke virksomheder, der havde et transportbehov, som passede til transportfirmaets vognpark og transportruter. Ad denne vej skaffede vognmanden sig en ny kundekreds.»

»Den eneste teknik, der skal til er en computer - som i dag findes i næsten enhver virksomhed - samt et telefonmodem, som kan købes for 1000-2000 kroner,« fortsætter Troels Hammer.

For et timehonorar på 350 kroner giver Troels Hammer sine kunder instruktion i at udnytte de mange danske og internationale databaser. Selve søgningen må den enkelte virksomhed selv forestå, men

fonnumre og en almen oversigt over de informationer, der ligger i de enkelte databaser.

»Alene via telefonselskabernes Teledata system er der i dag adgang til et stort udbud af databaser af erhvervmæssig interesse. Derfor vil jeg gerne slå et slag for dette system, der fortjener langt bedre udnyttelse, end det i øjeblikket er tilfældet,« siger Troels Hammer.

Center i EF-regi

Også hos Dansk Diana Center, der har hjemsted i København, kan der fås vejledning i brug af databaser. Dansk Diana Center - der er oprettet i EF-regi - står i øvrigt i en vis udstrækning gratis til rådighed.

Som Troels Hammer undrer man sig i Dansk Diana Center også over, at danske virksomheder ikke i langt større grad anvender databaserne.

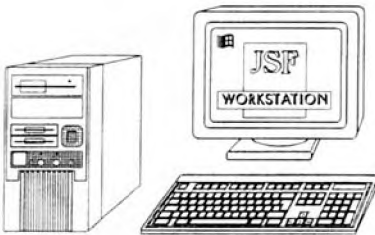
»Vi mærker dog en støt stigende interesse, og det er vor fornemmelse, at informationsarbejdet, bl.a. gennem Dansk Diana Center, er ved at bære frugt. Vi kender faktisk en del gode eksempler på, at også mindre virksomheder ved hjælp af databaserne har hentet nye in-

EDB-konsulent Troels Hammer har startet eget firma

TIL KONTORER FORRETNINGER og VIRKSOMHEDER

JYSK SOFTWAREFORMIDLING ApS
Sandgravelvej 2
8000 Århus C
Tlf. 86 12 60 47
Fax: 86 20 90 30

Computere, Programmer
Kurser - dem har vi
Og priser der
rammer plet!

Konsulentbistand

Jysk Softwareformidling har mere end 15 års erfaring i konsulentbistand, projektledelse og systemudvikling.

Vi har en væsentlig viden, som gør, at vi seriøst og professionelt kan ingå i et samarbejde og finde løsningen på dine eller din virksomheds små og store problemer.

En bred undervisningserfaring i kombination med praktisk og professionel brug af programmer og udstyr, gør at vi kan tilbyde alt fra indkøb af EDB-udstyr og programmer, til undervisning og support.

Jysk Softwareformidling kan bistå din virksomhed med kvalificeret rådgivning, når det gælder løsningen af dataopgaver på alle niveauer. Vi kan blandt andet tilbyde rådgivning, når det drejer sig om:

- Valg af EDB-løsning og behovsanalyse m.v.
- Installation af udstyr og programmer
- Uddannelsesplan for EDB-området
- Lokale netværk og datakommunikation
- Opbygning af ON-LINE BBS systemer
- Informationssøgning
- Troubleshooting
- Datasikkerhed incl. viruskontrol/-forebyggelse

Konsulentrådgivning kan bestå i: at være sparringspartner, problemløsning eller at løse en specifik opgave.

Timepris kun Kr. 375,-

DTP - Service

På det grafiske område, kan vi rådgive ved anskaffelse af udstyr og programmer, samt tilbyde undervisning og support.

JSF udfører også DTP-opgaver.

Timepris kun Kr. 150,-

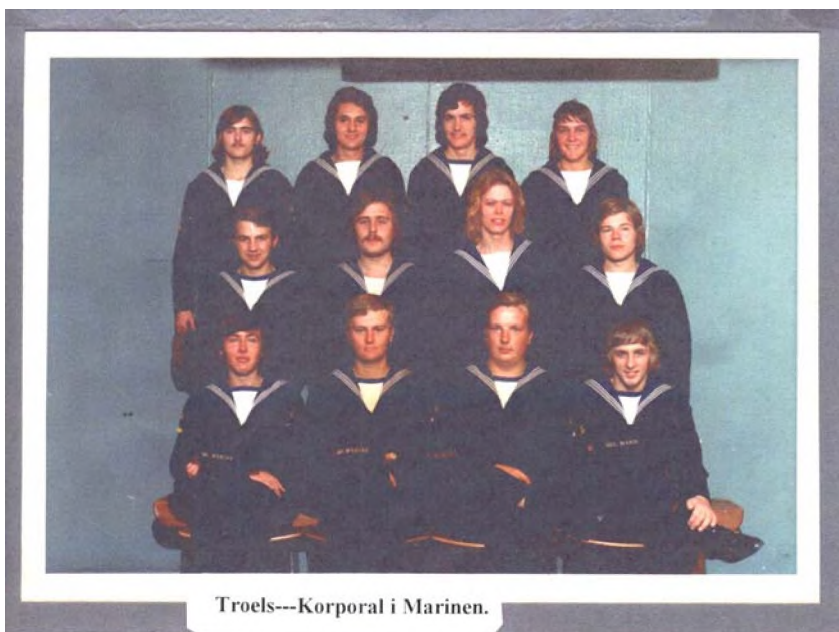
Programmer

		..til Windows
WordPerfect 5.1 DK	3.990,- 4.500,-
Microsoft Word 2.0 DK		4.990,-
Microsoft Works 2.0 DK	990,- 1.490,-
Microsoft Excell 4.0 DK		3.995,-
Microsoft Windows 3.1 DK & DOS 5.0.....	1.295,-	
Aldus PageMaker 4.0 DK		8.500,-
Corel Draw Tilbud m./DK opgradering	3.995,-	
Novell Lite Starterkit	3.995,-	
Navigator	fra 2.990,-	

Kurser - PC & Mac. 'on Location' eller hos os

WordPerfect
Microsoft Word (*)
Microsoft Works
Microsoft Excell
Microsoft Windows
Corel Draw
Aldus PageMaker (*)
Aldus FreeHand (*)
Adobe Illustrator (kun Macintosh *)
QuarkXpress (foreløbig kun Macintosh *)
PC-intro, DOS grundlæggende
Administration - Datakommunikation
(*)= også på Macintosh. Mac-kurser kun 'on Location'

Alle priser er excl. moms. Der tages forbehold mod trykfejl

Erindringer fra besættelsestiden.

Krigstiden faldt sammen med, at nu var jeg 17 år, og gerne ville se verden uden for Stagstrup.- Og fuldføre landmandsuddannelsen så godt som muligt.

Det var året 1939--hvor Hitler og Nazisterne satte verden i brand. Hermed blev der sat en stopper for menneskers frie adfærd, på mange måder. Men før Far's pludselige død i 1942-- nåede jeg dog at få et par gode pladser, hvor man ikke var bange for, at snakke om den mærkværdige situation, besættelsen havde skabt.-Danmarks regering i samarbejde med fjenden. (Tyskerne,Nazisterne) som overfaldt landet 9. april 1940.

Netop denne dag, var vi 7 nogenlunde jævnaldrende unge landmænd sammen i min første plads på "Kejsegården" syd for Grenå.-Vi var både øboer og jyder sammen, med det formål at uddanne os bedst muligt til vores erhverv. Og stedet her, var kendt som en god læreplads.--Men besættelsestiden fik alvorlige følger for de fleste af os.-- Den ældste elev- Erik Friis havde en noget unormal indledning til landmands-erhvervet. Han var 30 år og lige fuldført læge— studiet. På grund af dødsfald i familien, var der kun ham til at overtage slægtsgården "Klarskov" på Fyn. Og så valgte han landbruget. Forvalter Rasmus Rasmussen købte gård på Djursland-men døde som tyskernes fange 1944.-Frede Kjeldsen l.elev og min gode ven blev 1940 forvalter hos forhv. statsminister Madsen Mygdal,"Edelgave" Sjælland. Mygdal var meget tyskvenlig, Og Fredes mor var Sydslesviger.-Denne kombination gjorde, at Frede kom med Fri- korps Danmark til den russiske front 1941.--Jens Stenz, som jeg var sammen med i to pladser indtil nov. 1941, kom med i Hvidsten gruppen. Dødsdømt, men benådet med livsvarig tugthus i Tyskland.

Hans Henrik Sebbelov var eneste søn fra gården "Borvang" Nykøbing, Sjælland. Han var kun 12 år da hans far døde. Hele hans opdragelse og uddannelse gik på, at han skulle overtage

fødegården.-Men i stedet blev den overtaget af familie- som havde tjent penge ved tyskerne.-Lige efter krigen- kom Hans Henrik op til os i Thy. Han faldt sig svigtet af både kæreste og familie, og var helt slået ud. Men vi kunne jo ikke hjælpe. Han blev hos os et par uger- og rejste så til USA. Her døde han kort tid efter. Og den sidste- Ove Lunden fra "Dyrehavegård" ved Kolding.- Han fik også en tur- bolent tilværelse, før han endte som frøavlskonsulent på Fyn. Det var mennesker, jeg levede tæt sammen med, og som var mine venner dengang. Det kan også læses, som et dramatisk udsnit af vilkårene for ungdommen-engang

"Kejsegaarden"

Måske kan det interessere nogen at læse om, hvordan livet formede sig på landet, dengang. Selvfølgelig var der store forskelle, også i denne periode, men her er lidt om, hvad jeg oplevede. Fra nov. 1939 til nov. 1940 var jeg landvæsenselev, som det kaldtes dengang, på "Kejsegården" lidt syd for Grenå, hos Age Nikolaisen og hans flinke hustru, kgl. operasangerinde Birgit Engel. Arbejdsstyrken bestod af forvalter,6 elever,2 faste daglejere, fodermester, staldkarl,husjomfru, køkkenpige og stuepige. Arbejdsdagen for os elever, begyndte kl.6 med staldtjeneste, som bestod i strigling af vores hesteforspand, udmugning og forberedelse til dagens arbejde. Kl.6.30 var der morgenmad,- der bestod af kogt mælk med store rugbrødsklumper, derefter kaffe med rugbrød og sigtebrød m.pålæg. Kl.7 stillede vi i hestestalden, hvor forvalteren gav hver enkelt af os, ordre for dagens arbejde. Kl.11,45 skulle vi være i stalden igen, hestene skulle på plads, så overtog staldkarlen fodring, og vi fik lidt tid til at vaske det værste snavs af, og iføre os en jakke, som vi havde til formålet. Kl. 12. spiste vi middagsmad sammen med Nikolaisen og fru Birgit Engel. Arbejdsdagen fortsatte uden pauser, fra kl.13 til 17,45.

Kl. 18. var der aftensmad, som de første 5 dage i ugen bestod af byggrød kogt m. mælk. Vi afsluttede med the og brød m. pålæg. Lørdag aften fik vi labskovs istedet for grød. Søndag fik vi et meget fint traktament.-Søndag var den eneste fridag, og da vi næsten alle havde langt hjem, blev de fleste af os på gården.

Vores samlingsstue var ved siden af familiens dagligstue. Her stod altid en stor skål med årstidens frugter, som vi kunne forsyne os med.-Der var en stor frugthave, så der var råvare nok. Ved middagsbordet var min faste plads ved siden af Birgit Engel, fordi jeg var yngste mand. Men når der var gæster, så måtte jeg rykke for dem. Ellen Malberg var der flere gange. Maleren Troels Trier fra Vallekilde malede flere af sine landskabsbilleder m. sortbrogede køer her. Flere andre fra kunstens verden overnattede når de kom forbi. Så jeg kan prale med, at have siddet til bords med disse gæster.

I Grenå havde landbrugskonsulent Larsen-Ledet startet en landbrugsundervisning, der var tilrettelagt for unge mennesker som os.-Det var det første sted i landet, men blev hurtigt efterlignet andre steder.- Her cyklede vi ind onsdag aften, og som regel også lørdag eftermiddag. Vi var kun 12-15 deltagere. Men fru Larsen-Ledet serverede kaffe og hjemmebagte boller for os, og vi var meget glade for dette kursus-

9.april 1940 husker jeg som igår.-Da vi kom ind til middag, blev vi modtaget af fru. Hun græd og var meget ulykkelig.— Hun sagde:<Nu skal vi have det hele om igen, jeg kender dem, de banditter>.

Fru Birgit Engel havde været flere år ved Statsoperaen i Berlin. Ved starten af 1. verdenskrig 1914 var hun på tumé i Belgien- Hun fortalte at tyskerne havde dræbt mange civile her i krigens første dage. Tyskeme forbød indbyggerne i de byer, som de skulle igennem, at stå ved vinduerne. Gjorde de det alligevel, så skød soldaterne på dem, når de marcherede forbi.

Allerede om morgenen var vi klar over, at Danmark nu var med i krigen.

Vi lå øjensynlig på, ruten til Norge, og hele dagen blev vi overfløjet af de sorte bombefly.

Det var jo forår nu, efter en lang og streng vinter. Vi var 3 elever, sammen med forvalteren ifærd med at planere et areal, hvor der havde ligget roer. Forvalteren Rasmus Rasmussen sagde da vi så de uhyggelige sorte fly, dekoreret med både kors og hagekors: Gid vi kunne nå op til dem, de sataner."- For ham, men også for de fleste af vi andre, blev denne dag indledningen til en tid, som fik meget alvorlige følger.

Forvalteren, som vi kaldte "Ras" blev gift med vores husjomfru, Og de købte gård på Djursland.

Men allerede kort tid efter, blev han arresteret af tyskerne. Man har aldrig fundet spor af ham siden. -Hans store forseelse var, at han havde to af politiets automobiler stående i laden.

Vores forkarl var min gode ven dengang, og vi havde sammen taget plads på en stor gård i Nordjylland.-Men forhenværende statsminister Madsen-Mygdal og Nikolaisen var gode bekendte, og min ven var meget dygtig, derfor havde Nikolaisen allerede lovet "F" som jeg vil kalde ham, til Madsen-Mygdal som underforvalter.

Så vores aftale blev annulleret, Og "F" kom over på gården "Edelgave" på Sjælland.

Hans mor var sydslesviger, og det sammen med opholdet hos Madsen-Mygdal, var nok medvirkende til, at han kom med i frikorps "Danmark" så snart det blev oprettet, ca. et år efter, at vi var sammen.

Det var så to af os fire, som stod på marken.- Nr. 3 det var Jens Stenz, som siden kom med i Hvidstengruppen. Og nr. 4 det var mig.

"Rosenlund"

Ved lidt af et tilfælde, kom Jens og jeg 1. nov. 1940 til en gård syd for Kolding, hos folketingsmand Valdemar Thomsen, som var formand for Bondepartiet.

Bondepartiet var tæt knyttet til L.S. (Landbrugernes Sammenslutning).

L.S. var egentlig en upolitisk sammenslutning, dannet for at gennemføre landbrugets krav om kriseforanstaltninger.-Men under besættelsen førte L.S. desværre en meget tysk-venlig kurs, og det kan jeg godt give et eksempel på.

Jeg husker engang i sommeren 1941 -ved middagsbordet.

Fru Thomsen fortalte, at hun dagen for sammen med sin mand, havde været til sølvbryllup hos L.S. formand Knud Bach, Rønge.

Hun fortalte følgende fra festen: Vi sad bænket ved lange borde i festsalen, Og sølvbrude-parret sad som det var almindelig, oppe i den ene ende af salen.

Pludselig begynder orkesteret at spille "Deutschland über alles," samtidig blev fløjdørene lukket op, og ind marcherede Knud Bach's to sønner i tysk S.S. uniform, og tog plads, en på hver side af sølvbrudeparret.-

Måske vil eftertiden ikke dømme så hårdt, men Jens og jeg blev i rigtig dårligt humør, ved at høre denne beretning.

Kaj Munk

En søndag kort tid efter, tog vi cyklen og kørte til Skamlingsbanken, for at høre Kaj Munk.

Det var et friluftsmøde, og der var mange mennesker. Vi var heldige og kom til at sidde tæt på talerstolen. -Jeg kan se Kaj Munk for mig endnu.

Han var en ualmindelig god taler, man var ikke i tvivl om, at han mente det, han sagde.

Han angreb tyskeme og nazisterne i skarpe vendinger, og sagde at samarbejdspolitikken var uværdig.

Sønnen på gården var kredsformand for Koldingegnens ungdomsforeninger.

Vinteren 1941, var denne forening vært for Det kongelige Theaters forestilling, Kaj Munk's "Niels Ebbesen."

Salen var fyldt til sidste plads, og Kaj Munk var selv tilstede.- Han fortalte før tæppet gik, lidt om sine tanker med skuespillet. Men det var ikke vanskelig, at drage sammenligninger til den tid vi levede i dengang, og skuespillet blev hurtigt forbudt af tyskerne.

Her i 1941 fik vi krigens sande ansigt at se. Selv om Valdemar Thomsen var formand for Bondepartiet, så mærkede vi ikke til nazistiske sympatier, og det var en meget god plads.

Jens Stenz og jeg var begge 18 år, da vi ankom til gården-Vi havde et værelse i stuehuset med centralvarme, det var ikke særlig almindelig dengang. Vi havde også ophold sammen med familien, og spiste sammen med dem. En gang om ugen, blev der afholdt Lhombre kortspil aften, og selvfølgelig blev tidens alvorlige begivenheder også drøftet.

Vi havde en meget barsk snevinter i 1941. Midt på vinteren havde tyskeme udset vores gård som træningsområde for deres 75mm. artilleri.-Til gården hørte et større skovområde, og de ville skyde hen over skoven, med nedslagsområde på markene som tilhørte "Wissingsminde".Vi fik tilbud om at blive evakueret, mens det stod på, men det endte med, at vi blev på gården-Vi kunne forestille os at vi var ved fronten.

Granateme fløjtede hen over hovedet på os. Det stod på i flere dage. Da det var overstået og vi kom på skovarbejde igen, så vi at tyskerne havde haft flere nedslag i skovkanten, hvor vi havde stabler med bøgeklov. De store træstykker var spredt rundt omkring. Derimod var der meget små huller i den frosne jord. Jorden var også frosset i mere end 1 meters dybde.- Man sagde at tyskeme havde ramt deres markerer, som var posteret her.

Rejser over lange afstande, kunne godt være besværlig dengang.

Påskan 1941 rejste jeg hjem på ferie. - Jeg havde fået at vide, at forbindelsen til Thy, dengang var bedst over Ringkøbing. Ved 12-tiden startede jeg til Lunderskov, der var et vigtigt jernbaneknudepunkt dengang— Men toget jeg skulle med, var meget forsinket p.g.a. tyskemes militær- transporter. Tyskerne brugte det danske jernbanenet, til både krigsmateriel og soldater. De brugte deres egne tog, såvel som de danske. Jeg så mange tyske tog med mere end 50 vogne og udstyret med luftværns-skyts.-Men de danske tog blev også brugt, og personvognene var som regel overfyldte, fordi der er så mange soldater med. Da vi endelig kom af sted, holdt vi flere timer uden for Esbjerg, fordi der var luftalarm.

Efter afblæsning af alarmen, kunne vi så køre ind på stationen. Her var det så heldig , at min gl. kammerat, Harald Vang, tømmerens søn fra Stagstrup kom ind i toget, og så kunne vi underholde hinanden.- Men vi havde en meget besværlig rejse foran os.

Toget kom ikke længere end lidt nord for Lem, så blev vi stoppet igen. Englænderne havde bombet et par viadukter ved Velling, så banen var helt spærret foran os. Vi blev holdende længe ude på sporet langt fra bebyggelse. Omsider kom der nogle gengas- rutebiler og togføreren fik os sorteret. Rutebilen kørte os så til Struer, hvortil vi ankom ca.midnat.

Tog til Thy afgik først næste dag, og kun ved en venlig banemands hjælp, lykkedes det for os at få natlogi i et uopvarmet værelse ude i byen. Hotellerne var optaget af tyskere, og hvad der fulgte med. - Fæstningsbyggeriet var allerede godt i gang i Nordvest-Jylland. Vi ankom til Stagstrup næste dag om eftermiddagen, mere end et døgn efter at jeg var startet på hjemrejsen.

Landbruget her hos Valdemar Thomsen, lignede ikke det landbrug vi kendte i Thy dengang. Allerede i 1941 - var der malkestald med rørmalkning. Den lå ved græsmarken, hvor køerne gik ude hele sommeren. Svinestaldene blev også tømt om foråret, således at staldene kunne bruges til dyrkning af champignon. Vi havde en gartner, som forested dette.

I Kolding var der en stor hørfabrik. - Det var et godt aktiv dengang. - Danmark var jo afskåret fra omverdenen, og manglede næsten alt (bortset fra fødevarer). Hørstrået kunne bruges til flere slags stoffer, af hørfroet kom der olie, som var meget værdifuld, og i den sidste ende, kunne avlerne få lidt oliekerer hjem til køerne. Bl.a. derfor havde vi et areal med både spinde-og oliekerer.

A. P. Lunden "Dyrehavegård" var formand for Kolding Hørfabrik. Hans søn var sammen med Jens Stenz og jeg året før på "Kejsegaarden". - Derfor kom vi tit ud på "Dyrehavegård" om søndagen, og A.P.Lunden tog os med ud på hørfabrikken, der i perioder arbejdede på søndage. Det spindekerer vi avlede, blev høstet med en speciel maskine, som hørfabrikken kom med. Strået blev trukket op med rod og bundet i neg. Derefter havde vi forskellige leveringsterminer. Det var mit arbejde at levere hørrer på fabrikken. Hertil havde vi en stor vogn m. gummihjul. Det var også et særsyn dengang. Når strået var læsset af, fik jeg fyldt vognen med høravner.

De blev lavet til et produkt, som blev kaldt cellulosemel.-Det skete på en lucernemølle. På denne mølle fabrikerede vi også lucernemel, både af egne og indkøbte råvarer.

Vi havde en fast mand, som passede dette mølleri.

"Slotsmøllen" var et bryggeri i Kolding. På grund af benzinmangel, havde de mange heste.

Det blev også mit arbejde, at køre halm ud til dem.

Fabriksroer til saftstationen i Kolding avlede vi også.-Vi lavede tørv på et moseareal. - Vi havde et temmelig stort skovareal med store bøgetræer.-Derfor fik vi en kløvemaskine, og solgte generatorbrænde, som var benzinens afløser dengang.

Så det var ikke et helt almindelig landbrug.

Hvidstengruppen

Jens Stenz havde jeg nu været sammen med i to år, i to forskellige pladser. Vi havde været sammen begge steder, så vi kom til at kende hinanden godt. Jens Stenz var født i Kondrup ved Randers. Hans ældre broder Andreas boede dengang i Hvidsten, tæt ved kroen. Derfor var både Andreas Stenz og Jens med fra starten, da Marius Fiil efter tilskyndelse fra Flemming Junker, oprettede Hvidstengruppen,-måske den mest berømte af alle modstandsgrupper fra den tid. Det var den første gruppe som modtog våben og faldskærmsfolk i større mængder. Og det fortsatte i ca. et år, indtil tyskeme desværre fangede nogle af de faldskærmsfolk, der var kastet ned ved Hvidsten. Faldskærmsfolkene var danskere, som S.O.E. havde trænet i England. Deres opgaver var bl.a. at virke som instruktører, og derfor havde de haft forbindelse med store dele af modstandsbevægelsen. I alt fald en, kunne ikke modstå Gestapos forhør. Nu bagefter ved alle, at tyskerne brugte grusomme metoder, og han fortalte Gestapo, hvad de ville vide.-Og det fik katastrofale følger, ikke blot for Hvidstengruppen de havde jo arbejdet rundt i det meste af landet. De grupper som havde forbindelse til disse folk , overlevede ikke. Arrestationerne ramte viden om. Foruden Hvidsten også Århus, Viborg, Stoholm, Skive, Hornslet, København og Lolland. 11. marts 1944-tidlig om morgenen, mens det endnu var mørkt, kommer Gestapo til Hvidsten. Gudrun Fiil opdager uro udenfor, og da hun ser ud af vinduet, er kroen omringet af mindst 50 tyskere.-Alle fik besøg af Gestapo på samme tid. Kun Andreas er heldig, og undslipper fordi at han er oppe, og ser tyskeme komme, han griber en greb , og med den på skulderen, slentrer han ud over marken, og lader som om han er ved at grave hegnspele ned. På den måde lykkes det ham at slippe væk. 8 af gruppens medlemmer blev henrettet.- Jens Stenz slap med livsvarig fængsel, han var heldig og overlevede. - Han kom hjem med de "Hvide Busser", men da vejede han kun 42 kg.

Vel ca. det halve af hans normale vægt, så det tog lang tid før han kom til kræfter. Da Jens var kommet hjem, var vi nede og besøge ham. Han tog os med til Hvidsten, hvor vi skulle hilse på Gudrun Fiil og hendes to døtre- Gudrun Fiil mistede sin mand Marius Fiil, sønnen Niels Fiil og svigersønnen, Peder Bergenhammer Sørensen. -Datteren Kirstine-også kaldet "Tulle" blev dømt til døden, det blev ændret til livsvarig fængsel. Men tyskerne skød jo hendes mand, far og hendes bror. Den anden datter, Gerda blev idømt 2 års fængsel, selv om hun kun var 17 år gammel. For familien Fiil og de andre i gruppen, blev det en katastrofe. Forhåbentlig vil eftertiden mindes dem med taknemmelighed.-For bl.a. Hvidsten gruppens indsats var medvirkende til, at Danmark kunne vinde lidt af sin selvrespekt tilbage, så vi ikke ude i den frie verden, blev opfattet som Hitlers, og hans gangstere's medskyldige.

Sabotage-uheld i Snedsted

I foråret 1945 skete der en ulykke, som desværre kostede et medlem af vores gruppe, livet.

Det var Hans Peter Jensen, søn af Peder Jensen, Sundby, som det gik ud over.

Forhistorien er følgende: Hjemme på vores gård i Stagstrup, havde vi sommeren 1944 en ung karl fra Snedsted.

Han var desværre begyndt at søge samkvem med tyskerne, og han hjalp dem på forskellig vis, også med opkøb og leverance af fødemidler.

Hans far havde en lastbil, og brugte den næsten udelukkende til "værnemagtens" behov.

Derfor blev det besluttet, at sprænge lastbilen - Vi mente hermed at kunne opnå to ting.

At ødelægge lastbilen, og samtidig give tyskerne en forskrækkelse.

Forsamlingshuset i Snedsted var nemlig fyldt med tyske soldater, et helt kompagni, som havde til opgave at bevogte jembanen.

Garagen som lastbilen plejede at stå i, lå tæt på forsamlingshuset.

Vi fulgtes ad, Hans Peter, Henry Kristensen og jeg - øst for Snedsted gjorde vi holdt.

Jeg cyklede så alene ind gennem byen for at undersøge hvor tyskernes vagtposter var.

Det var om natten ved midnatstid, der var fuldmåne, så det var meget lyst, og den tyske vagt patruljerede frem og tilbage, på gaden lige neden for garagen. Den vej kunne vi i alt fald ikke bruge. - Vi cyklede derfor helt tilbage til vejen, som gik fra til Elsted. Her var der en kæmpehøj tæt på vejen. Her gemte vi vore cykler, og gik tværs over markerne.

På den måde kom vi ind i Snedsted fra syd, og kunne nu komme til garagen bagfra.

Lastbilen var desværre ikke kørt ind, den stod lige uden for porten, men vi kunne stå inde i garagen, og rådslå om hvordan vi skulle gribe sagen an.

Pa dette tidspunkt, burde vi have droppet sagen, og ventet til en anden nat. -Det var nemlig så lyst, at den tyske vagtpost let kunne se os, dersom vi kom ud af skyggen fra garagen.

Det var mig som havde sprængstoffet, og jeg regnede med at kunne komme ud til bilen ved at kravle, og således at bilen var mellem vagtposten og mig.

Mens jeg er ved at gøre forberedelse til dette, bliver Hans Peter urolig, — han siger vi skal skynde os væk, og at han hurtig kan lægge bomben på plads, hvor den kan gøre mest skade.

Han er nemlig mekaniker.

Så overtog han bomben og kommer også ud til bilen, mens Henry og jeg bliver i garagen.

Så snart Hans Peter kommer ud til bilen, lukker han motorhjelm op.

Han har sikkert lagt bomben på skærmen, mens han lukker op.- Straks efter hører vi motorhjelm falde ned med et brag og lige oven i kommer eksplosionen, som er så kraftig, at vi overhovedet intet hører, kun et blændende lysglimt.

Men vi bliver selvfølgelig kastet omkuld, og har nok været uden bevidsthed en kort stund.

Hans Peter blev selvfølgelig dræbt. --Vi andre sørgede for at komme væk, da vi kunne tænke nogenlunde klart igen—jeg husker en fornemmelse som lungeme var sprængt, det gjorde meget ondt, men gik ret hurtigt over igen. Henry var mest medtaget og måtte til læge. Det undgik jeg, men vi har begge haft nedsat hørelse siden.

Nar jeg siden har hørt omtalen granatchok, så kommer jeg til at tænke på, at det vist må svare til hvad vi oplevede.

Efter tragedien, kommer så tanker om, hvad der egentlig gik galt.

Jeg regner med at motorhjelman faldt ned oven i bomben, og udløste eksplosionen.

En bombe af engelsk fabrikat, bestod af 4 dele.

Sprængstoffet P.E.2, var forholdsvis sikkert alene.— men for at aktivere sprængladningen blev indsat en lille forladning af mere følsomt sprængstof.

Forladningen skulle så aktiveres af en ganske lille detonator, som var så følsom, at den ikke tålte rystelse af nogen art.

Til at udløse detonatoren, blev som regel brugt en sprængblyant, så bomben kunne tidsindstilles.

Vi brugte i dette tilfælde en blyant, som havde en løbetid på 2 timer.

Men jeg havde aktiveret den, så der kun var 1 time tilbage.

At dette var mit ansvar, er noget som jeg aldrig glemmer.

Men jeg tror, at eksplosionen skyldtes uheldet med den nedfaldne motorhjelme.

Hans Peter var et helstøbt menneske, han var en meget dygtig og solid håndværker.

Han var ivrig i K.F.U.M. og spejderbevægelsen, og han var vellidt af alle.

Vores sognepræst dengang, pastor Frederiksen, sagde til Henry og mig, -at Hans Peter følte nok, -at han var mere forberedt på at dø, end vi andre to.

Derfor ville han ud til lastbilen.

Nazister i Sundby

Vores lille kommune, Haring— Stagstrup, havde vist forholdsvis flest nazister af samtlige kommuner i daværende Thisted amt .

De fleste var koncentreret i og omkring Sundby.

Flere af dem var temmelig fanatiske. De blev så opslugte af Hitler og nazismen, at der blev lukket af for almindelig fornuft. Når nazismen fik så stor en tilslutning her, så var årsagen nok, at de folk som gik i spidsen for partiet,-før krigen,- var meget respektable borgere.

Bl.a. mejeribestyreren, som var en meget dygtig fagmand.(Han var også med i Indre Mission).

I Sundby blev en søn af smedemester Larsen angivet til tyskerne, og tiltalt for at uddele illegale blade.— Angiveren blev bl.a. for dette -dømt efter krigen.

Efter ulykken med sabotagen i Snedsted, var Gestapo selvfølgelig i Sundby hos Hans Peters forældre, og prøvede at få navne på andre sabotører.

Men det fik tyskerne intet ud af.

Og i Sundby havde vi nok flere venner, end vi havde regnet med.-Murermester P.Nørgård gik straks til en af de højst rangerede nazister her, og gjorde ham opmærksom på, at dersom han fortalte tyskeme, hvem han mistænkte, så var der nogen som nok skulle sørge for ham-Netop i dagene før, havde vi arbejdet med at opstille ventegrupper, så jeg havde besøgt nogle mennesker, som jeg regnede med kunne overtales.-Det var ikke alle som sagde ja, og dem som sagde nej , kunne måske ikke altid holde mund.

Derfor gik Henry og jeg "under jorden" som vi kaldte det dengang. -Vi havde begge falske legitimationskort, så det kunne let lade sig gøre, når vi blot kom så langt væk, at der ikke var nogen som kendte os.- Henry tog til Salling og jeg til Mors.

Den 5.Maj, gik flagene til tops på alle flagstænger i Sundby.

Men en stor flok af Sundby-borgere, gik rundt og tog flagene ned hos dem man syntes var uværdige til at flage med Dannebrog. Det siger temmelig meget om stemningen dengang.

Det blev en tragedie for nogle af dem-.En svigersøn til en af de hårdest belastede, begik selvmord i dagene efter.

Jeg var med til at arrestere nogle af dem. Det var ingen rar opgave, når det var folk man kendte godt.

Nødlanding ved Tandrup

Mosquito jagerbomber nødlander i Thy 1945.

*Vores modstandsgruppe er heldig med at sende de to flyvere
Løjtnant Harington og Sergent Winwood på flugtrute til
Sverige, hvortil de ankommer efter ca. 3 ugers rejse, fra
modstandsgruppe til modstandsgruppe tværs over Jylland.
De når tilbage til England, og bliver sendt til hjælp for
USA, Midway, Stillehavet.*

*De to gl. RAF flyvere. Nu Arkitekt Harington, og Bogholder Winwood.
Sammen med deres hustruer og Henry Christensen.
På besøg- Thy igen. "Agaard" Stagstrup. 1991.*

udstedt i Stødet for borte-
Legitimationskort komme.
 for
danske Statsborgere.

Politikreds
 Nr. 55

Navn Carl Vilhelm Pedersen,

Stilling Arkitekt.

Bopæl Grønnegade 39. Nykøbing M

Født d. 4. 1. 1922 i Nykøbing Mors.

Indhaverens
 Underskrift Carl Vilhelm Pedersen

Raymond Harington : Pilot

udstedt i Stødet for borte-
Legitimationskort komme.
 for
danske Statsborgere.

Politikreds
 Nr. 55

Navn Knud Westengaard.

Stilling Kontorist.

Bopæl Nørregade 10. Nykøbing M.

Født d. 21/3. 1922 i Nykøbing Mors.

Indhaverens
 Underskrift Knud Westengaard.

Bert Winwood : Navigator

Illegale blade for Thy og Mors.

Lidt-som måske kan hjælpe med til, at give en bedre forståelse af besættelsestiden.

At være ung dansker dengang, var en mærkelig og forstemmende oplevelse.

Der var tyskere overalt i deres grønne uniformer, --og de ville bestemme alt om vores liv.

Vi var indespærret i 5 år. -Kongen og regeringen gik i samarbejde med fjenden.

Der var censur, som danskere selv styrede. Hverken skrift eller tale-måtte være nedsættende om tyskerne. Når vi brugte telefon, blev samtalen måske aflyttet. Engelsk radio måtte ikke aflyttes, tyskerne satte støjsendere på.

Der var streng straf for at være i besiddelse af illegale skrifter, hvilket desværre var årsag til at mange brændte dem, i stedet for at give dem videre. -Om det var tyskernes trusler om streng straf- for at overtræde deres påbud - eller det var fornemmelse af afmagt, det vides ikke.

Men hovedparten af befolkningen lukkede øjnene for, hvad der foregik .

Dersom man i selskab med flere sammen, begyndte at snakke om nazisternes gerninger, så blev der straks stille i stuen. Ingen ønskede at drøfte dette emne.

Alligevel kom der en modstandsbevægelse igang, men det gik trægt.

Thy og Mors fik først forbindelse til SOE i England, februar 1944, gennem Frode Jakobsen, Junker; Toldstrup og kaptajn Ejby Nielsen, som blev leder i hele Thisted Amt.

Men med illegale blade (Som var nødvendig, for at informere om nazisternes ugeringer.) Her var Thy og Mors med allerede fra 1941 og indtil 5. maj 1945.

Det kan vi takke to svogre for.(Gift m. døtre af Gisselbæk i Skjoldborg).

Lærer Peters-Lehm, Harring og lærer Arne Åbenhus, Skjoldborg begyndte meget tidligt at udsende et illegalt duplikeret skrift, som de gav navnet "Vi klipper af den frie presse". Starten var i 1941. Det lykkedes Peters-Lehm at flygte, da Gestapo kom på besøg - og han var heldig at komme til Sverige. Og han kom hjem med Den Danske Brigade 1945.

Men Gestapo fængslede Åbenhus for foredrag, som de ikke kunne lide, men opdagede heldigvis ikke hans bladvirksomhed. Og efter vist ca. 1 md. løslod de ham igen.- så gik han under jorden, og rejste til Djursland.- Men efter nogen tid kom han tilbage igen, og tog ophold på "Højgard" Solbjerg , Mors- hos enkefru Søndergard, her var to sønner, som gerne ville hjælpe m. trykningen. Her kaldte han sig gartner Peder Larsen, og han var os til stor hjælp.-Falske legitimationskort leverede han gerne, og han gav sit nye blad, navnet "Fem minutter før tolv"og det udkom ialt i 30.000 eksemplarer indtil 5. maj 1945.-Bladet udkom normalt 4 til 6 sider, A4 format.

Det krævede en anselig mængde papir,men de mennesker, der ønskede at bladet skulle udkomme, skaffede penge til bladet. Der var anmeldere spredt omkring, og de skaffede mange små bidrag.

Henry Christensen var stærkt involveret, både m. stof og med omdeling.

Så kunne man jo spørge, hvordan med stof til et blad, som gerne skulle oplyse om de virkelige begivenheder, her i landet og ude i verden.-

Åbenhus havde været formand for Dansk-Nordisk Ungdomsforbund i Thisted amt, og havde kontakter her. Jens Kirk satte ham i forbindelse med Frode Jakobsen, der var i gang med at opbygge et informationsnet på landsplan. Hvor utroligt det end lyder, så kunne der abonneres på Göteborgs Handels- och Sjöfartstidende i de første krigsår, og der finde udlandsnyheder, men det blev selvfølgelig stoppet.

Harring-Stagstrup kommune lå jo centralt mellem de to lærere's gamle adresser, og derfor var der flere her, som var med, og bidrog med både penge og stof til bladet. For mit eget vedkommende, blev jeg truet m. sagsanlæg efter krigen. Årsagen var en oplysning om samhandel m. tyskerne.(Landboforening og Konsulent Frandsen). Men oplysningen var rigtig nok-så der skete intet. Men det medførte at jeg fik en dødsfjende, og desværre var det en mand, som jeg var nødt til at sidde i bestyrelse sammen med i temmelig lang tid.

Og det hele skyldtes, at Åbenhus havde fortalt, hvor han havde oplysningen fra. -Det kunne han godt have undgået.-Da Peters-Lehm flygtede til Sverige, kom Harring skole til at stå tom, og så brugte min gruppe loftet til lager for våben og sprængstoffer. Henry Christensens far var nærmeste nabo, og da han også var sognerådsformand-havde han nøglen til skolen.

Da Knud Lavard segnede om i Haraldsted skov hin nyårs-morgen i 1131 - dødelig såret af Magnus's forrædersværd, vældede der en kilde frem i hvis vand syge kunde blive helbredede. -- Således fortæller et af de smukkeste sagn i vor historie, der også beretter om, hvordan denne udåd blev en forpligtelse for retsindige Danske til at tage et opgør med de mænd, der repræsenterede uretten.

Vi har i dag mange, der som Knud Lavard er faldet for Magnus's Sværd. Enhver Dansker kan nævne navne. Venner og kammerater, slægtninge og bekendte. Kornet Vesterby, digterpræsten Kaj Munk, Sønderborg-læreren Herman Boye, redaktør P. de Hemmer Gudme - for blot at nævne enkelte.

De faldt som regulære soldater bag jorddiger og på landeveje, om morgenen den 9 April 1940, da vor frihedskamp tog sin begyndelse, eller de torpederedes på danske skibe, mens de førte forsyninger frem til vore allierede. De faldt som irregulære soldater på øde bakketoppe eller på trofikerede gader. De faldt på fabriksgårdens asfalt - eller blev til livløse legemer foran en grå cementmur, der endnu bærer spor af den kugle, der fik hjertet til at standse for steds.

Fra hver, der faldt, piplede en kilde frem, voxede, forenede sig med andre og blev til en strøm, i hvis vand vi lægte det skammens og æresløshedens sår, som fulgte på vor holdning før krigen og blev konsekvens hin morgen, da solen stålede i årets første forårsmorgen, uden at vi kunde øjne den. - - I den blodrøde strøms vandspejl ser vi forpligtelsen til vor kamp mod uretten og inspirationen til at sætte alt ind for, at deres kamp ikke skal standse, før den er ført til sejr.

De gav deres liv for at nedkæmpe uret og terror og for at bygge et samfund på ret og tryghed.

I det håb - og den bøn til Gud - at vi må findes værdige til at fortsætte deres kamp, som faldt, før vi i mindet hver den som fandt sit Haraldsted i kamp for landets frie fremtid.

Guds fred med vore døde
i Danmarks rosengård,
Guds fred med dem som bløde
af dybe hjertesår.

Den 9. April - i Historiens Lys

Blader vi i Danmarks historie er det mærkeligt at se, hvordan bestemte datoer har fået indvirkning på udviklingen i vort Land. 15 Juni er en fremgangens dato - der er en egen sejrfanfære over dagen. Vi husker den gerne.

En anden mærkedag, som vi husker knap så gerne, er 9 April.

Mand og mand imellem vil man måske tro, at det først var i 1940 datoen grådte ind i vor historie. Men nej, så langt tilbage som 1440 træder den frem og får en hæmmende indflydelse på udviklingen i vort samfund. 9 April dette år kronedes Kristoffer af Bayern til Danmarks konge - en konge, der frygtede den fri bøndes stilling og derfor vilde kue ham. Hans indstilling førte til kamp med de jydsk-bønder, der blev slået i foråret 1441. Visen om kampen kender alle. Den slutter: "--tilbage stode de Vendelboer, de vilde ikke fly."

Næste gang vi træffer datoen er i 3-årskrigen i slaget ved Bov. Danskerne slog oprørerne, og kampen vilde være endt, om ikke vor sydlige nabo blandede sig ind.

Knapt 100 år efter er 9 April så vor sorgens dag. Så læmmende var slaget den 9 April 1940, at det tog os et par år at rejse os til den kamp, som måtte til, før at vi efter krigen kan se hinanden og verden frit i øjnene uden at blues ved det.

Et må og skal stå fast for os alle at vi ikke efter denne krig må få sådanne tilstande herhjemme, som igen kan afstedkomme så ubodelige skader, som de sidste 5 år - og mellemkrigs-

Anmeldelse af fars bog

Chr. Houmark Hammer: "En thybo søger i gamle spor - tilbage til årene 1939 - 1945".

2005, ISBN 87 85 137 5

Yde Sørensens Forlag, Algade 21, Koldby, 7752,

Tlf. 97 93 65 11.

Chr. Hammer, f. 1922, var med i modstandsbevægelsen i Thy fra februar 1944, og han deltog i sommeren 1945 i oprydningen efter tyskerne.

Han beretter bl.a. om modstandsbevægelsen i Thy, herunder om egne oplevelser i miljøet. Bogen er fuld af gode beretninger om tiden. Der er masser af gode illustrationer, navne og interessante detaljer. Chr. Hammer lægger ikke skjul på hvad han mente - og mener om hvad der skete under besættelsen.

Interessant er det at læse, at modstandsarbejdet aldrig blev populært i Thy - hverken under eller efter krigen.

Han skriver bl.a. i indledningen:

"Det var en periode, som vist ingen er særlig stolte over. Hele Danmark arbejdede for tyskerne, nogen mere frivillig end andre, men resultatet var det samme - enten man var landmand og måtte aflevere produktionen til Tyskland - eller som arbejder - var tvungen af fagforening til at arbejde for Nazisterne."

En absolut læseværdig bog, der hører hjemme i privatbiblioteket.

Formand: Niels Gyrsting, H. C. Lumbyes Gade 30, 2100 København Ø. Tlf.: 39 20 29 55
Næstformand: Bjarne Johansson, Brandamvej 11, 2860 Søborg, Tlf.: 39 56 33 20
Kasserer: Kim Elvang, Egebovej 10, 2. sal, 2800 Kgs. Lyngby, Tlf.: 45 88 62 57 (BREVBUK)
Bestyrelsesmedlemmer: Hans Kierulff-Hansen, Højtoftevej 13, 2600 Glostrup, Tlf.: 43 96 65 68
Lars With Petersen, Tinghejvej 34B, 2. tv., 2860 Søborg, Tlf.: 39 66 72 90

Ved vor elskede Lis Hammer's død. 27. okt. 2006

Til vore børn, svigerdatter og børnebørn.

Selv om Lis kun var 21 år d. 18. april 1946, da vi blev gift - så havde hun ingen betænkeligheder ved, at blive landhusmor. Men hun var også godt forberedt hjemme fra "Vestergaard".

Og Lis havde først plads i huset hos en læge i Give. Her fik hun prøvet mange forskellige ting.

Sommeren 1943 var Lis på Snoghøj Gymnastikhøjskole.

1944 var Lis husholdningselev på Missionshotellet i Kolding. Værten her, kom fra Thy, derfor turde Hans Vestergaard godt sende Lis derned, og det undrer mig - der var jo krigstider.

Og mit humør stod på nulpunktet, fordi jeg ikke vidste, hvor Lis var. Jeg mødte jo Lis første gang i Koldby april 1944, derefter var hun væk.

Men mellem jul og nytår 1944, så jeg Lis på afstand i Thisted.

Jan. 1944 stod der i avisen, at gymnastikforeningerne, Thy og Hanherred hovedkreds, afholdt delingsførermøde i Snedsted.

Selv om jeg også havde ærinde for modstandsbevægelsen, så cyklede jeg til Snedsted for om muligt at træffe Lis.

Jeg var ikke medlem af disse foreninger, og man ville ikke lukke mig ind. Lis var der, og en som jeg kendte - fik jeg til at fortælle hende, at jeg stod udenfor og gerne ville træffe hende. Og Lis kom straks derud, og det blev starten på vores 62 år sammen. Og det at jeg mødte Lis - er det bedste, som er hændt mig i livet.

Men arbejdet i modstandsbevægelsen de sidste 3-4 md. tog efterhånden det meste af min tid, men jeg fik da sagt farvel til Lis, før jeg flyttede til Mors.

Der kom da heldigvis andre tider, og straks efter befrielsen, spurgte jeg Lis om hun kunne tænke sig at blive gift med en bondeemand, som mig.

Det kunne hun godt tænke sig. Men hun sagde, så skal vi forloves. For hendes mor ville have, at det skulle ses, at det var alvor. Og min mor sagde, at vi skulle have gården så hurtigt som muligt.

Men Lis havde hjulpet med at forberede Metas bryllup. Og skulle nu forberede sit eget. På den tid var der bestemte regler for udstyr, som bruden skulle sørge for. Det var lige fra håndklæder og dynebetæk, og mange andre ting.

Alt det skulle hun selv sy. Der var bestemte regler for, hvor mange styk af hver. Og det, selv om min mor sagde, at vi skulle overtage det meste af hendes. Sådan var tiden dengang, selv om vi gerne ville giftes hurtigst muligt. Så det var hårdt, at vente til 18 april 1946.

Lis var nu husmor på ”Ågård”. Dengang havde man ingen hjælpemidler, alt skulle udføres med håndkraft. Selv om Lis havde en ung pige til hjælp, så var tiden godt optaget. Og ret hurtig fik vi 3 sønner, og vi havde 2, - somme tider 3 karle. Så vi var 8-9 til daglig kost.

Der blev slagtet grise, somme tider fedekalve, og alt skulle tilberedes, så det kunne opbevares i frostbox i Sundby. Men Lis klarede det hele til ug.

Vi skulle helt frem til Mortens konfirmation 1960, før der rigtig kom moderne hjælpemidler.

Vi gennemførte en større ombygning af stuehus, med nyt køkken og oliefyr og combi-kedel. I det nye køkken kom der elkomfur, køleskab, en amerikansk opvaskemaskine, kartoffelskræller og kombi røremaskine.

Så det var en stor hjælp i det daglige arbejde.

El-symaskine (Elna) havde Lis også. Og den brugte hun flittig. Lis syede alt muligt tøj, og reparerede alt med faglig dygtighed.

Nu blev der også tid til at føre vores regnskab, og det blev ført således, at vi aldrig havde problemer med skattevæsenet. Husholdningsforeningen afholdt konkurrence i økonomisk husførelse. Her blev Lis no. 1 hvert år.

Og hun var i flere år formand for Husholdningsforeningen. Som dengang havde mange medlemmer - både fra land og by. Der skulle udbredes kendskab til de mange nye og gode ting som dengang kom frem. Foreningen havde en konsulent i Thisted.

Lis var i 2 perioder (8 år) Domsmand ved Landsretten i Viborg. Første gang, var den dag hun fyldte 30 år. Aviserne i Viborg skrev, at hun var den yngste Domsmand hidtil, og bragte artikel med billede.

Ved et retsmøde i landsretten, er der 3 landsretsdommere og 3 domsmænd (Lægdommere). Doms mændene er udpeget af kommunen. Lis syntes det var helt interessant.

Jeg har også været domsmand i landsretten, så jeg kender det.

Og da jeg var kompagnichef i hjemmeværnet, havde vi ingen Lotter. Vi var 220 mand, og vi manglede Lotter til signalgruppen og forplejning. Men distriktchefen kørte ud i området, med Lis på bagsædet, og de kom hjem med 20-30 nye Lotter. Det viser, at Lis var agtet i lokalområdet.

Lis var signallotte i 40 år, og hun var faktisk den bedste til dette arbejde, med at kode meldinger. Vores signalgruppe var kendt for at være den bedste.

Og der blev også tid til at være formand for skolekommisionen, som havde stor indflydelse dengang, der skulle bygges central-skole i kommunen .

Lis var vist med til at ansætte alle lærerne-i den nye centralskole i Stagstrup.

Men der blev altid tid til, at være en god hustru og mor for vore 3 drenge.

Desværre kom vore sønner og deres familier -- til at bo langt fra Thy.

Men de trives tilsyneladende godt, der hvor de bor, og Lis glædede sig meget når de kom på besøg.

Og børnebørnene var altid i hendes tanker.

Sølvbryllup.

Her er små glimt fra et langt liv.
Mor - ser heldigvis glad ud.

Min elskede hustru,
vor kære mor, svigermor og farmor

Ella Elisabet Hammer

er stille afgået ved døden den 27. oktober 2006.

Christian.

Troels.

Morten, Martin og Anne-Marie.

Peter og Lis Birgit.

Ninna og Heidi.

Bisættelsen foregår fra Stagstrup Kirke
torsdag den 2. november kl. 11.00.

Lis Hammer, Gudnæs, er sovet stille ind i en alder af 82 år.

Lis Hammer blev født på »Vestergård« i Visby som den sidste af syv børn. Hun fik en for den tid alsidig uddannelse i huset, i køkkenet og også indenfor gymnastik, hvor hun allerede som 17-årig fik en lederuddannelse på Snoghøj Idrætshøjskole.

Gymnastikken interesserede hende meget, og hun var i mange år en aktiv leder på forskellige hold.

I 1944, i en besværlig tid midt under krigen, mødte hun for første gang sin kommende mand, Christian.

De blev gift i 1946, hvorefter de sammen flyttede ind på »Aagaard« i Stagstrup, Christians fødehjem. Her fik de sammen mere end 50 år. De sidste 10 år har de sammen nydt i en dejlig villa i Gudnæs med pragtfuld udsigt over Limfjorden. I april i år fejrede

de diamantbryllup.

På »Aagaard« var Lis en elsket husmor, der med kærlig hånd styrede familie og tjenestefolk, fodermester, karl og pige, af hvilke hun har haft op mod 100 under sine beskyttende vinger i årenes løb.

Lis og Christian fik tre børn, Morten, der er ingeniør, Peter, der er kaptajn i SAS, og Troels, der har sin egen it-virksomhed i Århus.

Foruden arbejdet på gården fandt Lis også tid til på markant vis at engagere sig i forskellige aktiviteter uden for hjemmet. Hun var formand for skolekommissionen, formand for husholdningsforeningen og mangeårigt respekteret medlem af Lottekorpset

Lis var eksket og respekteret blandt alle, og hun var børnebørnenes store idol. Hun var i sit es, når børn og børnebørn kom på besøg.

Hun efterlader sig mand, tre børn og fire børnebørn.

Thisted Dagblad 31/10 - 2006

Salmer ved Lis Hammers begravelse.

1-754 Se nu stiger solen.

2-402 Den signede dag

3-564 Tænk når engang

4-557 Her vil ties, her vil bies.

Mindeord af Morten. ”Vilsund Strand” - 2. nov. 2006.

Morten:

Det er nu ikke helt rigtigt. Manuskriptet er skrevet af far, og han bad mig om at læse det op, hvad jeg naturligvis gjorde, også fordi Peter holdt en tale fra børn og børnebørn. Det er dog helt sikkert ikke den tale, som jeg ville have holdt, hvis jeg selv havde skrevet manuskriptet.

Mor var født i Visby, som den sidste af 7 børn.

På den tid, blev pigerne på landet uddannet til landhusmødre.

Og mor var i huset hos en læge i Give, og derefter husholdningselev på et hotel i Kolding.

Men hun fik også tid, til en sommer på Snoghøj Gymnastikhøjskole. For gymnastik var dengang hendes store interesse, og indirekte skyld i, at hun mødte far.

Det var 1944. Min farfar døde pludselig 1942, og far var bestyrer for farmor. Og farmor ville gerne, at far overtog Ågård.

Så da mor og far blev forlovet i 1945,- så stod gården klar til det meget unge par--Mor var kun 21 år ved giftermålet 1946.

Men hun klarede opgaven med flid og dygtighed, og fik også tid til flere aktiviteter uden for hjemmet.

og vi 3 sønner blev passet med omhu og kærlighed.

Og senere kom der 4 børnebørn, som desværre for mor--kom til at bo på Sjælland. Men mens de var mindre, kom de heldigvis ret tit til Thy, til mors store glæde.

Sange ved minde-sammenkomst. Vilsund Strand.

+

Lis

30. september 1924 - 27. oktober 2006

Jeg har båret lærkens vinge,
jeg har sunget højt dens sang,
jeg har følt, jeg skal mig svinge
ind i paradys engang.

Jeg har følt, jeg har kun hjemme
der, hvor sang og glæde bor;
genlyd af min ungdoms stemme
altid følger mig på jord.

Lad kun gråd mit øje blinde!
har min sjæl sin vinge blot,
skal jeg atter vejen finde
til min ungdoms lyse slot!

Når jeg frem med hævet pande
syngende i mørket går,
véd jeg, at i dødens lande
springer atter ud en vår.

M. Rosing

Vær du mig nær! Nu aften sænker sig,
snart mørket råder, vær du nær hos mig!
Når andres hjælp og trøst er intet værd,
du, hjælpeløses hjælp, vær du mig nær!

Snart rinder ud mit jordelivs dag så kort,
al verdens glans og glæde visner bort,
alt står for fald, og alt forandres her;
du, som omskiftes ej, vær du mig nær!

Kom ej med rædsel som den drotters drot,
men blid og mild at læge ondt med godt!
Giv mig hos dig, som har hver synder kær,
trøst for al sorg og savn; vær du mig nær!

Jeg trænger til dig hver en livets dag,
din nåde kun kan sløve fjendens slag.
Hvem er som du i regn og solskinsvej
min stav og støtte! O, vær du mig nær!

Henry Francis Lyte

Mel.: Tænk når engang...

Sov, lille mor, mens blomsterfloret dækker
dit trætte legem' i den sidste blund.
Sov stille, indtil Herren atter vækker
dig til en lys og gylden morgenstund.

Sov, lille mor, du trængte jo til hvile,
din dag var endt, da livets lys blev slukt,
i søvnens fred vil dine læber smile,
som om du drømte noget skønt og smukt.

Sov, lille mor, mens vores tårer rinder
ved tanken om, dit milde hjerte brast;
men du vil stedse bo i vore minder,
i vor erindring holder vi dig fast.

Sov, lille mor, og tag ved grænseskellet
vor sidste TAK for al din kærlighed,
vi lægger håb om gensyn i farvellet,
om mødet hist hos Gud i herlighed.

Døden er jo ligeså naturlig som en fødsel.

Den vej skal vi allesammen.

**Men man vil måske sige-- at Lis og jeg,
har ikke noget tilgode.**

Vi har jo haft et langt og godt liv sammen.

**Men det var så afslutning, på Lis og min rejse -
gennem livet.**

**Og det giver et ufatteligt savn,
for os - som har mistet en god og kærlig
hustru og mor.**

**Lis var ikke til store ord -- eller fabulader.
Men hun elskede os alle- sammen -
og i særdeleshed -- hendes nære familie.**

**Tak fordi I ville være med til denne
minde-sammenkomst.**

**Og en særlig tak til til dem, som har rejst
langt --- for at vise Lis den sidste ære.**

Tak for pæne ord.

**Det var afslutning, minde-sammenkomst
på "Vildsund Strand" - 2. november 2006.**

**Følgende har sendt blomster eller krans, til bisættelsen,
Stagstrup Kirke - for Mor, den 2. november 2006.**

Pastor Frits Jensen, Buen 50 Stagstrup.

Niels Kr. Hyldgård Dragsbækcenter Simonsbakke 7700 Thisted.

Sara Immersen, Hovedgaden 73 c. 7752 Snedsted.

Nora Toftdal Møgelvej 39 Sundby 7752 Snedsted.

Børge Lyhne, Meldbjergvej 5 Stagstrup 7752 Snedsted.

Frida Østergaard , Hortensiavej 56 7700 Thisted.

Lis og Hans Ulf, Buen 41 Stagstrup 7752 Snedsted.

**Astrid og Knud Erik Sørensen , Vibberstoftvej 13 7752
Snedsted. (Gammel medhjælper)**

Lisbeth og Jørgen Immersen, Buen 49 Stagstrup 7752 Snedsted.

Erna og Chresten Jensen, Stagstrup Skolevej 2. 7752 Snedsted.

Ketty og Holger Andersen, Kågkil 1 Stagstrup 7752 Snedsted.

Hilda og Ejnar Knattrup, Møgelvej 1. 7752 Snedsted.

Poula og Svend Poulsen Kågkil 3 Stagstrup 7752 Snedsted.

**Anne og Verner Kristensen Parkvej 60 Vildsund 7700 Thisted.
(Thy Rejser)**

**Henny og Valdemar Mærkedal Møgelvej 110 Sundby 7752
Snedsted. (Gammel medhjælper)**

Ruth og Knud Agesen , Kågkil 5 Stagstrup 7752 Snedsted.

Inge og Jens Davidsen Buen 20 Stagstrup 7752 Snedsted

Anne Mette og Anton Ulf , Buen 18 Stagstrup 7752 Snedsted.

Søren Peter Davidsen Gudnæsvej 8 Villerslev 7755 Bedsted Thy.

Elsebeth Poulsen og Knud Overgård , Viborg

Henry Laursen Algade 104 Brænderigården 4760 Vordingborg.

Allan Blemings , Lille Strandstræde 8- 4.s. 1254 København K.

Herdis og Jens Chr. Jensen , Skårupvej 62 Klejtrup 9500 Hobro.

Eva Kirkegaard , Skoleparken 53 7500 Holstebro.

Karen Nicolaisen Gytrupvej 3 Sønderhå 7752 Snedsted

Hanne og Harald Fredsøe , Lilbjergvej 3 Villerslev 7755 Bedsted -Thy.

Marne og Hans Salmansen Lilbjergvej 6 Villerslev 7755 Bedsted . Thy.

Sus og Ole Gerstrøm, Bakkevej 7 - 2950 - Vedbæk

Anna og Gustav Gerstrøm, Vibevej 30 - 4130 Viby - Sjælland

Dorthe Borggaard, Aldershvile 20 - 7760 Hurup -Thy.

Lissi og Hans Jensen, Hartmannsvej 3 - 4600 Køge

Ruth og Mogens Jensen, Vestervigvej 10 - 7755 Bedsted - Thy.

Lillian Lindegaard, Vandhøjvej 98 - 7752 Snedsted.

Lisbeth og Nicolaj Nicolajsen, Gytrupvej 14 Sønderhå 7752 Snedsted.

Dagmar og Ole Linnet , Vestervigvej 180 - 7752 Snedsted

Anne Marie Nicolajsen (Mie) Ordrupvej 49-2. - 2920 Charlottenlund

Inger Jensen, Hustoftevej 8. 2700 Brønshøj

Johanne og Mads Kjærgaard , Kærgårdsvej 3 - 7752 Snedsted

Mariane og Jesper Houe, Aagaard - Buen 47 - 7752 Snedsted.

Mads Frost Jensen , Ranunkelvej 6 - 7760 Thisted (Gammel medhjælper)

Overlæge Søren Hvidberg, Nørrebakken 10 - 2820 Gentofte (Gammel medhjælper)

Henning Hvidberg, Skyumvej 32. Vildsund, 7700 Thisted. (Gammel medhjælper)

Birgit og Hans Jørgen Risager , Hedegårdsvej 1, -7830 Vinderup

Jette og Jørgen Vestergaard , Bonnetvej 12, Bonnet 7620 Lemvig

Karen og Egon Vestergaard, Lyngvænget 69 Glyngøre 2820 Roslev

Bente og Hans Chr. Vestergaard, Svinget 13 Vejrum 7600 Struer

Karen Kristensen , Gadesvej 4 Skjoldborg 7700 Thisted

Marie og Thomas H. Kristensen - Thormodsvej 30 - 7760 Hurup - Thy

Henrik Houmark, Bjørnsonsvej 54 - 2500 Valby.

Laurids Kristensen , Østermarksvej 19. 8762 Flemming

Anna Nørgaard, Thormodsvej 41 - 7760 Hurup - Thy.

Annelise og Steen Vestergaard Andersen, Hjortevænget 210 - 2980 Kokkedal

Hans Pejter Vestergaard Andersen, Kraghøjen 15. 8800 Viborg

Karen Vestergaard Andersen, --Ålborg

**Kvægavlskonsulent Kaj Christensen, Grandalsvej 28--7700
Thisted (Gammel medhjælper)**

Magda og Anders Knudsen, Rosenvænget 19-- 7752 Snedsted

**Pastor Erik Krebs Jensen og Birthe, Egeparken 64 - 6230
Rødekro. (Birthe datter - Klejtrup)**

Kirsten og Ole Kanstrup, Søndergade 16 A 7673 - Harboøre

Hanne og Niels Pedersen, Møllebakken 36 - 7760 Hurup - Thy

Margit og Laurits Gade, Tårnvej 42 Hørdum 7752 Snedsted

**Bente og Kristian Gade, Vilhelms-mindevej 13 - 7755 Bedsted -
Thy**

Kirsten og Per Gade, Gudenåvej 70 - 7400 Herning

**Bente og Flemming Gade, Iruplundvej 17 Villerslev 7755
Bedsted - Thy**

Fars sidste dage - foråret 2016

Påsken 2016 – hele Hammer-familien er samlet i Gudnæs for at fejre fars 94-års fødselsdag.

3 uger efter var far som sædvanligt kørt til Koldby for at købe ind:

LIMFJORDSGADE 15
7752 KOLDBY
Tlf: 97 93 61 55
CVR.NR.28 50 94 99

3	FIRST PRICE LETMÆLK 1 LT.	
	A 5,50	16,50
	FIRST PRICE SMØRBART 250 G	8,95
4	FP SUKKER	
	A 7,50	30,00
	CORNFLAKES FIRST PRICE 1 KG	14,95
	F.P TOAST 600 GRAM	6,50
	FIRST PRICE SVESKEGRØD 500 G	7,50
3	SVEJER U/STEN 300 G	
	A 19,95	59,85
	FRIKADELLER	25,00
	SKOVMANDSBRØD, SKIVET 1000 G	6,00
	DELIKATESSE	30,00

AT BETALE 205,25
KONTANT 205,50

(HERAF MOMS 41,05)

BETJENT AF: Sus
Kasse:1 Bon:171 18 04 2016 11:54:55

ÅBEN ALLE DAGE FRA 08.00 - 21.00
TAK FOR BESØGET OG
PÅ GENSYN

Da han kom hjem igen, fik han pludselig et ildebefindende. Han ringede straks 112 og også til Troels i Århus, der straks begav sig mod Thy.

Efter en undersøgelse på Thisted sygehus, hvor de ikke fandt noget specielt, kom han og Troels dagen efter tilbage til Gudnæs efter et par indkøb på vejen. Far gik nu ind i soveværelset for at skifte til sin kedeldragt, men lidt efter kommer han ind i stuen igen og falder så om (efter hvad jeg har hørt med hjerteflimmer). Troels ringer så 112, og der kommer både ambulance og en lægehelikopter, der landede på græsplænen ved Gudnæshuset.

Han kommer igen til Thisted sygehus, hvor han er kommet til bevidsthed igen, men meget svækket. Troels ringede til Peter og mig, og Peter kom til Thisted samme aften. Jeg kom først til Thisted næste dag ved middagstid.

Far var da ved bevidsthed, men sengeliggende. Forstanden fejlede ikke noget, men desværre så det ud til, at hans hjerne havde manglet ilt så længe, at det var gået noget ud over taleevnen.

Han kunne heller ikke støtte sikkert på benene.

Da jeg kom til Thisted sygehus, var Troels taget tilbage til Århus for at passe sin forretning, og Peter og jeg holdt så far med selskab på intensiv afdelingen – og diskuterede naturligvis, hvad der nu skulle ske. Det var allerede arrangeret, at far skulle videre dagen efter til et plejehjem til nærmere udredning m.h.t. fremtiden.

Om aftenen gik Peter og jeg ud i byen for at få noget at spise. Da vi kom tilbage, var far faldet i søvn foran det lille TV, der sad på sengen, og vi tog så til Gudnæs for at få sovet selv.

Senere på aftenen ringer de fra sygehuset og fortæller, at far pludselig er faldet død om, da de var ved at hjælpe ham med at komme på toilettet (han ville absolut ikke tisse i et bækken). Peter og jeg tager straks til Thisted igen, hvor vi finder far liggende fredfyldt i sengen.. Vi tilbragte derefter en stille stund sammen med ham og mindedes gamle dage – og trods alt glædede os over, at han fik næsten den død, han havde ønsket sig, nemlig en hurtig død uden at ende hjælpeløs og skulle have hjælp af andre hele tiden.

Vores kære far, svigerfar, farfar og oldefar

Christian Houmark Hammer

* 26. marts 1922

er stille sovet ind

Gudnæs, den 20. april 2016

Morten

Peter og Lis Birgit

Troels

Børnebørn og oldebarn

Bisættelsen finder sted fra Stagstrup Kirke
onsdag den 4. maj kl. 13.00

Pastor Frits Erik Jensen:

Tale i Stagstrup Kirke 040516 kl. 13.00 ved Chr. Houmark Hammers bisættelse.

754, 402, 564 /Jordpåkastelse + Tak v/ søn./ 557.

Vi er i dag samlet for at tage afsked med Christian Houmark Hammer. Chr. Hammer døde 20. april efter kun et par dages sygdom. Chr. Hammer fik den død, han havde ønsket: Han døde, mens den person fra personalet på Thisted Sygehus, som tog sig af ham, var væk i et par minutter for at kalde på en kollega. Så det var en pludselig død. –

Chr. Hammer var en mand, der gik foran. Med sønnernes ord havde Hammer ledet slagets gang i mange år i mange sammenhænge. – Disse lederegenskaber blev opøvet tidligt.- Chr. Hammer var født på Aagaard her i Stagstrup.

Som ganske ung var han landvæsenselev på nogle store gårde i Jylland.- Men da faderen døde pludselig i 1942, måtte Chr. Hammer afbryde uddannelsen og blive bestyrer på fødegården i en alder af 20 år.

På de steder, Chr. Hammer havde tjent, mødte han personer, som prægede ham og sikkert også omvendt.- Således tjente Chr. Hammer i 2 år sammen med Jens Stenz, som senere kom med i Hvidsten Gruppen. Han hørte nyt fra København via sine arbejdsgivere.- Chr. Hammer fortæller i sin bog ”En thybo søger i gamle spor – tilbage til årene 1939-1945”, at han og de andre landvæsenselever hørte Kaj Munk tale ved et stævne på Skamlingsbanken.-

Chr. Hammer var nok også typen, som selv dannede sig sin holdning til tingene. Men det at han oplevede besættelsen, mens han var et andet sted end hjemme - på ”Kejsegaarden” lidt syd for Grenå, tror jeg, gjorde indtryk på ham. I bogen skriver Chr. Hammer: ”For ham (forvalteren Rasmus Rasmussen (Ras)), men også for de fleste af vi andre, blev denne dag (9. april 1940) indledningen til en tid, som fik meget alvorlige følger.” (s. 11)

”Ras” blev kort tid efter arresteret af tyskerne.- Først langt senere kom det frem, at han endte sine dage i Neuengamme.- Jens Stenz kom med i Hvidsten Gruppen.- Som de fleste af Gruppen blev han taget af tyskerne. Han fik livsvarigt fængsel, Jens Stenz kom hjem med de Hvide Busser - da vejede han kun ca. 42 kg (ca. det halve af sin normalvægt).- Chr. Hammer blev aktiv i modstandsbevægelsen i Thy og var helt fra starten med til at organisere og lede arbejdet. Siden måtte Hammer som bekendt ”gå under jorden”, som det hed.

Den fjerde, forkarlen Frede, kom af forskellige grunde siden med i Frikorps Danmark og blev sendt til den russiske front. – Men besættelsen og modstandskampen prægede Chr. Hammer for livet.- Han har fortalt udførligt om disse 5-6 år i den nævnte bog.- Derudover i flere artikler i ”Historisk Årbog” og ”Jul i Thy”. Chr. Hammer deltog også i 2 programserier om 2.

verdenskrig på TV Midt/Vest. –

De ord, Chr. Hammer skriver om bl.a. Hvidsten-gruppen kan også stå som et minde om Hammer selv: ”Forhåbentlig vil eftertiden mindes dem med taknemmelighed. For bl.a. Hvidstengruppens indsats var medvirkende til, at Danmark kunne vinde lidt af sin selvrespekt tilbage, så vi ikke ude i den frie verden blev opfattet som Hitlers og hans gangsters medskyldige.” (s. 21n).

Det er i øvrigt et mærkeligt tilfælde, at Chr. Houmark Hammer bisættes 4. maj. Det er ikke planlagt, men der er vel ikke en bedre måde at ære en frihedskæmper og modstandsmand på end at tage afsked på den dag, da frihedsbudskabet lød.

Chr. Hammer har selv været med til at ære sine døde kammerater denne dag. Nu er det andre, der ærer Chr. Houmark Hammer for hans indsats for vort lands og vor frihed.- 4. maj 1945 kom Chr. Hammer hjem fra sit ophold ”under jorden”- på Mors. Men for ham var der meget arbejde endnu.- Hans Mor havde fået en bestyrer, mens Chr. Hammer var borte. Derfor kunne han deltage i ”oprydningen” efter tyskerne i ca. 3 måneder efter Befrielsen.-

Under krigen traf Chr. Hammer sin senere hustru, Ella Elisabeth Vestergård, kaldet Lis - de 2 blev gift i Visby kirke 18. april 1946.

Sønnerne fortæller, at Lis og Chr. Hammer lige efter krigen kraftigt overvejede at udvandre til USA eller Canada.- De, og især Chr. Hammer, var skuffede over samarbejdspolitikken under krigen (det kan man også læse i nævnte bog) – og det, at den største del af den danske befolkning stiltiende havde accepteret samarbejdspolitikken.-

Men Hammers Mor fik parret overtalt til at købe fødegården Aagaard. –

I løbet af 1950-erne og især 1960-erne udbyggede Chr. Hammer nu Aagaard meget - der blev plads til flere køer og svin. I stuehuset blev især køkkenet moderniseret.

Chr. Hammer engagerede sig samtidig i både organisationsarbejde, specielt Andelsmejeri og Nordthy Landboforening- og i Hjemmeværnet. Her var Hammer chef for det lokale hjemmeværnsskorpni 1205 i mange år. Han modtog Hjemmeværnets fortjensttegn i 1959.

Der kom 3 sønner i ægteskabet: Morten, Peter og Troels. Hammer vedblev at være stolt af sine sønner – og også af børnebørnene.

Som formand for det lokale ”Sundby Andelsmejeri” var Chr. Hammer én af initiativtagerne til ”Mejeriselskabet Thy”.- Hvis formand han var i mange år.(Sammenslutning af 5 mindre mejerier omkring Thisted). Senere (efter Hammers tid) blev ”Mejeriselskabet Thy” en del af mejerigiganten ARLA.- Chr. Hammer var engageret i mange andre ting, bl.a. Oliemøllen ”Skanola” i Århus.

I sine senere år som landmand koncentrerede Chr. Hammer sig om driften af Aagaard, Han forsøgte sig bl.a. en overgang med et større hold af slagtekyllinger. Senere var det svineavl, der fyldte meget i bedriften. Chr. Hammer drev gennem alle årene Aagaard som det, han kaldte ”et rigtigt landbrug” med både planteavl og dyrehold.

Efter 1991 passede Chr. og Lis Hammer Aagaard alene med planteavl. I 1996 solgte Chr. Hammer i en alder af 74 gården og flyttede med Lis 10 km. mod Syd til Gudnæs, hvor de havde købt et dejligt hus på en bakke. Her er der en pragtfuld udsigt ud over Limfjorden og til Mors.

I sit otium skrev Chr. Hammer den nævnte bog og en hel del artikler. Hammer har i høj grad medvirket til, at krigen og dens tid ikke glemmes.- Hammer er meget omhyggelig med oplysninger. Meget nøgtern og lavmælt i sin fremstilling. Og samtidig kan man mærke gløden og engagementet. Med hensyn til sin egen rolle er han meget beskedent.

I 2006 døde Lis, Chr. Hammers hustru gennem alle årene. Herefter passede Hammer selv både det store hus og den tilhørende have uden hjælp udefra.

Hammer havde også stadig kørekort. Han brugte det flittigt, når han besøgte slægt og venner.

Nogle af højdepunkterne i Chr. Hammers pensionisttilværelse var, når han, som nu i Påsken kunne samle hele familien i Gudnæs.

Christian Houmark Hammer efterlader sig 3 sønner, 4 børnebørn og 1 oldebarn. Endnu et oldebarn er på vej.

Chr. Hammer havde sin egen tilgang til den kristne tro. Han var overbevist om, at han skulle se Lis igen.- Hammer skiltede ikke med sin tro. Men han kom fra et troende grundtvigiansk hjem. Det er vort håb, at Lis og Chr. Hammer er forenet igen. Da det gik op for sønnerne, at bisættelsen altså var 4. maj, var der ikke tvivl om, at blomsterpynten skulle være i de allieredes farver, rødt, hvidt og blå, som en sidste æreshilsen til Christian Houmark Hammer.

Frihedsbudskabet, som lød i dag for 71 år siden, kan også kaldes et sejrsmelding.- Vi har netop holdt konfirmation i søndags- og vi er i Påsketiden, hvor vi fejrer Jesu opstandelse. Så kommer jeg til at tænke på et stykke fra konfirmandmaterialet. Den sidste, rigtige undervisnings- lektion var om Jesu opstandelse. Vi hørte også som den anden læsning her i kirken Påskeevangeliet. I Konfirmandmaterialet fortælles følgende: ”Når de gamle grækere var i kamp, og fjenden var ved at være overvundet, sendte man en løber hjem for at melde sejren. Han løb, alt hvad remmer og tøj kunne holde. I det øjeblik, da han løb ind ad byporten, råbte han: ”Sejren er vundet!” – Det kaldte man et ”evangelium”. Ordet betyder glædeligt budskab. – Da de første kristne skulle finde et græsk ord, der kort skulle sige, hvad budskabet om Jesus betyder, valgte de ordet EVANGELIUM.” (K 22).-

Frihedsbudskabet 4. maj 1945 var et sejrsmelding, et glædeligt budskab om, at sejren var vundet. Friheden var vundet tilbage. De fleste hørte det nok i radioen.- Men måske var der også løbere ude for at sprede det glædelige budskab. Påskeevangeliet forkynder, at Jesus har besejret døden ved sin

opstandelse fra de døde.- Også *det* glædelige budskab skal deles. Det skal spredes. – Englen sagde til kvinderne ved Jesu grav: ”Skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde.” – Og kvinderne er lydige: ”Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde.” – De løb med sejrsbudskabet.- I én af de nye Påskesalmer synger vi: ”Dig være ære,/Herre over dødens magt!/ Evigt skal døden være/Kristus underlagt! ” (240) Afdøde biskop Henrik Christiansen sagde engang, at han var blevet meget inspireret af den anglikanske kirkes forkyndelse af Kristus som Sejrherren over synd, død og Djævel. Christus Victor. Kristus Sejrherren. – Påskeevangeliet er ikke et nederlagsbudskab. Det er et sejrsbudskab.- I opstandelseskapitlet 1. Kor. 15 skriver Paulus: (ganske vist profetisk): ”Døden er opslugt og besejret./ Død, hvor er din sejr?/ Død, hvor er din brod?” (1. Kor. 15,54-55).- Kristi sejr over døden giver os et levende håb. Det håb er vi døbt til. Vi siger med ordene fra 1. Pet. 1,3 ved dåb og ved jordpåkastelse:” Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde. ”- Ved konfirmationen siger vi ”Ja” til, at dåbspagten, Trosbekendelsens ord, skal gælde. Det er jeg sikker på, at Chr. Hammer også har gjort. – Vi går ud i livet med et Fadervor i pagt. Fadervor bedes af præst og konfirmander i kor.

Så vi må hele livet have lov til at klynge os til, at Jesus har besejret synd, død og Djævel.- I den tro må vi også kæmpe for alt, hvad vi har kært. –

Det var godt og skønt, at Frihedsbudskabet lød for de 71 år siden. ”Vi mindes stille de tapre døde, hvis navne lever i Danmarks navn./ Og takken søger til dem, der segned,/ og dem, der sidder med tunge savn./ Gud trøste dem, der har lidt og stridt/ til det blev forår og Danmark frit!” Ja, Danmark frit!”(Mads Nielsen, 1945).

Det var godt, at sejrsbudskabet lød for ca. 2000 år siden; ”Han er ikke her; han er opstået, som han har sagt.” – ”sig til hans

disciple, at han er opstået fra de døde.” (Påskeevangeliet). Kristus er sejrherren, Christus Victor. ”Døden du besejred,/ evig er din løn” (Dtæ). – Paulus siger også i 1. Kor. 15: ” Men nu er Kristus opstået fra de døde som førstegrøden af dem, der er sovet hen.” (1. Kor. 15,20).

Evangelium – glædeligt budskab, både folkeligt og nationalt – og i evighedsperspektiv.- ”Frygt ikke mere!/ Evigt er han med!/ Troens øje ser det:/Han gi’r liv og fred./ Kristi navn er ære,/ SEJER er hans vej./ Nu skal Han regere (Christus Victor, Sejrherren), /aldrig frygter jeg./ Dig være ære./ Herre over dødens magt!/ Evigt skal døden være Kristus underlagt!” (240,3). Amen!

Lad os bede!

Himmelske Far: Vi takker dig for alt, hvad du har givet os gennem Christian Houmark Hammer, som nu er gået bort. Tak for alle gode minder og alle gode stunder.

Vi siger dig tak, Herre Jesus, at du er dødens overvinder, Kristus, Sejrherren. Tak at du opstod fra de døde. Du besejrede synd, død og Djævel. Tak, at du ved dåben og troen giver os del i din sejr.

Gud Helligånd, kom med trøst og styrke til alle i Chr.

Hammers familie. Til alle, som sidder med sorg og savn.

”Giv os, o Gud,/vi på dit bud/ må leve så tilsammen,/ at vi hos dig/ evindeligt/ i Himmerig/ kan få din glæde!/ Amen!”

Mit manuskript til talen ved mindehøjtideligheden på Vildsund Strand efter bisættelsen:

Det er slet ikke til at forstå, at far ikke er mere. Her i påsken var hele familien samlet i Gudnæs, og vi havde en dejlig tid sammen med far, som kun havde de sædvanlige problemer med ryg og knæ.

Mandag den 18. april var han så om formiddagen kørt til købmanden i Koldby for at købe dagligvarer.

Da han kom hjem igen, blev han pludselig dårlig og skyndte sig at ringe både til 112 og til Troels i Århus, som skyndte sig at køre mod Thy. 2 dage efter døde han på Thisted sygehus om aftenen.

Hvad var der sket? Der havde jo ikke været specielle problemer med helbredet i mange år, bortset fra, at han klagede over lidt forstoppelse?

Lægerne fortæller, at han døde af eftervirkninger efter et anfald af hjerte-flimmer. Jeg vil så påstå, at far døde af stress, selv om det faktisk var et begreb, som han aldrig selv har villet anerkende.

For at forklare, hvad jeg mener vil jeg godt fortælle lidt mere om fars liv:

Hele livet satte far en ære i at klare sig selv, både praktisk og økonomisk – og det skulle i øvrigt altid ske på hans egen måde. Med hensyn til det økonomiske havde han således bl.a. et lidt andet syn på finansering end de fleste andre. Et eksempel: Da min farmor havde overtalt mor og far til at overtage ”Ågård”, gav de 120.000 kr. for gården, selv om den offentlige vurdering kun var 89.000 kr. Der skulle jo også være penge til et hus til farmor i Thisted. Der var naturligvis her tale om et privat pantebrev, så det blev i familien. Der var således ikke rigtig nogle penge tilbage til at sikre den daglige drift af Ågård. Så tog far ud til Handels & Landbrugsbanken i Thisted, hvor en af hans fars gode venner var direktør. Min farfar havde faktisk været med til at stifte Handels & Landbrugsbanken i sin tid.

Bankdirektøren gav så far et checkhæfte, og far har fortalt, at der ikke blev talt nærmere om betingelser. Far måtte blot love, at der også kom penge ind på kontoen. Jeg tror slet ikke, at far opfattede denne kassekredit som et lån. Far klarede således sig selv på denne måde, indtil han gik i gang med de store udvidelser af Ågård omkring 1960. Så kom kassekreditten op omkring de 200.000 kr., og så sagde banken stop.

Nu måtte han til at optage et kreditforeningslån. Jeg var ikke så gammel dengang og fattede ikke helt, hvad det drejede sig om, men jeg kan huske, at mor og far havde nogle lange diskussioner om det frygtelige i, at de nu skulle optage et kreditforeningslån med sikkerhed i Ågård. Så var det jo lige pludselig ikke helt deres eget mere.

Ellers klarede far stadig sig selv ganske godt efter sine egne leveregler, bl.a. at man altid skulle reparere tingene i stedet for at købe nyt, og man kunne normalt finde brugt udstyr og maskiner, der var lige så godt som nyt (og meget billigere). Det var også helt typisk, at vi på Ågård altid kunne klare mindre reparationer selv – bl.a. både smede- og murerarbejde. Da mor og far så solgte Ågård og flyttede til Gudnæs, sørgede far bl.a. for at få indrettet sig et godt værksted, så han også her kunne klare det meste selv. Efter, at mor døde for 10 år siden, fortsatte far så med at passe hus og have alene. Han afviste således al form for offentlig hjemmehjælp og lignende.

Desværre blev især hans bentøj dårligere her det seneste år, og vi kunne høre på far, at han nu var bange for, at han ikke mere selv kunne klare specielt haven. En anden ting, der lige nu bekymrede ham meget, var fornyelsen af kørekortet, som skulle ske i begyndelsen af maj – ikke så meget på grund af lægeundersøgelsen, men fordi han efter lægeundersøgelsen så skulle ud til Borgerservice i Thisted, hvor han, selv om han skulle være heldig at finde en parkeringsplads bag bygningen, så skulle gå den meget lange vej om til indgangen på forsiden. Far havde således rigtig mange ting at fundere over den sidste tid, og jeg ved, at han var begyndt at undersøge mulighederne

for en ældrebolig, hvor han jo altså desværre ikke kunne tage hverken drivhus eller værksted med, så der er efter min mening ingen tvivl om, at han var ved at blive rigtig stresset, hvilket så betød, at han dagen efter det første ildebefindende desværre faldt om med hjerterflimmer, lige da han var kommet hjem fra hospitalet sammen med Troels. Der er ingen tvivl om, at han da var blevet endnu mere stresset, fordi lægerne havde forbudt ham at køre bil et stykke tid. Hele hans tilværelse var jo bygget om omkring det faktum, at han bl.a. stadig selv kunne klare de daglige indkøb, så han ikke skulle have hjælp af andre.

Troels ringede 112, og der kom både en lægehelikopter og en ambulance, og far kom til Thisted sygehus igen, hvor de havde fået stabiliseret hans tilstand, da jeg nåede til Thisted onsdag middag. Peter var kommet til Thisted tirsdag aften. Far var da temmelig afkræftet, og det tydede desværre på, at han under hjerterflimmer-anfaldet en overgang havde fået for lidt ilt, så stemmefunktionen og åndedræts-mekanismen havde taget en smule skade. Hjernen fejlede tilsyneladende ikke noget.

Da far fik serveret aftensmad, gik Peter og jeg ud i Thisted for selv at få noget mad. Troels havde måttet tage tilbage til Århus for at passe sin forretning. Da vi kom tilbage til sygehuset, lå far og sov sødeligt foran et tændt fjernsyn – det kan jo også ske for os andre. Peter og jeg listede så ud igen og tog til Gudnæs for at få sovet selv, men vi var ikke mere end lige kommet indenfor døren, da de ringede fra Thisted sygehus, at vi skulle skynde os at komme. Da vi kom til Thisted, var far desværre lige død. Sygeplejerskerne fortalte, at far havde tilkaldt dem for at komme på toilettet. Far skulle absolut ikke tisse i en flaske, og også om eftermiddagen havde en sygeplejerske og en portør således måttet hjælpe far med at komme på WC. Mens de var ved at gøre klar til at hjælpe ham på toilettet, sank han så pludselig tilbage i sengen og var død. Han havde på forhånd frabedt sig enhver form for genoplivningsforsøg, så de måtte jo lade ham ligge.

Det eneste gode ved den historie er så, at far faktisk (næsten) fik den død, som han havde ønsket sig, nemlig at de højere

magter pludselig trak stikket ud. Han talte således mange gange om, at han ville ønske sig, at han, når den tid kom, døde på samme måde som mor, nemlig at han bare ikke vågnede op en morgen.

Æret være hans minde!

18. juni 2016

Christian Houmark Hammer, tidligere gårdejer, Gudnæs, Thy, 94 år.

Christian Houmark Hammer, der døde efter få dages sygdom, var født på Ågård i Stagstrup.

Hans tidlige ungdom blev meget præget af krigen, hvor han var aktiv modstandsmand.

Om sine oplevelser under krigen skrev han bogen "En Thybo søger i gamle spor - tilbage til årene 1939-1945". Og senest var han interviewet til 2015-udgaven af Sydthy Årbog, og han har medvirket i et par programserier om krigen på TV Midt-Vest.

Ved besættelsen i 1940 var han landvæsenselev på store gårde i Jylland, men måtte i 1942 afbryde sin uddannelse for at blive bestyrer på fødegården, da hans far pludselig døde.

I 1944 traf han sin senere kone, Ella Elisabet Vestergård, og de blev gift i 1946. Lige efter krigen overvejede de kraftigt at emigrere til USA eller Canada, især fordi han var skuffet over samarbejdspolitikken under krigen og det store befolkningsflertals accept heraf. Men hans mor fik parret overtalt til at købe Ågård i 1946, og op gennem 1950'erne og 1960'erne udbyggede han gården med mere plads til både køer og svin, og stuehuset blev moderniseret.

Samtidig engagerede Christian Houmark Hammer sig i både organisationsarbejde, ikke mindst det lokale mejeri og Nordthy Landboforening, og i hjemmeværnet, hvor han var chef for det lokale kompagni 1205 i mange år og modtog fortjensttegnet i 1959.

I hjemmeværnet dyrkede han også skydning som sport, både på gevær og pistol, og han vandt mange præmier, såvel individuelt som på hold. Som formand for Sundby Andelsmejeri var han en af initiativtagerne til Mejeriselskabet Thy, hvis formand han var i mange år. Han var også aktiv i oliemøllen Skanola i Aarhus.

Senere koncentrede han sig om driften af Ågård, hvor han en overgang forsøgte sig med et større hold slagtekylinger, mens det senere var svineavl, der fyldte bedriften.

Han drev gennem alle år Ågård som det, han kaldte "et rigtigt landbrug" med både planteavl og dyrehold, og efter 1991 passede parret mere eller mindre gården selv med planteavl, især korn og raps.

Da han var fyldt 74 år, blev gården solgt, og parret flyttede 10 kilometer sydpå til Gudnæs, hvor de købte et dejligt hus på en bakke med udsigt over Limfjorden og Mors.

Efter at Ella var død i 2006, passede Christian Houmark Hammer selv hus og have, og han beholdt sit kørekort til det sidste - både når der skulle købes ind, og når han skulle besøge slægt og venner. Ellers blev pensionistårene brugt på erindringerne foruden andre artikler til Historisk Årbog og Jul i Thy.

Christian Houmark Hammer efterlader tre sønner, en svigerdatter, fire børnebørn og et oldebarn.

Familiegravstedet i Stagstrup efter urne-nedsættelsen.

Mysteriet om Laurits Hansen

Da jeg gennemgik min afdøde fars arkivalier, fandt jeg pludselig et større bundt breve af ældre dato (ca. 1910-1918). Desværre har musene på et eller andet tidspunkt gnavet i kanterne, så det ind imellem har været umuligt at datere brevene præcist – eller læse underskrifterne.

Jeg fandt ud af, at de fleste af disse breve var fra en Laurits Hansen til min farmor, Jenny Houmark, og det vakte min nysgerrighed. Hvem var denne Laurits Hansen (som bl.a. var indkaldt flere gange under 1. verdenskrig til sikringsstyrkerne ved Københavns Landbefæstning – hvor han åbenbart havde god tid til at skrive breve til min senere farmor)?

Det viste sig så, at Marie Christensen, der var gift med min fars afdøde fætter Thomas Houmark Christensen, faktisk havde truffet Laurits Hansen en del gange, og hun kunne fortælle mig lidt mere om ham og hans familie, der i mange år havde holdt kontakten vedlige med ungdomsvennen Laurids Christensen og hans familie fra "Hovgaarden" i Vibberstoft (min farmors fødegård). Hun kendte dog ikke noget til de mange breve til min farmor – og baggrunden for dem.

Jeg havde egentlig troet, at med Maries oplysninger ville det være nemt at spore Laurits Hansen på Internettet, men mærkværdigvis var alle søgninger forgæves.

Så benyttede jeg en regnfuld dag til at gennemgå min farmors breve igen, og baseret på stednavnene i disse breve kom jeg endelig på sporet.

Hvem var han så?

Landbrugskandidat ("Med udmærkelse") Laurits Peter Hansen er født på "Munksøgaard" i Himmelev sogn ved Roskilde den 25. juli 1890 som den første af gårdejer og sognefoged Hans Hansen og Johanne Oline Olsens 5 børn.

Munksøgaard ca. 1910

Han var karl på "Nørrehedegaard" i Visby fra november 1909 til november 1910 - fra maj 1910 sammen med Laurids Christensen (der var født 2. juli 1886 i Haring og kom sammen med min farmors søster Thea), og det er angiveligt i den forbindelse, han har truffet min farmor første gang (hun var da kun 15 år gammel).

Opholdet på "Nørrehedegaard" var starten på et livslangt venskab mellem Laurits Hansen og Laurids Christensen.

Laurids Christensen fortsatte som karl på "Nørrehedegaard". Laurits Hansen var egentlig indkaldt til soldat, men han havde fået udsættelse og benyttede ventetiden til et ophold på Tune Landbrugsskole, hvor de første breve til farmor er fra.

I soldatertiden i 1911 (på Jægersborg Kaserne) skriver han temmelig mange breve til hende.

Laurits Hansen var efter eget udsagn mere til det teoretiske end det praktiske landbrug, og han studerede derfor til landbrugskandidat på Landbohøjskolen, hvor han bestod med udmærkel-

se i 1914. Han blev herefter ansat i "Dansk Frøkontrol", Bülovsvej 15 (det senere "Statens Frøkontrol"), da han specielt interesserede sig meget for frøavl. Det blev derfor hans bror, Hans Rasmus Hansen, der overtog fødegården "Munksøgaard".

I 1912 var farmor på Roskilde Højskole, der ligger ikke ret langt fra "Munksøgaard" (faktisk var Laurits Hansens forældre med til at stifte højskolen, der åbnede i 1907 med den kendte Thomas Bredsdorph som forstander).

Roskilde Højskole ca. 1908

Under opholdet traf hun både Laurits ("jeg var i skoven med "L" i søndags") og hans søster Karen (gift 17. november 1917 med mejeriejer Vilhelm Pedersen, Hedehusene). Karen blev en af farmors gode veninder, og Karen og farmor holdt faktisk forbindelsen vedlige til omkring 1980 (men jeg har aldrig nogensinde hørt nogen i min familie nævne Karens bror, Laurits).

I 1914 bliver han så genindkaldt til den såkaldte sikringsstyrke, der under 1. Verdenskrig bemandede Københavns

Landbefæstning, og han var denne gang indkvarteret på Lyngbyfortet.

Laurits Hansen var også musikinteresseret og spillede både kornet og violin, og han gjorde derfor tjeneste som trompetér (musiker nr. 555). Der var derfor god tid til at skrive breve til hans veninde Jenny, hvor han i øvrigt bl.a. af og til kommer med nogle bemærkninger om, hvorvidt deres bekendtskab nu rent faktisk er af en sådan karakter, at man kan bygge et ægteskab på det.

Hans kommentarer til hendes breve tyder i øvrigt på, at det kunne hun sagtens forestille sig.

Det er Laurits Hansen til venstre på billedet

Da farmor var husassistent på "Lejbølle Toftegaard" ved Tranekær på Langeland i slutningen af 1914, skriver hendes

søster Thea (Dorthea) i et brev til hende bl.a., at hun skal gå forsigtigt med dørene i ”slige sager” - og Thea antyder her, at hun har tilsvarende erfaringer. En ung pige må jo passe godt på sit rygte! Et brev fra en anden af farmors veninder, Marianne Nielsen fra Stagstrup, til farmor antyder i øvrigt, at Theas erfaringer måske kunne have noget med Marius Christensen (Laurids Christensens bror) at gøre.

I slutningen af 1915 stopper brevene fra Laurits Hansen. Dette fremgår også af Laurits Hansens egne notater.

Søstre Dorthea Margrethe og Jenny Marie Houmark ca. 1914

I et brev til vennen Laurids Christensen 25. juni 1916 fortæller Laurits Hansen, at han nu er ansat i frøfirmaet DLF - og igen er blevet indkaldt som soldat og gør tjeneste på Jægersborg Kaserne. Han er igen trompetér og har efter eget udsagn i praksis kun tjeneste et par timer om dagen. Han beholder dog sin stilling (og den halve løn) hos DLF. I dette brev nævner han ikke noget om farmor overhovedet.

Farmor gifter sig så efterfølgende med min farfar, Martin Jensen Hammer, 1. december 1916.

Der er dog i brevbunken nogle senere breve (1917-18) fra Laurits Hansen til Laurids Christensen, hvor han bl.a. forklarer, at det var ham, der afbrød forbindelsen, før deres forhold udviklede sig til noget mere. Han nævner bl.a., at han har fundet ud af, at der er stor forskel på øboere og jyder. Han skriver også, at han nok ikke er specielt velkommen på "Hovgaarden" (farmors fødegård i Vibberstoft) lige nu – hvilket bekymrer ham, hvis Laurids Christensen nu skulle finde på at gifte sig med Thea, og han så ikke kom med til brylluppet (Laurids Christensen og Thea blev dog først gift i 1923). I den forbindelse kan jeg godt forestille mig, at farmors forældre havde betragtet Laurits Hansen (med hans baggrund og uddannelse/stilling) som et passende parti for deres datter.

Det fremgår også af disse breve, at han stadig går og tænker en hel del på Jenny. Han skriver således et sted: "Lad mig så med det samme sige, at du slet ikke tog fejl, når du formodede, at jeg stadig interesserer mig for J. Nu er der selvfølgelig ingen spekulationer i den retning mere, men jeg havde dog i dag en vældig lyst til at ringe til Sundby 13 (min fødegård "Ågårds" telefonnummer). Jeg lod det være. Det kunne jo være, at man endnu kunne gøre ulykker".

Jeg gætter på, at det er Laurids Christensen, der efterfølgende har givet disse breve til farmor.

Jeg har også hørt, at da farmor desværre blev ramt af demens i sine sidste år, så talte hun ind imellem om "Laurits" (og jeg tror så ikke, at det var Laurids Christensen, hun mente).

Laurits Hansen blev gift med Sigrid Harrekilde 26. januar 1923 i Tåstrup. Hun er født 28. september 1904 i Kjøng i Hammer Herred (Præstø amt), hvor hendes far Peder Harrekilde var købmand. Da faderen måtte opgive købmandsforretningen, flyttede hele familien til Smørum ved Høje Taastrup, hvor faderen døde kort tid efter.

Sigrid og Laurits Hansen boede tilsyneladende først på Frederiksberg, Grundtvigsvej 14, og flyttede 1. november 1922 til Lyshøj Allé 5, 4.sal, i Valby.

I KTAS telefonbogen fra 1932 finder jeg en konsulent L.P. Hansen på adressen Dronninggaardsallé 43, Holte.

Fra 1933 og i årene frem bor han på Norske Allé 3 i Holte (stadig med telefonnummer 1054).

Ifølge Laurits Hansens yngste søn, Hans Ejvind Hansen, erhvervede hans forældre hjørnegrunden Dronninggårds Allé 65/ Norske Allé 3 allerede i 1930.

I 1919 blev Laurits Hansen ansat som konsulent i Norsk Hydro med kontor i Axelborg i København, og her forblev han ansat indtil sin pensionering i 1958.

Sigrid og Laurits Hansen fik 5 børn. Den ældste Kirsten fødtes i 1924, så Birgit i 1925, Svend i 1929, Karen i 1936 og Hans Ejvind i 1942.

Gennem alle årene holdt Laurits Hansen forbindelsen vedlige til "Hovgaarden", som Laurids Christensen havde overtaget efter sin svigerfar i 1925, og familierne besøgte hinanden med jævne mellemrum. Nedenfor er et par billeder fra slutningen af 1960-erne (fotograferet af Thomas Houmark Christensen).

Laurits Hansen døde 19. november 1983, og året efter flyttede Sigrid til Lions Park Ældrecenter i Nærum, hvor hun boede til sin død i 1994.

Munksøgaard (Munkesøgaard) er i dag et stort økologisk bo-fællesskab med ialt 100 forskellige boliger, hvor bl.a. skuespiller, teaterdirektør, foredrags-holder m.m. Jytte Abildstrøm bor. Om Munksøgaards historie kan man læse i tidsskriftet

"Munken" - Nyhedsbrev for Munksøgaard - 2011, hvor man også kan læse om Roskilde Højskole og Vilhelm Petersens mejeri "Tofthøj" i Viby.

Laurits og Sigrig Hansen + Marie Christensen med sønnerne Laurids og Henrik i Holte (Norske Allé 3).

Thea Christensen, Laurits Hansen, Marie Christensen og Sigrid Hansen i Vibberstoft.

Sigrids søster, Karen (Lucretia) Harrekilde (født 17. december 1902 i Kjøng), var i øvrigt helt anderledes kendt.

Karen Lucretia Harrekilde

Fra Kjøng sognearkiv:

Som husholdningslærerinde var hun i 1936 med ved oprettelsen af ”Statens Husholdningsråd”, og hun var bl.a. medforfatter til 2 lærebøger i kogekunst: ”Husholdning på Landet” fra 1941 og ”Køkkenbog for unge Piger”, der udkom i 1943. I 1945 blev hun udnævnt til inspektør for Specialkursus i Husholdning ved Århus Universitet (SHÅU) under Professor Schönheider.

I 1954 fik Karen af FN's fødevareorganisation FAO tilbudt et arbejde som husholdningsekspert ved et projekt i Thailand, der dengang hed Siam. Karen tog 1 års orlov fra SHÅU og var den første af de danske husholdningslærere, der blev ulandsarbejder. Året før var hun blevet enke, og jobbet kom som en gave. Hun tog først kørekort som 60 årig og kørte hver dag frem til få år før sin død i 1986.

Hun var formand for Statens Husholdningsråd i 1960 -1964.

Som 68 årig blev hun udnævnt af det danske udenrigsministerium som forstander for Karen College, der ligger i byen Karen, lidt udenfor Nairobi i Kenya. Hendes private bolig var Karen House, dvs. Karen Blixens Afrikanske Farm. Flere af de kenyanske hjælpere, der havde været ansat hos Blixen var der stadig, bl.a. Kamante, der blev ”den nye” Karens faste vagt. Hun måtte tidligt sande, at de normer for, hvad der var rigtig ernæring mht. vitaminer og mineraler i Danmark, ikke altid kunne lade sig gennemføre i Kenya. Hun fik at vide, at selv om kyllinger måske var noget, den enkelte elevs familie havde i opdræt, så kunne det være forbudt at spise for kvinder og pigebørn i lige den stamme, eleven kom fra. Så måtte der findes andre fødevarer, der gav den samme mængde næring. Karen havde lært hjemmefra, at der ikke var mange C-vitaminer i bananer, indtil hun opdagede, at eleverne hver spiste op til 10 bananer om dagen.

Pigen fra Køng blev pensioneret som 70 årig og flyttede til et lille hus med en stor have i Rungsted i Nordsjælland. Hun lovede sig selv, at arbejde mindst 4 timer i haven hver dag, for den dag hun ikke orkede mere end 1½ time, ville hun flytte, og sådan blev det. Hun nåede at bo i huset i ca. 10 år og dyrkede i de år adskillige frugter og et hav af forskellige blomster. I fritiden fik hun lært at spille golf. Til jul og fødselsdage var hendes ønsker helt klare: Enten haveredskaber eller en LP med klassisk musik. Ikke noget med parfume eller nips, ellers tak!

Som 80 årig flyttede hun til Lions Park Ældrecenter i Nærum (hvor hendes søster så også flyttede ind i 1984) - og boede der til sin død i 1986.

Flere oplysninger om Karen Harrekilde-Petersen kan man finde i Dansk Kvindebiografisk Leksikon på Internettet.

Udgave 2.2 - 31. december 2020

I denne udgave er bl.a. medtaget et par tilføjelser og mindre rettelser, som jeg har modtaget fra Laurits Hansens yngste søn, Hans Ejvind Hansen, i oktober 2020. Han har ellers i det store og hele bekræftet de oplysninger, jeg tidligere har fundet. Hans Ejvind Hansen havde fundet frem til denne beretning på min hjemmeside i forbindelse med en søgning på Internettet efter sin moster, Karen Harrekilde-Petersen.

